

I. P ÍLOHY

P íloha . 1 ó seznam poufitých otázek

Profesn zam ené otázky:

1. Jak jste se dostal/a k práci noviná e?
 - a) Jak dlouho se jí v nujete?
2. Jak jste se dostal/a k tématu životního prostředí/p írody?
3. Jaká témata do této oblasti adíte?
4. Jak se dostáváte k témat m? (p í azována, vybírána)
5. Jaká hlediska zohled ujete p í výb ru témat?
6. Z jakých zdroj nej ast jí erpáte?
 - a) NNO
 - b) MfP + státní instituce
 - c) Odborníci, VTM
7. Dbáte ve zprávách na vyváženost názor ?
8. Zajímáte se o to, jaké publikum te Va-e lánky?
9. Vyjídíte v rámci práce do terénu?

Otázky k životnímu prostředí a p írod samotné:

10. Cítíte n jaký rozdíl mezi pojmem p íroda/životní prostředí?
11. Myslíte si, že je p íroda ohrožená?
12. Myslíte si, že jsou n které oblasti p írody ohroženy více neř jiné?
13. Jak se díváte na její ochranu? Má se p íroda chránit?
14. Ovlivnilo v nování se tomuto tématu vá-vztah k p írod ?
15. Mohl byste porovnat stav životního prostředí te a p ed dvaceti lety, jak se na to díváte?
16. Jak se díváte na situaci na TMav ?

Vzd lávání a environmentální výchova:

17. Máte zkušenosti s environmentálním vzd láním na jakékoli úrovni?
18. Vzd láváte se v oblasti životního prostředí?

Doplňné otázky:

19. Vracíte se ob as ke kauzám, které jste sledoval?
20. Sledujete i d ní v zahrani í?

Příloha . 2 ó rozhovory s respondenty

Pavel Baroch, Aktualne.cz

1) a 2) **J: Pane Barochu, já bych se chtěla na začátek zeptat, jak dlouho se vnujete novináři a jak jste se k ní dostal?**

B: Tak na gymnáziu asi tak před 30ti lety (smích), já jsem studoval gymnázium 1982-1986 a no já jsem předtím psal takové povídky a tak, mě bavilo psaní. A na gymplu jsem se rozhodl, že by mě ta novinářská mošná i bavila dál, tak jsem přihlásil k přijímacím kámk na fakultu žurnalistiky Univerzity Karlovy a 1986 ó 1990 jsem tam studoval.

J: A potom jsem pokračoval..?

B: No na veřejně jsem začal psát do Mladého světa tenkrát, ale to jsem ještě vůbec nepsal o životním prostředí, to jsem psal všechno mošný a třeba kulturu a tak co mě tak jako bavilo a na něm jsem se domluvil. V roce 1990 jsem nastoupil do Mladé Fronty v listopadu a to jsem psal taky všechno mošný, co bylo potřeba. Pak jsem byl necelej rok na vojn, to se tenkrát ještě muselo chodit na vojnu, to už vy nepamatujete, a pak jsem se vrátil 1991? Ne 1992, jsem byl na vojn na dva roky. Znovu jsem pak byl v Mladé Frontě, kde jsem začal dlat krajánka, zpravodaje z Karlových Var, protože jsem odtamtud, ještě do kraje spadal Cheb a Sokolov. Tam jsem byl dva a půl roku. A pak jsem se vrátil zpátky do Prahy a to jsem začal pracovat na tom životním prostředí. To byla spí-náhoda. Mě se do toho moc nechtlo, to bylo takový profláklý téma ale teď jsem rád, že jsem to nakonec začal dlat. A dostal jsem se k tomu přes kauzu cementárny Tmá z českého krasu, o který v tu chvíli nikdo nechtl psát nebo co, tak jsem o tom začal psát a potom jsem vlastně dostal k tomu tématu životní prostředí. Pak už mi začali tadyt v cí automaticky dávat a já jsem o tom začal psát.

5) J: Jak si vybíráte ta témata? Máte nějaký klíč?

B: No vybírám si to jako všechni ostatní, jde o to, aby to bylo zajímavý, dělejší, mošná i atraktivní. Ona to je vždycky taková všechno. Musí to být samozřejmě i aktuální, no. Prostě takový tybflý kritéria.

4) J: Ano, a ty témata si vybíráte sám nebo jsou vám nějak shora zadávána?

B: To je vždycky v c dohody. V redakci to funguje tak, že jsou porady, na kterých si domlouváme témata, o kterých budeme psát jako aktuálně ten den nebo dlouhodobě a je to váfln v c dohody. V t-inou si ty témata vybírám sám, navrhuje je a podle dohody se svými nadřízenými o nich pí-u.

J: A vy se vnujete životnímu prostředí v české republice nebo i globálně?

B: Spí-R. Obas pí-u i n co globálního ale to když to přesahuje hranice, třeba o dopadech spotřebního chování lidí v Česku, spotřebitelského chování, třeba když si tady koupí kafe, co to znamená, co to udlá s přírodou na druhém konci světa.

J: Dobře, takže si vlastně vybíráte témata z domácího prostředí a jen obas vyberete téma v t-ěho rozsahu.

B: Ano, co souvisí, já pracuji v domácím oddělení a ty chtějí domácí témata.

6) J: Rozumím. A jaké zdroje nejčastěji používáte?

B: No ty, které jsem si za těch 20 let vytvořil. Mám hodně velký vazby na nevládní organizace, takže jako od nich něco mám. Pak jsou samozřejmě oficiální tiskové zprávy, pak co se mi podaří kde se vyourat, třeba i na internetu. Nemusí to být na vládních oficiálních webech organizací, s kterými nemám kontakt. On tam obas někdo vydá, nebo vyvíší nějakou zprávu. Pak samozřejmě obas z jiných novin.

6.c) J: Oslovujete také odborníky? Já nevím, třeba vysokoškolské profesory?

B: Jo to kařdopádně.

6 c: J: hm. A ještě, když hovoříte s těmi odborníky, třeba vysokoškolskými profesory, máte pocit, že musíte ty jejich výpovědi nějak zprostředkovat publiku, nebo že vlastně mluví tak srozumitelně, že není nutné žádné zprostředkování?

B: Hm, já je v t-inou nutím, aby to byli srozumitelní, ale u těch kterých je to teda problém. To je teda třeba nějak. Musí se to převést do nějakého srozumitelného jazyka. Mnohdy mluví hodně v dečky a složitě, používají odborné výrazy pro který. kterým normální člověk nerozumí, takže se musí často opatrně, aby tam nevznikla žádná chyba. Jako je to případ od případu no. Nkte už jsou tak vycvičení a ví, že nemohou mluvit v té své odborné řeči. Na druhou stranu mám pocit, že veřejnost začíná být třeba vzdělanější, že už ví, že těmi odbornými slovy mě rozumí, jo, že ví, co znamená. Já myslím, že třeba před deseti lety bych mohl třeba použít třeba ekosystém jako výraz, že je to takový trošku nerozumitelný, že nevíš co to znamená, ale myslím, že dneska už je to poměrně známý pojem. On je vlastně hrozno jednoduchý, takže to není nijak komplikovaný. Ale jako je fakt, že veřejnost už začíná být v tomhle vzdělanější.

8) J: takže vlastně sledujete nějaké výzkumy o tom, kdo tebe čte články.

B: no jasn , n jaké výzkumy tady máme. Samoz ejm , víme, kdo jsou na-í tená i, víme zhruba kdo to je. Oni to jsou zhruba vzd lan j-í lidí, nap íklad mlad-í, cofl vlastn souvisí s internetem, ale tou nás tedy i star-í lidí, v t-inou jsou to chyt í lidí, no

7) J: Hm, a vy do t ch zpráv vlastn dáváte, nebo spí-zohled ujte více názor , nebo?

B: Samoz ejm , kdyfl je to n jaký kontroverzní tak dávám pokaflde prostor i druhé stran , zásadn .

10)J: Cítíte n jaký rozdíl mezi flivotním prost edí a p írodou?

B: No jasn , no tak p íroda jsou jenom kyti ky a zví átka, a flivotní prost edí je v-ecko. P íroda vlastn pro nás formuje flivotní prost edí. Samoz ejm vzduch a voda a lov k.. to v-echno je flivotní prost edí.

3) J: Ano, takfle vlastn i tato témata za azujete do témat flivotního prost edí?

B: No jasn , to je vd ný téma, v ný.

11)J: Hm, a máte pocit, fle je v eské republice ta p íroda ohroflena?

B:No tak samoz ejm , fle to je -patný. Není to jako dobrý. Vyloflen p íroda, ta ohroflená je. Potom krajina taky, je otev ená. Kdyfl se lov k podívá, co v-echno se za dvacet let postavilo, jak se krajina a p íroda zní íla. Staví se dálnice, silnice, takový p í-erný sklady podél dálnic a v okolí m st. Kdyfl te kon byla snaha vyhlásit tu chrán nou krajinou oblast Dolní tok na jifní Morav , tak to vlastn narazilo na odpor, ur ít to tedy není fládnej dobrej stav. Myslím si, fle ten sm r je spí-e hor-í nefl lep-í.

12)J: Myslíte si, fle jsou t eba n jaké oblasti hodn ohroflené?

B: no tak te kon je velkej spor o Tmavu, kde vlastn jde o budoucnost národního parku. Pokud se za ne na Pta ím potoce kácet, tak to bude hrozná -koda. Já jsem to vid l na vlastní o i, to jsou sice vysoký stromy uschlý, ale pod nima jsou normáln malý stromky a v bec není pot eba tam vysazovat n jaké stromky. Ten les si prost sám poradí.

9) J: takfle vy i asto vyjífíte do terénu? Nebo pí-ete tady z Prahy?

B: no tak ur ít se snaflm vyjífít , jak to jde. To je nejlep-í, být vfldycky na míst .

13)J: a potom je-t , jak se díváte na sou asnou ochranu flivotního prost edí, vlastn p írody u nás?

B: Tak je to takový te ko, po t ch volbách takový já nechci íct slovo -patný.. mén intenzivní, nebo víc.. není na to kladen takový d raz jako p ed volbami, kdy tam byla Strana zelených. A je to vid t t eba i na r zných zákonech, které za aly vznikat, je-t p ed volbama, kdy byly docela takový hodn progresivní a snaflly se s v cmi jako výrazn pohnout, i kdyfl byly mnohdy nepopulární, tak te kon po volbách ten zákon upravují a vy-krtávají a zm ny nebudou tak progresivní jako mohly být. P íkladem m fle být solární energie, kterou stát absolutn nezvládnul a ty problémy, který zp sobil sám sob , hodil na ty podnikatele, kte í jenom vyuffivali situace, kterou stát nastavil a stát to te vyuffil k tomu, fle absolutn zastavil rozvoj té energie. To je vlastn dal-í p íklad toho.

14)J: Hm, a ovlivnilo vlastn n jak v nování se tomuhle tématu Vá-vztah k p írod ?

B: No to í radikáln . Mám informace, vím, co moje chování zp sobuje, kdyfl vlastn flíju, tak znám dopady. To m vlastn motivovalo chovat se -etn ji.

16) J: Hm, a vzd láváte se n jak v této oblasti? Vy jste íkal, fle jste studoval flurnalistiku, máte n jaké p írodov dné vzd lání?

B: P írodov dné vzd lání nemám, ale myslím si, fle to vzd lání je vlastn permanentní. Z toho jak se odstávám k r zným dokument m a zprávám, jak v deckých tak státních, tak vlastn lov k stále zji-uje n co nového a vzd lává se. A ufl se mi p estává stávat, co se mi stávalo, fle jsem si pletl imise a emise.. (smích)

J: Ano, to je astý omyl (smích)

B: to vzd lání je tedy vlastn kontinuální.

15) J: Mm. V sou asné dob je aktuální otázka environmentálního vzd lávání na v-ech stupních, máte s ním n jaké zku-enosti?

B: nene, nemám. Dcera, té je osum a jde do t etí t ídy a nepamatuju si, fle by n co takového m la. I kdyfl má p írodov du, vlastiv du, tak tam asi n co budou brát. V t ch knífkách mají spí-e takový ty základní v ci. Ale fládný zku-enosti s tím nemám.

J: Dob e. A vás t eba n jaké nevládní organizace nebo podobn nezvou na debaty a podobn ?

B: Tak ob as m zvou, to ur ít . Ale já to bohufel musím v t-inou odmítat z nedostatku asu, cofl m mrzí. Ale mám rodinu, tak nem flu tahle po ve erech n kde debatovat, kdyfl bych í rád.

J: No já jsem si v-ímla, fle vy jste psal jeden lánec t eba i v era v ned li asi v p l druhé odpoledne, cofl jsem si íkala, fle..

B: to jsem nepsal, to bylo p ipravený.. (smích)

J: jo takhle.. (smích)

B: ale asto se stává fle, musím na chvilku pracovat i takhle o víkendu, kdyfl se n co stane. Nebo v noci, kdyfl se to dozvím, tak to musím zpracovat, protofle na internetu online se to musí zpracovat hned, kdyfl se stane n co zajímavého, zásadního.

J: takfle pracujete v jiném asovém presu, nefl t eba v té Front ..

B: Jo, tam je večer p ráveno vydání a ráno se pak celý den vnujete dalšímu vydání. To tady nejde, tady se pracuje pro benefit a furt se to vydává.

15 a) J: Ano. A je-t jedna otázka, jak vlastně koukáte na to environmentální vzdělávání? Myslíte si, že je užitečné, nebo..?

B: Ježíš-marna, no jistě že je užitečné. Když jste o tom mluvila, tak jsem si vzpomněl, že třeba dcera p i-la ze školky a řekla nám, co máme dělat, jo. Tak to je samozřejmě úplně ideální způsob, jak učit, nebo jak ukazovat lidem, jak by se měli chovat. Ale vlastně i svým drobným chováním mohou životní prostředí ovlivnit. A jedna z dobrých cest je teda přes ty děti, který jsou takový upřímný a čestný, že dokážou třeba i své rodiče ovlivnit přes školku. Obrátit se na tátu a mámu, pro vlastně vyhazuje ty papíry do normálního koše, když to patří do modrého kontejneru.

J: Dobře, tak já myslím, že to je všechno.. moc vám děkuju.

Tomáš-Felek, Reflex

1) J: Pane Feleku, já bych se Vás předně zeptala, jak jste se vlastně dostal k práci novináře?

F: Já jsem se k tomu dostal tak jako jednoduše, protože po roce 1990 odešel z těch médií skoro všechni tak tam bylo hodně volných míst. A já jsem se předtím flvil s tím sportovním zbožím, šály, spacáky a takovýhle věci, a jezdil jsem s maringotkou a nějaký kamarád mi ukecal, že to taky není špatná práce.

2) J: A jak jste se dostal k tématu životního prostředí?

F: To já úplně přesně nevím, ale.. já, já jsem byl profesí reportér jo? Takže já jsem se nezaměřoval jenom na tohle. A z těch témat, na který bylo.. ani ne specializovat, ale z toho co mě to zajímalo víc tak jsem se zabýval vzděláváním a životním prostředím. A myslím si, že ten důvod byl jednoduše, že to bylo pravděpodobně, že jsem to měl nějak blízko k jednomu i druhému z nějakého důvodu. To znamená já jsem byl na tyhle témata citlivější a zajímaly mě, na koho třeba nezajímaly vůbec. To znamená, že je vůbec nedělal, já jsem v tom nic nedělal a protože ta konkurence v tom mediálním prostředí tady vřdycky byla malá, nikoli obrovská, tak ono vlastně ve chvíli kdy se specializujete, najednou je z vás odborník, i když toho moc neumíte, jo. Takže nějak takhle no..

J: Hm, takže jsem měl v přímém nějakým způsobem blízko..

F: Jo, já jsem předtím asi čtyři roky, asi od roku '86, jezdil maringotkou po městech, šerpal jsem vodu, což byla taková zvláštní profese, když byl člověk vlastně furt venku, takže já jsem měl ke krajině vztah vřdycky. Já jsem mohl říct, já o tom tak jako přemýšlím. Jedna ona jako zelený jako tehdy byly úplně nové téma, protože nic neexistovalo, obanský sdružení neexistovalo, strana zelených, a to vznikla byla taková zvláštní. Takže to bylo jako takové objevování a já se k tomu dostal přes tu krajinu, která mě zajímala.

J: V jakých novinách jste se uchytil, nebo kde jste začínal?

F: Já jsem vlastně celou dobu pracoval v Reflexu, já jsem začínal jako reportér, vlastně úplně jinými tématy a pak jsem tam asi po roce nastoupil a jako v různých pozicích jsem tam setrval do nějakého 2008.

J: A vy je-t pí-ete pro Reflex n jako externí ?

F: Já pro Reflex nepí-ju vůbec a vlastně v tuhle chvíli nepí-ju ani o životním prostředí, a to proto že jsem asi před rokem založil společnost neziskovku, která se zabývá vzděláváním, takže když pí-ju n co do novin, tak pí-ju o vzdělávání a spíše z pozice.. tak jako já jsem tak na hraně kde mezi novinářem a aktivistou. A protože nechci si v tom mediálním obrazu dělat moc bordel, tak se vnuji jenom tadyhle tomu. Takže já sice na to občas mám názor, ale jednak toho o tom mířím, protože mám málo času o tom nic zjišťovat ale hlavně si v tom jako nechci udělat nepořádek, takže zcela výjimečně pí-ju n co o životním prostředí.

4) J: A můžete se zeptat, jak si vybíráte témata v rámci toho životního prostředí? Byla vám někdy dána redakcí, nebo?

F: Nene, v Reflexu to vřdycky bylo tak, že si ty auto i vybírali témata. Já jsem tam poměrně brzo začal dělat reportáž. Ono to bylo takový složitější, ale v zásadě to byla takováhle funkce, takže člověk měl za následek, že jsem na to psaní měl méně času, ale témata jsem si vybíral sám. Navíc nutno říct, že ať na ty extrémní případy, si myslím, že redakce nemá tendenci zadávat redaktorům témata, protože to vzdělávání bylo vřdycky bráný jako takový okrajový téma, takže vybíral jsem si je sám. Vybíral jsem si je dvěma způsoby, jednak n které věci jsou nasnadě, jsou aktuální, prostě se to děje, a potom přece jenom v těch oborech, v kterých jsem se vyznal a jsem měl nějaký dlouhodobý plán, co mi připadá dělat, o čem by bylo dobrý nějakým způsobem psát. Když řeknu plán, tak nemyslím, že bych to měl napsaný doma na tabuli, ale měl jsem nějakou představu, co mi přijde podstatný.

J: Takže jste sledoval dění v tom daném oboru a na základě toho jste si sestavoval téma?

F: Je to v těch novinách vřdycky stejný, takhle.. jako y deníky jsou víc vázaný na tu agendu, co se děje v určité podobě. U těch týdeníků je to vřdycky takové volnější, tam si to člověk vybírá sám a musí to prodat v té redakci. Takže součástí celý týdeník, je že umíte přesvědčit toho šéfredaktora, nebo toho, kdo to má na starosti, že to téma je z nějakého důvodu důležité. V tomhle smyslu to v tom reflexu bylo trochu snazší, protože tam to

opravdu bylo hodně osobní, takže když ti lidé přinesli to téma, tak se stávalo spíše výjimečně, že by jim bylo třeba něco dodat.

5) J: takhle teda kritéria pro výběr témat, vy jste říkali, že je to aktuálnost, důvěryhodnost. Máte ještě nějaké jiné kritérium?

F: No tak ta aktuálnost v těchto novinách vředy hraje velkou roli. Vředy se ale oni jsou to věci které jsou spojeny. Kromě jiného po léta lektoruju pro neziskovky mediální práci, nebo, jak zacházet s médii, tak jedna z těchto metod je taková jako partyzánská, je to něco podobného tomu, že lov k musí být připraven, na to, že když jede kolem ten tank, tak leží připraven v tom zákopu s tou magnetickou minou, tu přivakne a ten tank někde za rohem vybuchne. To znamená, že lov k musí mít jasno, co se v tom oboru děje, je důvěryhodný to přiblížit sledovat, v děle to se odehrává, mít nějakou představu o hierarchii, co je důvěryhodný a co není důvěryhodný a být připraven se tím zařadit zabývat ve chvíli, kdy se stane nějaká aktuální událost. To znamená, protože když s nimi přijdete, na co ta média a společnost nejsou připraveny, tak to máte jako když to hodíte do studny. Jako na co napí-ete, události, nic se nestane. Takže ona je to kombinace. Musíte mít trošku přehled, musíte v děle to považujete za důvěryhodný a pak čekáte ať pojedou okolo ten tank.

6.a) J: Jasně, takže i to nařizování je důvěryhodný. Jaké zdroje jste nejčastěji používal? Jaké jste sledoval?

F: Myslim, že v tomhle to nebylo nic jako komplikovaného. Já jsem po pravdě něco zahraničně zdroje sledoval zprostředkovaně nebo omezeně, já jsem koukal, nevím, tak jako že se podívám na BBC nebo prostě na nějaký, abych měl trošku představu o tom, co se děje jinde, ale popravdě něco, nejčastěji tím tankem co te k pojede je program těchto denních zpráv v televizních novinách, nebo v deníku. Jo ty redakce fungují tak, že oni raději pí-ou o něčem, co ufl se psalo někde jinde, protože mají pocit, že je to důvěryhodný. Takže já jsem to odvozoval, protože jsem v děle, že když se někde něco takového děje, tak jsem se přidal. A jako vlastně velmi slušný zdroj pro získání nějaké představu je to, co publikují ty občanské sdružení. Pro nějakou představu, jaký tady existují problémy, bych řekl, že tohle bylo docela dobrý. A potom druhá věc, já jsem jako reportér hodně jezdil, i když jsem se zabýval jinými věcmi a ty témata se často nabalují. Když lov k má nějakou představu a tak jako se kouká kolem sebe a jede do nějakého regionu, tak je skoro jistý, že tam potká nějaký téma. A samozřejmě jsem jako nastražený víc zajímat se, jestli jsem nasražený víc na věci týkající se životního prostředí, tak je tam vidím, že jo. A to byla jedna věc, a potom samozřejmě to byla trošku generální záležitost, že v těchto devadesátých letech existovala poměrně jasná vrstva lidí, kteří se vydali alternativním způsobem, to znamená, že zkou-eli bydlet na venkově, zkou-eli spoustu jiných věcí. Já jsem se jednak s tím lidem znal nebo jsem se v tý společnosti pohyboval. A to byly často i lidé, kteří se pohybovali v různých aktivistických strukturách, takže upřímně něco ty témata se scházely celkem tak jako logicky samy. Nebyla žádná asi tam moc důkladná re-er-e, nedělal jsem to moc profesionálně.

6.b a 7) J: Sledoval jste dejme tomu ty názory těchto aktivistů a stejně tak názory ministerstva životního prostředí, nebo to bylo zaměřené spíše z pohledu těchto lidí, co zkou-eli žít na venkově a podobně?

F: Nene, já si myslím, že ta reportéřská práce je nechat tyhle věci zvlá- . Ta reportéřská práce má být subjektivní. To znamená, v tý fázi toho sbírujete na tam se něco děje a máte nějaký názor, tak samozřejmě, že do toho lov k vstupuje s nějakou re-er-í, minimálně tak hrubou, že ví co si o tom myslí, ta i ona organizace co si o tom myslí, ministerstvo co si o tom myslí, já nevím místní starosta nebo tak.. a nějakým způsobem to dáváte na místě dohromady, tímhle způsobem já jsem pokrýval všechny strany. To že texty častěji vycházely ve prospěch těchto zelených sdružení, myslím, že to bylo dvěma d vody. Myslim, že v mnohým jsem jim byl názorově blízký, totiž tehle straně. A potom si myslím, že to, že ten druhý d vod byl, že jsem za ta léta ušil zku- enost, že se jim přeci jen dalo něco víc vědět, že samozřejmě ty zelené organizace, za nima stojí nějaká ideologie, nějaký marketing těchto témat, který chtějí prosazovat, to určitě. Takže je vředy musíte brát jako jeden ze zdrojů. Ale když bych bral míru zkrácení a prolhanosti, po řád mi z toho vycházeli nejlíp. Ty státní úřady, tam se třeba bří, to je typický u PR firem, který se vyvinuly v přiblíhu devadesátých let, tak tam je to úplně bří součástí práce, tam se tomu nikdo ani nedívá. Často- lo o konflikty mezi nějakou neziskovkou a nějakým podnikatelským subjektem, tak ten podnikatel tam měl samozřejmě silnější ekonomické zájem a tímhle se nechal moc obtířovat. Takže d vod byl v tom, že přeci jenom mi přilo, a myslím si, že je to tak do dneška, že když sleduju ty kauzy, který vlastně probíhají dneska, v tuhle chvíli, tak mám pořád pocit, že zelený neziskovky mívají větší díl pravdy a že oni i dokonce umí zacházet s médii, protože když to srovnáme s tím v oblasti vzdělávání, který hodně dobře znám, tak oni jsou přeci jenom o několik desítek délek dál.

J: Oni se třeba inspirovali greenpeace, kteří měli zku- enosti v západní Evropě?

F: Já si úplně nemyslím, že je to tak. Protože já když si vezmu, jak fungovali tady Greenpeace ze začátku devadesátých let, tak to žádná sláva nebyla a nemyslím si, že by se tehdejší Hnutí duha nebo d tti země, a potom Arnika, která z toho vzela, inspirovali tímhle. A greenpeace je u nás taková záhadná, nebo nezáhadná, já jak je tady všechny znám, tak to nebyla záhada. Ale nemyslím si, že ufl jenom proto, že tam je jedna podstatná věc, greenpeace ve své opravdu vymysleli to, že z toho životního prostředí udělají tu kovbojku a funguje to. Ale ono popravdě něco, to tady funguje velmi omezeně, takže ano zaátkem devadesátých let by se dalo na jednotlivých akcích ukazovat, já nevím, hnutí svoboda zvířat, hnutí duha, d tti země, že používali tuhle tu

technologii, ale oni od ní hodně rychle ustoupili, protofe cítili, že u té esky ve ejnosti to rozhodn fládnou velkou popularitu nezjedná. Já si nemyslím, že to co se vyvinulo u nás, by bylo tak, že by se se pou ilu u greenpeace, asi jde o informa ní zdroje, ale ono se to moc neosv d uje.

J: Neziskovsky se tedy p izp sobili eskému prost edí.

F: No oni to vlastn d lali jinak, cofil jim t eba dneska greenpeace, oni samoz ejm dneska po ád d laj r zný akce (51:35), ale dneska to greenpeace Hnutí duha vy ítá to, že není dost radikální, ale podle m to prost je proto, že ta eská ve ejnost na ten radikalismus nesly-í, a to flejo, emu se je-t u nás íká radikální. Radikální je kdyfl si n kdo u nás stoupne na silnici s transparentem, to ufl je radikální. Kdyfl to s rovnám s tím, co se povafuje za radikální prost v N mecku nebo v Anglii, tak jsou to opravdu dva úpln jiný diskurzy, to není srovnatelný.

6.c)J: Mluvil jste v rámci reportáží i s vysoko-kolskými profesory, dejme tomu odborníky na dané téma?

F: Jo, skoro vřdycky. Ono teda tady je trochu problém, že pokud jde o vysoko-kols..Já bych ek, že spí- ast je to byli lidi z ú ad nebo z v dekejch ústav , který se tou oblastí zabývali, já nevím, otázkou odpad , chemického zne í-t ní. Ale já mám pocit, že na t ch vysokých -kolách, že eská vysoká -kola, akademická obec je velmi impotentní, oni se neum jí vyjad ovat pro média, neumí se vyjad ovat, neumí formulovat, mluví stra-n komplikovan . No a po pravd v t-inou ta generace, oni jsou to dnes star-í pánové flejo, dejme tomu Zrzavý, Komárek, nebo Kratochvíl, tak oni v tý dob je-t nebyli jo úpln ve féru. To je generace, která na tu mediální scénu p í-la afl v roce, tak okolo roku 2000, bych tipoval, mofná.. nejd ív v 95 í 97, a to jsou samoz ejm lidi, kte í jsou akademicky vzd laní a zároveň to umí podat. To v t ch devadesátých letech tak nebylo, najít n koho akademicky vzd laného lov ka, který tomu rozumí a zároveň to umí sd lit, to si fakt jako nepamatuju. Takže já jsem ob as ulovil n jakýho odborníka t eba n kde na ministerstvu flivotního prost edí, nebo kde byl n kdo, kdo byl akademicky vzd lán a zabýval se n jakou oblastí, a prost s ním jsem to mohl konzultovat. Ale obecn docela vřdycky byl problém, protofe tady není zvykem, jako popularizace a práce s médii není sou ástí vzd lávání, vysoko-kolského v bec ne. To znamená, že to neum j, cítí se v tom nejistý a potom jsou asto zklamaní, protofe nerozum j t m médiím. Oni v-echo povafuj za bulvarizaci. Kdyfl dáte n emu velký titul, aby si toho v bec n kdo v-immnul, tak oni ufl mají pocit, že jsou ve svém jako akademickém, kde se v-echo jmenuje t í p ípomínky k n emu, flejo, nebo drobné poznámky, tak a potom z toho vyplývá taková jejich ned v ra k médiím. Já si myslím, že tady je velkej problém nevz lanost akademické obce sm rem k médiím. Ale to je do dne-ka

19)J: Dob e. A kdyfl jste sledoval n jakou kauzu, vracel jste se k ní, t eba po roce, po dvou, jestli byla vy e-ena?

F: Docela jo. My jsme na to dokonce tehdy zavedli v Reflexlu, jsme se myslím inspirovali Respektem, který to taky jednu dobu m l, tak jsme m li takovou rubriku, nebyla úpln pravidelná, my jsme jí m li na dohrávání kauz, protofe to je problém v t ch médiích fle jo, protofe oni nejsou schopní se k t m kauzám vrátit, jak to vypadá. Takže my jsme to d lali celkem systematicky, ale to se netýkalo jen flivotního prost edí, ale v-ech kauz. U t ch v cí, o kterých jsem psal já, jsem se vracel docela systematicky. Ono zas t ch velkých zálefitostí tady nebylo moc, tak já nevím Temelín, jaderná energie, Ťmava, mofná bysme jich na-li je-t dal-ích p t ale o moc víc asi ne. (47:17)

3) J: M fete mi íci, jaká témata adíte do té oblasti flivotní prost edí? íkal jste energetika, Ťmava.. je tam je-t n jaké?

F: To je tro-ku složit j-í, protofe já jako.. to téma je vlastn hrozn íroký. Já jsem se v noval, jak jsem íkal, v noval jsem se vřdycky vzd lávání, tohle dám te stranou, flivotnímu prost edí, ale v noval jsem se t eba problematice venkova, a to je samoz ejm v mnohém propojený. Já jsem se zabýval trochu zem d lstvím, osídlením venkova, rozvojem venkova, rozvojem evropského venkova ve srovnání s eským. Cofil jsou v-echo v cí, která se n jakým zp sobem t ch zelenejch témat týkaj. Já jsem ani jsem nevymazal úpln .. já si myslím, že vlastn t ch íst zelenejch, ekologickejch nebo environmentálních témat bylo opravdu pár. Jednak jsou to v-echny ty v cí, který souvisejí s dopravníma stavbama. N kdo chce n co postavit, n kdo je proti a tak se to e-í, jo. Ke kompromisu t eba nedojde, ale tomu jsem se v noval no. Potom je to samoz ejm balík v cí spojenejch s odpadama, to znamená skládky, malý, velký, mofnost ve ejnosti zasahovat do toho, kde ta skládka bude a nebude, to bylo n kolik výrazných kauz, který m p í-ly jak docela d lefitý. Potom samoz ejm to je energetika, jakoby ten obecní balík. Já jsem hodně se zabejval, a ufl to byly Kru-ný hory, podkru-noho í, já vlastn tím Temelínem jako takovým zabýval spí- okrajov , tomu jsem moc jako nev noval. Ťmav jsem se v noval hodně , protofe ten park byl po roce '93 a od za átku se to tam vlastn furt e-ilo a to mi p í-lo jako zajímavý a vyznám se v tom jako relativn . Takže tam jsem, byl jsem jako od za átku u toho, takže tam jsem se cejtíl, že kdyfl n co tvrdím, tak to jako má í n jakou váhu.

10)J: Cítíte n jaký rozdíl mezi pojmem flivotní prost edí a p íroda?

F: To ur ít . Ur ít . Má bych to mofná í definovat.. Takhle já nejsem.. Jako p íroda je samoz ejm daleko ír-í termín a já jsem se úpln .. já bych si jako netroufl tvrdit, že jsem p írodov dn vzd lán, jo.

J: Ur ít , já jen co za tím termínem cítíte?

F: A já bych řekl, že problémy, který se týkají životního prostředí, se týkají trochu jiných věcí než životního prostředí. Když si to vezmete, tak energetika se týká životního prostředí zprostředkovaně. Ano, jaký vliv má na to. Problémy s odpadovým hospodářstvím, dopravní problémy, zase to má jako vliv na životní prostředí, ale nevíte tam úplně prostě otázky, který by se daly označit jako životní prostředí. Navíc často tam je pesah do práva, pesah do sociologických rovin, takže pro mě třeba tvrzení, že.. cože to dávají v televizi.. Nedějte se, redaktor tohohle pořadu by nepřijal nikoho, kdo nemá vystudovanou životní prostředí fakultu do magazínu o životním prostředí. Tak to je samozřejmě jeho rozhodnutí, ale nepřijde mi to příliš, protože to tam samozřejmě pouhý hrozí omezení a navíc naopak potěbujete spoustu jiných znalostí, který vám ta životní prostředí fakulta jako sama o sobě neposkytne, jo.

J: Ano. Určitě, ale co tedy vy vidíte být tou životní prostředí, tebe bez pohledu toho novináře.

F: Já to vnímám jako ten nejlepší termín, který prostě popisuje věcně a nevěcně. Jako já to opravdu třeba mám fluo jak víc vymezit. Protože kde budu hledat tu hranici mezi životní prostředí o sobě a životní prostředí pro mě, to se v hranicích nedá, že jo. Prostě to spektrum mezi jakýma ostrými vkama relativní divočinou a městským životním prostředí, který je jako poád svého druhu životní prostředí, tak je kontinuální jo. Já jsem tenhle problém vlastně jako neví.

J: Takže životní prostředí také nemáte nějak blíž vymezené?

F: Já jsem jako nikdy neměl tu potřebu vymezovat, i když tady ufl bych aspoň nějaké dle vodna-el. že životní prostředí je nějaký prostor vztažený k životu a jeho potřebám, takže tam si dovedu představit, že by nevíme definici toho pojmu, tak samozřejmě tohle ufl je součástí toho uvažování o tématu. To znamená, že víme nějaký problém a samozřejmě ho vztahuju k tomu, ke společnosti, klidem, který tam flíjou a k tomu jestli ty lidi, co tam neflíjou do toho prostředí, jak zasahovat, má zasahovat nebo nemá. Takže to ufl je něco, co si trošku musím ujasnit, ale jako žádnou definici jsem si nikdy nevytvoril.

11)J: Nene, má žádná definice opravdu nezajímala, to jen to, co vy pod tím termíny vidíte. Pak jsem se chtěl zeptat, myslíte si, že je životní prostředí u nás ohrožená?

F: No, já si myslím, že jsou ohroženy oba dva typy.. Jednak životní prostředí jako je reálně ohrožená na zeměkouli jako biosférou, nebo lidskou sférou tak přesně, ale samozřejmě ten tlak na krajinu, ten je docela velký. A je mnohem devastující, je nenápadnější, ale ono když se životní prostředí podívá okolo Prahy, tak to není úplně nenápadný tlak, že jo. Ale já tím že jako bydlím na venkově, jako relativně daleko od Prahy, tak si myslím, že ty ekosystémy jsou pod tlakem. Jako dokonce bych řekl, že jako pod tím tlakem než se domníváme, než bereme v úvahu, protože ten tlak ufl, jako zemědělství, lesnický výroby, bydlení, je poměrně velký, a ta krajina je, když to budu brát z hlediska životního prostředí, je, tak se zhoršuje ten stav. Což je takový zvláštní proces, kdy jako na jednu stranu, je to tlak urbanizace, výroby, která je nějakým způsobem.. urbanizací tebe jako myslím jednak rozšíření sídel a rozšíření těch jakoby výrobních prostor. To není na plochu afl tak jako velký problém, spíše je to jako já myslím, že není u nás ani není tak velký problém, že u nás jsou mizerné architektonické domy, ale že jsou tak mizerné ty zastavovací plány. To je jako velký problém. By se nedá říct, že by to postihlo nějaký ohromný kus krajiny, ale to jako problém vidím. Ale ten druhý problém je puštění té krajiny, protože se z ní lidi vystěhovali. A protože ta česká krajina opravdu má ten kulturní charakter, když životní prostředí jako sleduje v tom posledním století, dle fotkách, dneska osobně, jak se ta krajina jako mění, jak mizí ty cesty, jak ta velkovýroba vlastně tu krajinu jako přežila a iní jí pro životní prostředí stále hrozně pouhí, nebo příjemnou, tak to vnímám.

13 a 15)J: A jak se díváte na ochranu životního prostředí?

F: Já myslím, že ten problém je, že je to úřední. Je to úřední struktura, která mi nepřijde příliš efektivní, to znamená, ona se velmi často dopouští jakoby nesmyslných rozhodnutí. A tím u té věci má jako velmi malý pochopení. Já vlastně moc nerozumím tomu, proč tady je tak jako velká nastraženost v životním prostředí. To já jsem do dneška vlastně nepochopil. A na druhou stranu, když se na to podívám z hlediska těch lidí, který v tom místě flíjou, jak se k nim jako chovají ty úřady, tak se mi to laicky nelíbí. Je to jako problém s vytvářením opatření, když třeba vzniká národní park, protože tam je taky velká míra buzerace, je tam hodně opatření, se kterými se nedá souhlasit. Na druhou stranu když se na to podívám tak jako z nadhledu a když jste se ptala na životní prostředí.. když se jako podívám z hlediska západní a naopak jako východní Evropy, tak je pravda, že tady máme shodou historických okolností, jako že tady máme ty volné krajiny a možnost pohybu je tady nadprůměrně mnoho, srovnám-li to Itálií, Francií, Německem, tam to je těžké, ale jinak je to jako dost bída, chudáci, to musím říci. Na druhou stranu, když se podívám na východ, tak tam jako leckdy systém té ochrany životního prostředí je daleko zřejmější. Ten úřední je daleko topornější a nesmyslnější. Když pojedete do Rumunska, tak jako nejznámější částí životního prostředí jsou národní parky, vředy jo. To znamená, ano já jsem tady s lehkým nespokojením, ale když se na to podívám z tohohle hlediska, tak musím říct, že na tom nejsme zase tak špatní. Oni jsou dva pohledy, jeden je tady ten z nadhledu, druhý když sleduju po nějakých dvaceti letech zblízka a připadá mi, že v mnoha případech tady došlo k reálnému zhoršení.

J: Zhoršení? Dejme tomu třeba od začátku devadesátých let?

F: Samozřejmě, já nijak nepopírám, že ty úřady se kterými se argumentuje, snižení tlaku, to věcně je pravda, ale pokud se budu dívat právě na ten urbanismus, nebo na chování ke krajině, tak je to vlastně spíše horší.

Ten hlavní důvod je, že ty lidi se z té krajiny odstěhovali a neudrfluou ji a s tím se jako moc dlat nedá, to ty úady za ídit nemflu, to já chápu.

16) J: Dobře. Vy jste vlastně říkali, že se vyznáte v situaci na Třemšavě, že ji dlouhodobě sledujete, m fete mi říct, jak se díváte na to, co se tam děje na té Modravě a u Ptačího potoka?

F: No já úplně .. já bych se úplně nevyjadřoval k tomu Ptačímu potoku, protože ten já znám tak jako příblyň, pokud jde ale o ten letitý spor kácet nekácet, tam já jsem skoro jednoznačně na straně těch aktivistů, to bez ohledu na to, jestli tam ten národní park je nebo není. Ten důvod je jednoduchý, my si dneska nem fete moc vybírat, tady se bavíme o h ebenech Třemšavy, my si nem fete moc vybírat, jestli tam chceme jako suchý les nebo zelený les, oni pořád chtějí tu zelenou Třemšavu, tam je to buď nějaký les nebo fládný les. A protože to tam znám dobře a sleduju to po léta a vím jako to vypadá kolem pramenů Vltavy, na černý hore, vím, že tam kde se ten park snažil kácet, tak je dneska holina do nedohledna. Tam kde se, třeba v Boubínském pralesi, kde byla blokáda zhruba 97, jo tam se dělo totéž co u toho ptačího potoka dneska, akorát, že tam to zvládli líp, takže tam se ti dřevorubci tehdy nedostali. A ten k rovec ten les seřfál, tak že úplně . A tam byly docela fe-ný smrčky, ale dneska tam prostě ten podrost ufl je vysoký, dneska ufl jsou vysoký ty dřeviny vysoký stromy a ten porost je vlastně zapojený a je -ance, že tam vznikne znovu stromový patro, kde flto kdyfl to vykácíte, tak prostě nevznikne. A zatím v-echny ty pokusy jakoby kácet jenom toho k rovec, taak to dopadne tak, že jim ten zbytek povalí vítr a vznikají velké holiny se kterými nikdo na těch h ebenech neví co dlat. To je jedna věc. A druhá věc, která je pro mě nepochopitelná, je ta rozkouskovanost té první zóny. To je totiž úplně ten nejv-ší problém, pro oni se tam dneska hádají, jestli mají kácet na potoce nebo nemají, no protože kdyfl se podíváte na mapu Třemšavy, tak tam jako není jedna ucelená první zóna, která by měla takzvanou pufrační zónu, to je aby se v ní nekácelo, něco by seřfákl k rovec něco ne, v-ě by bylo ponecháno přírodním procesům, ale pak by se kácelo o kolo, kde musíte toho k rovec hlídat, aby se ne-í il do hospodářských lesů. My máme asi 138 malejších kousků, který vznikly v tom 93, kdy se ta zonace dělala, protože se bralo, jako že tohle je to celý území a zbytek je ta druhá zóna. V první nesmíte kácet, ve druhý m fete. Takže vy tady vypustíte toho k rovec, on vám zalítne do té druhé zóny a vy to vykácíte. Takže vznikají takový absurdní věci. A mě není jasné, proč nějaký z těch lidí, a že se tam stědali lidi s velmi různými názory, protože tohle se e-í fakt patnáct let, nebyl schopný tadyto zonaci změnit, udlat tu první zónu men-í, ale ucelenou a pak bychom se mohli tím mhlit v cem vyhnout. Protože oni kácej na Ptačí potoce, protože říkají, že to je druhá zóna, ale ten k rovec jim vyletí z té první, která je o pár kroků vedle, že jo. Takže oni říkají, my na to máme ze zákona právo, ano, je to pravda, ale jen proto, že holt mám na Třemšavě dvacet let blbou zonaci. Jo takže já si myslím, že v tomto případě mají aktivisti pravdu, na druhou stranu ufl tak jako provokativně říkali, že jestli se neshodneme, tak ten park nemáme. Jako park první kategorie, ve kterém tam budou jezdit ty nákladové jak te jezdit a budou tam ty slofi-t dříví, tak to nemá smysl, že jo. Takže jestli to společnost neunes, jestli fl tam lidi tak jako pořád chodí a vykikou jak tam hnujou stromy a že se to má vytřít, tak jestli je to tak, tak ho zru-me. Ale v tom případě já tvrdím, že pak za pár let na h ebenech Třemšavy nebude fládný les. Tam bylo docela zajímavý, kdyfl byl ten okrán Kyrill před pár lety, tak to musím říct, že i mě samotného překvapilo, tehdy byl ministr Bursík a e-ilo se, co mají udlat s tím dřívím, který povolil ten orkán. A já jsem se tam byl tehdy podívat a to bylo jako hrozný zajímavý v tom, že tam, kde se nezasahovalo na těch h ebenech, tak ten les v t-inou vydržel. Tam kde se zasahovalo, ale jako výběrově, oni nekáceli na jak velkých plochách, tak tam ten vítr nadl hroznou paseku, protože on se tam dokáfl rozbnout, pak se o ty stromy opě a povalí je. Já jsem byl leckdy překvapený, jak malé zásahy způsobovaly ty polomy. Tam to bylo docela jednoduchý, byla tam asfaltka, na jedné straně byla první zóna, na druhé straně byla druhá zóna, ale i v té druhé zóně ty zásahy nebyly velké jo. Tam prostě byly povalený, v té první zóně ne. Takže i z tohoto důvodu mi to nepřipadá -ikovný. Nicméně já si myslím, že politická reprezentace dne-ní, ta která tam může dát říditele, který se tam objevil, tak ty v-ichni na to budou mít zcela odli-ný názor, takže já si myslím, že to v podstatě není udrflitelný. Jestli to padne, tak z toho normálně bude lesní závod.

14) J: Kdyfl se tí přirod vnujte takhle dlouho dobu, promítlo se to nějak do změny va-eho postoje k ní? Záleží na tom, že vy užíváte nějaké praktické technologie, nebo podobně?

R: Já bych neekl, že to vedlo k proměně, protože já jsem opravdu patřil do té generace těch lidí, který se třeba po tom roce 90 odstěhovali kam a tam si pořádili nějaký domek a tak. Takže z hlediska respektive český společnosti asi jo, asi patřím, teda rodina, patří k tomu, který se chovají jako k té přirodě vlídněji, jinak. Ale tedy jako v těch jednoduchých parametrech, tak jako ano, tím odpadky, topím dřevem, taky nefurt, protože tolik dřeva není. Snažím se ten barák nějakým způsobem zateplit, investuju takhle do toho, jo. Ale neek bych, že by na to měla vliv ta novinářská práce. Spíše možná naopak jo, že jsem k tomuhle měl tendenci od začátku, tak to téma mě zajímalo. Nehledě na to, že si myslím, že tyhle věci mají vlastně velmi malý vliv. To patří jako k takový osobní hygieně, že si myjeme ruce, kdyfl přijdeme ze záchoda, tak tím díme ty odpadky jako jistě je to dobře, ale netváří bych se, že chceme spasit planetu.

J: Jak se díváte na alternativní zdroje energie? Solární, větrná a podobně?

R: Já si myslím, že na to nemám dostatek informací, abych byl schopen to posoudit. Já to považuju za reálnou alternativu, ale pořád platí jakoby jedna věc. Přísouasně spotřeb jako samozřejmě alternativní zdroje energie

nemohou nahradit fosilní. To znamená ta alternativa není p ímá, to znamená, my si ekneme, fle tady máme takovou spot ebu, te ka ji vyrábíme z uhlí a z jádra a za dvacet let ji budeme hradit z v trný energie. To si myslim, fle je nesmysl. Jediná mořnost je jít p es ty –etrný energie, ty technologie. V t–inou se íká, jestlifle na-e spot eba klesne ty íkrát tak se dostáváme na úrove , která uř je uhraditelná z tamt ch zdroj . A je otázka, jestli jsme n eho takovýho schopni, to já neumim posoudit. Ale jako docela hezky to jsem schopen p edvést na tom bydlení, jo. Kdyřl máte normální venkovskej barák a chcete tam topit d evem a kdyby i ostaní cht li topit d evem, tam okolo nezbyde ani t íska. To je prost nesmysl. Ano má smysl topit n jakým zbytkovým d evem, to co tam na tý vesnici vzniká spousta jako biologickýho odpadu, tý tý.. jak se tomu íká.. no prost d íví a to ostatní, co se dá spálit. Te ka mi to vypadlo to slovo. Ale jako ve chvíli kdy by lov k ten barák zateplil na úrove pasivního domu, to znamená, fle máte tu spot ebu energie zhruba desetkrát niřl-í. Tak má smysl tam zkou-et topit d evem, protofle to vytopíte, je to efektivní, p íjde vás to na relativn málo pen z a je to sob sta ný a tak dále. A to je docela p íjatelnej spole enskej model. Pokud se nám nepoda í snířřit radikáln tu spot ebu, tak po ád budou ty alternativní zdroje jenom dopln ní na úrovni deseti dvaceti procent, jo. Cofl se dá asi p edpokládat. Jinak ale povařuju alternativní zdroje za rozumnou v c a mrzí m , jak to tady s nima dopadlo, zvlá-t pak s t ma solárníma elektrárnama. To byla docela velká nemravnost.

17) J: T etí okruh rozhovoru jsem zam ıla na environmentální vzd lávání, máte s ním n jakou zku-enost? Z pozice lektora, nebo jestli jste se s tím n kde seznámil t eba v neziskovkách?

J: A jak se na to díváte?

R: Já si myslim, fle obecn , oni ty u ítelé nemají moc velkou tendenci se vzd lávat a u ít se ty d ti vzd lávat n jakym praktickým zp sobem. A tím samoz ejm trpí celý to –kolství a to environmentální vzd lávání taky. Takfle já bych na druhou stranu ek, fle v t ch rámcových vzd lávacích programech je ekologická výchova jedna z pr ezových témat, to znamená ty –koly ho n jak realizujou, více í mén dob e. V tomhle sm ru to vzd lávání existuje na docela slu-ný úrovni, kdyřl to srovnám t eba s mediálním vzd láváním, cofl je dal-í pr ezový téma, tak bych ek, fle to ekologický vzd lávání pro u ítele, je na tom líp. A na druhou stranu nevidim ák jako v t-í posun u t ch mlad-ích generací, fle by byly zase o tolik informovan j-í, fle by to jako m nilo jejich postoje, to nijak zvlá-. To si myslim, fle ne, ale ono se to dá vytýkat environmentálnímu vzd lávání, no prost ta spole nost je v tomhle velmi pragmatická a to má vřdlycky na ty d ti daleko v t-í vliv nefl ty v ci ve –kole. Já si na druhou stranu myslim, fle je dob e, fle to environmentální vzd lávání je pr ezový téma, fle nemáme výchova k ekologickému stylu nebo n co takovýho. Myslim si, fle je na tom vlastn líp nefl ty ostatní vzd lávání, ale ten výsledek není nijak závratný. Já jsem o tom v era polemizoval s n kym mejlem a n kdo má pocit, fle ta nová generace to jako spasí, ale uvidíme.

J: Nemáte ten pocit?

F: já to v tom jako nevidim, nemám ten pocit. Ale je-t je tam samoz ejm jedna v c, fle mám mořnost sledovat tu generaci t ch d tí, kteřejm je tak t eba okolo dvaceti a já mám spoustu t ch r zných zelených kamarád , kte í jako velmi r zn řlží skromným řlivotem. N kte í jako echt a n kte í tak jako na mé úrovni, takfle jako nic moc ale v zásad tu p řrodu respektujou, n kte í o opustili a tak dále a v-ichni m li d ti zhruba ve stejný dob , t m je dneska mezi patnáctí a p tadvaceti a mám mořnost vid t, jak se ta generace chová. Já rozhodn nevidim jako řládnej v t-í projev empatie k tomu prost edí, jako to maximální eho takhle lze dosáhnout je ten zelenej konzumerismus. To znamená, fle j dí v-echo bio ale je celkem jedno, jestli je to z Argentiny nebo odjinud. A dokonce je to tak, fle ty rodiny, který řily extrémn skromn , tak tam se ty v ci skoro vřdlycky obrátili v pravej opak, prost vnímaj tu zku-enost jako negativní, prost to m li ve –kole po ád na talí i, ty rodiny nikam nemohli, tím fle řlili skromn tak v t–inou nem li řládny prachy, to znamená, fle s tím byla spojená spousta problém a ty d ti se oto ily do jinýho sv ta. Takfle já si ani nemyslim, fle by.. prost nevidim tady řládnej pokrok. Jako ano, ta spole nost, jako dovedu si p edstavit fle ty lidi, kterým je dneska od dvaceti vej–mořná bude za dal-ích deset mén nenařraná, nefl byla ta spole nost v t ch devadesátých letech, kdy konzum byl objev, dneska zjist j, pochop j, fle nic tak úřřasnýho z toho neplyne a mořná v n kterých v cech budou citliv j-í, ale po ád si myslim, fle to co funguje daleko líp jsou státem podporovaný opat ení a to, co se ekonomicky vyplatí. Já povařuju za velmi rozumný d vod státní opat ení typu nový baráky se maj stav t v nízkoenergetickým standartu, protofle to je n co, co opravdu má vliv a samoz ejm chápu, fle to ne-řo v t ch devadesátých letech, kdy si lidé stav li ty hrozný záme ky ale dneska si myslim, fle to opat ení uřl je na míst .

18) J: Je-t jsem se cht la zeptat, v dob kdy jste se tomu řřivotnímu prost edí, vzd lával jste se n jak v této oblasti? etl jste n jaké zahrani ní studie a podobn ?

R: To jo no, tak jako já jsem vlastn v tomhle sm ru zkonzumoval, co se dalo. S tím, fle sem jako nikdy neum l dob e anglicky natolik, abych absolvoval n jakou dlouhodobou stářl nebo tak. Ale na druhou stranu co jsem byl schopen kde sehnat, tak to jo. A protofle pro oslovená toho tená e máte dv mořnosti, bu na to jdete p es emoci, to znamená n Jakej zářřitek, jedete n kam a ve dvou reportářřích jim to podáte, a nebo jim dáta data, který jsou zajímavý, p ekvapivý a tak je m flete oslovit. To znamená já jsem jako aktivn řřán l n co Vám jako podstr ej ty neziskovky, ty na to jsou zam ený a ty na ta data dohlédnou. A n co se t eba objeví na, proto já jsem se t eba koukal na, jsem sledoval ty zahrani ní média, jak to –řo, protofle tam se p eci n kdy objeví n co

jako takovýho. Ale pořád mám pocit, že tady u nás fakt jako, opravdu se to změnilo s tím internetem. To tam jakoby ten přísun naší informací byl naprosto z etelnej. Ale v těch devadesátých letech to nebyla žádná sláva.

J: já jsem mechanik elektronik s maturitou, já jsem potom studoval úplně krátce na architektonické fakultě, ale tam jsem se jenom jako promítal a pak jsem studoval tři roky teorii a obměnku na pětáku. Jako moje odbornost je spíše literatura, literární analýza a tak, to je vlastně tím, čím se živil jsem dneska, práce v antikvariátu, poté s maringotkou.

J: Můžete v tom reflexu třeba nějaký odklon k novinářské hodnotám?

R: Ne, jak jsem říkal, ono to tehdy chodilo trochu jinak. Já se musím přiznat, že jsem žádné kurzy o novinářské hodnotách nezažil nikdy. Ono se ale o těch etických otázkách hodně debatuje, já teda nevím jak je to dneska, ale kdy jsem tam pracoval tak docela dost. Já vím že mladá fronta, týden, vředycky mluví o jaké etické kodex, který by měl být jako odvozeninou britských a amerických kodexů, ale upřímně řečeno sem moc nezažil, že by ho jako reálně užívali. A jestli mě v tom Reflexu nějak vykolili, nevykolili, my jsme se sami vykolili za pochodu, ono nebylo kdo by nás vykolil. Reálně to bylo tak, že těch profesionálních novinářů bylo pár a my jsme si do jisté míry i to jak má vypadat reportáž jsme si udělali sami. Protože ona do roku devadesát jak má vypadat reportáž, to neexistovalo. My jsme museli něco oživit v Timu nebo newsweaku. Ta doba tak trochu nenormální, že my jsme si s kamarádem asi v 89 v Tvorbě první reportáž vznikla a měla dvacet stránek, to bylo absurdní. To byla ale daný tým, že to tady nikdo nedělal, tak mi jsme se jako pokusili sestavit tak, jak jsme si to představovali. Takže ono potom v devadesátých letech se tady objevovaly nějaké americké nadace, který dělaly odklon, který vlastně vysvětlovaly nějaké základy novinářské etiky, ovšem z více zdrojů a tak dále a já jsem nikdy na žádným takovým odklonem nebyl. Ale na druhou stranu mám pocit, že jsme to jako docela dělali. Když jako zpětně, já jsem pracoval jako lektor mediální výchovy a tady ty kodexy, na který se lidé často ptají, tak jsem je sledoval a já jsem neměl pocit, že bysme se proti tomu nějak zpronevili. Ona v té době těch pravidel je docela logická a člověk usiluje o to podat nějak ucelený obraz té reality a to vlastně bylo.

Jan Gazdík, MF Dnes

1) J: Pane Gazdiku, já bych se Vás předeptala, jak jste se dostal k novinářství? Jestli jste vystudoval flurnalistiku..

G: já jsem sloužil v armádě, dlouhý dlouhý léta, vystudoval jsem vysokou flurnalistiku a potom, to bylo ještě před 1989, to jste ještě asi nebyla na světě na světě.

J: no ufl jo, pár let.. ☺

G: a tehdy byl jiný systém vzdělávání, tehdy nebyl bakalářský a magisterský, ale jen magisterský a potom bylo takzvané postgraduální studium, jo a to postgraduální studium vlastně ukončoval celý vysokoškolský vzdělání a doktorský nebo jiný tituly se udělovali podle jiných kritérií, ale ty tady nebudeme teď rozebírat. A ano, v 1989 jsem ukončil tehdejší fakultu flurnalistiky UK. A zaměřil se na problematiku bezpečnosti, tam mi zůstala tady (poznámka MF Dnes), protože jsem vstupovali do NATO, Evropská unie, Evropa nebyla nejbezpečnější po pádu studený opony, a k tomu jsem postupně nabral historii, vudu, vdecké poznatky dělám, hlavně co se týče léků, ale i co se týče ekologie například.

J: Hm..

2) G: a teď se vlastně znovu vracím k bezpečnosti, protože v tom Norsku se teď staly hrozivé věci, ale ekologii teď jsem se věnoval, protože jsem do přírody odjakživa jezdil na bivaky, teď zase jedem.

J: Mm, takže se vlastně pořád pohybujete v přírodě..

G: Ano, tak, třeba s kamarádka ještě lezeme a tak a je pravda, že tady ekologii dělali ekologii dělal Pavel Baroch, který odtud odešel a je teď v Aktualne.cz a nastalo takové období, kdy tady ta ekologie nebyla úplně aktuální, nebyla řešena. Ono to souviselo i s tím, že jak se vyprofilovali Zelení, vypadli z parlamentu, dle vody, že vlastně místo nového nádeje, což se teď děje u věcí, nový nádej, že tady budou lidé nezávěsní minulostí, tak oni zopakovali to, co dělají teď, oni se mezi sebou hádali, a ten problém, včetně co souviselo s ochranou přírody, tak zelení diskreditovali. Oni se hádali o fleky, pomlouvali se, Bursík napsal škrávač..

J: ano, vím, sledovala jsem to..

G: Tak to, tak to shodilo tadyto téma, jo. Protože se zjistilo, že, to došlo i obyčejnému člověku o co tím lidem jde, no a jako odchodem strany zelených, to jako začalo umírat. Ale kupodivu to lidi pořád zajímá. My jsme si dělali nějaké průzkumy a z těch vyplynulo, že na to jako zapomněli na tehleto hendikep na tehleto neváru a vyloženě si v těch dotaznicích fládají články o Třemavě, o národním parku Třemava, o pokračování přírody a redakce na to samozřejmě musí reagovat a já jsem se k tomu rád vrátil. Ale není to samozřejmě na plný úvazek. My jsme s kolegou Antonínem Sýkorou, máme to tak půl na půl, pak je tady nějak Janouš, ten dělá v redakci MF Dnes ale v eskobud jovický. Tady vlastně v kařdým krajským městě je redakce a ten dneska je, tam na tom

Ptaším potoce, nebo co to je a přičemž o tom, jak policisté přestíhávají etny a ty ekoaktivisty, co tam bojují vynášejí. Takže vlastně ta (ekologie, pozn.) má i celkem slušný postavení, ale teda i díky tená m.

J: Hm, takže vy te o té Třmavě nepříčete, to přičemž ten Vá–kolega.. nebo máte i Vy nějaké články?

G: když je problém problém zatýkaných aktivistů a my máme v Budjovicích nějakého Janouše, kterej se vnuje i Třmavě, tak třeba kvůli tomu, co je třeba v Norsku, abych já jel na Třmavu, když vlastně kousek odtamtud je nějaký Janouš, kterej se na to specializuje, je zbytečný. Navíc vlastně když já mám i tu bezpečnost, problematiku terorismu, nikdo z nás si tady vlastně nemůže dovolit specializovat se na jeden problém, jo. V dá, bezpečnost, terorismus, což je trochu jiné, s bezpečností souvisí mise v Afghánistánu, v Iráku, když se tam něco stane, eský mise, s tím souvisí i terorismus, kterej tam bublá. Co tam je třeba .. ekologie, jo a historie. Tedy zhruba těch pět témat, který kdyžlov k není úplně blbě, tak si za ta léta může říct, že se tam trochu vyzná a může mít rovnoprávný rozhovor třeba politikem.

4) J: Můžete se zeptat, ty témata si vlastně vybíráte, nebo jsou nějak předem dány?

G: Nejlépe, když si je vybíráte. Já když bych třeba ztratil svůj archiv, svoje kontakty, nebo mobil, kde mám.. tak bych mohl dát rovnou výpověď. Tam jsou všechny ty kontakty. Funguje to tak, a třeba u Pavla Barocha, kterej tady dříve pracoval a je tím drilem vykolenej tady, a stejně tak lidi, který jsou dneska v Hospodářských novinách, tak prošli Mladou frontou, tak tady to je opravdu namazaný stroj. Tady vychovává.. takže když si ta témata vyhledáváte, tak vás ta práce baví. A když nic nemáte na poradě, tak vám tu práci přidějí. A kolikrát vám přidějí něco, čemu v bec nerozumíte nebo je vás slušně pošťákej, jo. A vy musíte během krátké chvíle nastudovat patřičné zákony, abyste o tom mohla něco napsat.

J: hm, jasně ..

G: Jo ale samozřejmě, když dáváte ekologii tak vám nepřidějí terorismus.

J: ano, daj vám něco příbuzného.

G: ano, něco příbuzného. Ale ty požadavky jsou opravdu takový, aby díky svým kontaktům, svým známým. A ty kontakty někdy přerostou i v přátelství, nebo takový nadstandardní vztahy. Tě třeba o klimatu přičemž jo. Tě třeba kdysi takové poměrně chladné vztahy s Liborem Ellederem z Hydrometeorologického ústavu, to je nám stek hydráku, je to ať takový neříkám přátelství, ale je tam velká důvěra. Takže třeba když oni koupili ten super počítač, kterej stál 70 milionů, tak říkají, nechcete zajet tady je super počítač, kterej bude daleko lépe předvádět ty lokální bouře, lokální pohromy, který.. jo ty počítačové deť se s tou starší technikou hrozně špatně odpovídali, byly nepřehledné, takže tě pomoci daleko víc to zvládne a namodeluje. Takže to jsme měli tehdy první, chytila se toho televize, chytila se toho nová a bylo to zajímavý ten super počítač, protože předvedl, to je statistika, hodná statistika. Jo no a tak tím ty kontakty získáte a tím se chováte slušně a korektně a kdyžlov k není úplně jipitec, protože se na sobě snaží pracovat. Tak oni sami vám to nabízejí. Ale nabízejí to samozřejmě i proto, protože se chtějí nějakým způsobem předvést, jsme dleffitý. Protože politici nám přepokou rozpočet a musí vidět, že jsem dleffitý, že hydrometeorologický ústav není úplně zbytečný. Cofl samozřejmě souvisí i s ekologií.

J: ano, samozřejmě ..

G: takže ty politici jsou potom trochu obezpečený jipitec, protože ten hydrometeorologický ústav se ví, jak předvádět a nepředvádět po asi při lokálních záplavách. Takže tam je vředy jako z přátelství, z dobrých vztahů a nebo, že se chtějí taky trochu ukázat, aby se o nich vědělo. To je dleffitý. A potom vy si diktujete tempo své práce.. hele mám tady dobrý nápad, jo.. a hodně vám to způsobí práci, kromě toho, že je časová náročná, jako každá jiná. Tady se klade důraz na to, abyste si sama nacházela témata a pokud možno objevný. Tě třeba při výzkumu rakoviny, kdy profesor Holý, kterej má adu lék proti AIDS, tak objevil takovej velmi nadějný, abych říkám, tak třeba psal se obrovský tumor za týden když mu dali nějakou injekci, tak mu za týden zmizel, i ze Slovenska mi volali a z Prahy, abychom o tom napsal reportáž, bylo to úžasné. Ale bohužel se pak ukázalo, že při těch klinických testech, jo, to ufl se dělají testy na lidech,

J: Hm.

G: vlastně ufl je to taková poslední naděje, tak se vlastně ukázalo, že ta látka má na lidský organismus v tě vedlejší účinky, neřekně je přípustný, takže to nějak stáhli. To je když vlastně říkej předem.. Tím chci říct, že role eléva, za jinějšího novináře je tady krušná, jo. Neřekně ty kontakty získá, a ať se zapracuje, tak my mu ty kontakty předáváme, záleží na tom se snaží.

J: rozumím.

G: jako já bych to asi znova nedělal.

6.b,c) J: Hm, a třeba konkrétně v tom tématu životního prostředí kontaktujete třeba ministerstvo životního prostředí a podobně ?

G: no tak já osobně nejásti.. někdo osobně preferuje Arnika, když jde o různé chemikálie nebo švinstva, tak ta Arnika je dobrá, ale i zrovna minulý týden jsem tady seděl s Vojtou Koteckým z Hnutí duha a domlouvali jsme se na nějaký projekt s nějakým em.. Já jsem napsal předásem, asi 14 dnů, že profesor Paes, bejvalej ředitel akademie věd, a von je z ústavu.. to je jedno, si nevzpomínám. Ale oni nechť bakterii vyloženě pošlívá, laicky řečeno, pošlívá jedy. Kdyby tam ty jedy nebyly, tak tam ta bakterie taky nebude. Ona závisí na nich. A říkali, že

zakázka, psali, že jaká zakázka by nemusla stát 40 miliard, ale ale vyufitě téhle technologie, nebo pokud by Kalousek, který teka nějak bude rozlepovat obálky ohledně té ekozakázky po kal, kdyby se to oddálilo, jo. Ale Kalousek říká, že v-e probíhá ufl pod tlakem soudu, ale že by to vzal, tak že by to nestálo 40 miliard ale 100 milion, jo. Takže je to velký skok, což se mi moc nezdá, ale říká to profesor Paes, takže.. a tak jsem to konzultoval právě s Vojtou Koteckým. To jsou takový dva.. já nevím, kdo na Duhu nadává, já jsem párkrát.. m tam párkrát zklamal, protože se chovají možná p ři-aktivisticky, jo. Tro-ku jako ty.. no greenpeace. Což je pravda, ten Kotecký je nesmírně vzdělaný člověk a je to pro mě taková zptná vazba, když ministerstvo životního prostředí něco říká..

J: hm, abyste mi nějaký protihlas..

G: tak se zajímám co Kotecký nebo profesor Moldan, který je bejvalej ministr životního prostředí a ten je.. ufl senátor není, ale je na Univerzitě Karlově, ale má tu

J: Centrum pro otázky životního prostředí..

G: Jo. Moldan je.. vy víte, že když něco ekne, tak to platí, ne že si přičeje nějakou svou poliviku, to on nikdy nedělal, proto vlastně možná te v tý politice skončil. Poprvé když ho obvinili, že je estébák a on vlastně neměl tu drzost, aby to spláchnul ze stolu, ale tam vlastně byla ta zbabělá Pitharta. No a ten vlastně nebyl tak razantní jako jiní a vředycky prosazoval ten svůj program, tu svoji linii jako politik.

J: a když se bavíte takhle s těmi vysokoškolskými profesory, nebo s těmi odborníky třeba z entomologického ústavu nebo hydrometeorologického..

G: Hm, hm, hm, tam jsem psal o mouchách.. oni vlastně jako byly bílé mouchy, tak tím jak bylo zasněžené životní prostředí, že oni zmizeli mimikry. Jo bílé mouchy a.. jo to bylo taky zajímavý objev, který se dostal, oni to jsou bílé mouchy, že jo, ale on se dostal dokonce na titulní stranu, a z entomologického ústavu z akademie v dnešních dnech budov skutečně, že ta bílá moucha, jak ona se jmenuje..

J: já myslím, že to není tak děsivé..

G: jeřm-marna no, vona je to nějaká bezobá.. koniklec bezobá.. ne koniklec to není, ale něco bezobá.. a byli ty bílé bezobá a ona nebyla vidět, že jo. Ale oni najednou ty bezobá nebyly bílé, ale byly černé, tak ona se tou, jak se to říká.. Ona se během relativně krátké doby přizobila jo a zernala, samozřejmě to souviselo s tím, že oni vyobávali ty bílé mouchy..

J: jasně..

G: a ta černá jako tam stále více převládala, a přizernala. Ale bylo to vyložené nastartované tým, že se mohl přiroda, že byla víc špinavá, tak vlastně i ty mouchy potom byly víc černé.. protože vlastně seděla na černé bříze a nebyla vidět.. to jsem tehdy konzultoval i s Moldanem i entomologickým ústavem.

J: Hm, a mě zajímá, vy když s nimi takhle mluvíte, jestli máte pocit, že mluví dostatečně laicky, aby to pochopilo publikum, nebo jestli musíte informace nějak zprostředkovávat.

G: Musím na ně tlačit..

J: Musíte na ně tlačit?

G: Jo je to šílený, ale musím říct, že je pár vychovaných v dědě, čímž se s nimi hovoříte, tím líp se s nimi mluví. Těba špane doktore, mám pro Vás dobrou tip, vymírají vrabci. (smích) Ale mimo toho Radima Tolazse, to je ten z hydráku, který když jsem ho poprvé zavola, tak to bylo přinejmenším, jo. Chtěl jsem tím říct, že b hem t ech neděl se naučil mluvit úplně perfektně, že pokud si to nahráváte, tak to jenom přepíete. Oni teda absolvovali taky nějaké kolení od Třeba, toho bejvalýho mluvícího Havla, jo. Takže jenom, to chci říct..

J: asi aby mě li blíž k těm médiím, nebo k těm laické veřejnosti..

G: ale obecně to je snad největší problém, u koho? Těba Dana Drábová, editelka ústavu pro jadernou bezpečnost, ale je to v dědě. To je kniha a navíc zajímavá, když te byla ta katastrofa ve Fukuimě, tak byla perfektní. Ale těba to je tím, že ufl to dlam dlouho a člověk se taky snaží jednat slušně, tak pokud není na nějakým super jednání, tak mi to vředycky vezme. Je to děsivé jo, novinářskou má image. Těba kolegi to neberou a eknou Honzo, prosím tě, zavolej mě.. jo. Ale to nechci pomlouvat kolegy..

J: ano, tak ono stačí když si ty lidé jednou nesednou a pak ufl se ta druhá věc těba dostává špatně..

G: tak ono u těch v dědě to je.. já si te nedokážu vybavit po em oni vředycky úplně řekli.. u v dědě nebo u historik, tak když změníte jedno slovo.. jednou jsem napsal místo nacismus fa-ismus, jeřm-marna, ty mě málem seřfali jo. U těch v dědě to je prostě problém, kdy oni skutečně, a přizernala, neumí, mluvit.. Když jsem psal něco o bolševníku, jo to je..

J: ano, cizí rostlina, invazní druh..

G: a oni mi to poslali, ale já říkám, že bych si o tom přeci jen raději promluvil, nezlobte se, to není k pouflití. To je nemluvíme pro skupinu nějakých naděnců, kteří rozumí údajně v miligramech a tak, to je problém.

J: o tomhle problému právě vím i ze zahraničí, kde také novináři mají trochu problém s překládáním do češtiny ve veřejnosti. Kdy vlastně veřejnost neumí mluvit v těch odborných termínech.

G: jo a to těba hydrák, ten neměl mluvícího, dělá nikdy. Což má těba za následek, že instituce, který nikdy neměly tiskového mluvícího tak si z těchhle vod najdou nějakého opovídaného, výeňho.. nebo to se snad ani

nedá naučit, pro to musíte mít nějaké vlohy, uřvanost. Tak ten hydrák si ho třeba vybral, nějakýho Petra Dvořáka.

10 a 7) J: tak a te bych se vás je-t zeptala p ímo k té p írod a řivotnímu prostředí, cítíte nějaký rozdíl mezi t ma dv ma termíny? Kdyřl o tom t eba p í-ete, rozli-ujete to? Nebo t eba vy osobn e nevidíte v tom rozdíl?

G: No tak proto jsem zřimil ty m íry. Ono je to vlastn ě řivotním prostředí, ale vy p í-ete o tom, ře z ernala m ra. Si myslim, ře lidi moc takovýto moc eko, cořl se promítá i tady v redakci. Já si pamatuju, ře kdyřl jsem sed l v Lidových novinách, tak vedle m sed l ěst m ír Kos, to byl pion ýr na řivotním prostředí, jako po 1989, tady v té práci. A on taky m l n jaký problémy se státní bezpe ností, s tajnou policií, je-t p ed 1989, to uřl byl zařranej do toho.. A já jsem tam p í-ře do Lidovek a on t eba psal o tom, jak se po-kozovala p íroda a on u toho plakal. Kdyřl vid l, jak se d la n jaká nespravedlnost, kdyřl vid l, jak se ta p íroda decimovala.. řCo je ěst m íre? ě Jemu tekli slzy jak hrachy.. Jako on se tak hodn ě pono il do té práce, cořl není dobr ý jo, není to řpln objektív n í. Tak ře jo, lidi ani nesly-řej na to ochrana. Já si myslim, ře je lep-ř psát o té p írod ě p es ty m ry.

J: Hm, tak ře ta jednotlivá témata dává j n jaký celek.

G: jo a nebo p es ty bakterie. Profesro Pa es -řecht ě bakterii.. má to název p es p t řádk a ona ty jedy řere, ale řere je hrozn ě pomalu, tak oni ji geneticky upravujou, aby m la v t-ř chu a aby tu p du vy řistila ne za p t nebo deset let, ale aby tu p du vy řistila b hem pár m říc . Tak ře sp í- se řivotnímu prostředí v nuju p es ta vedlej-ř témata, která jsou nová, nebo neot řelá. T eba ty m ry, nebo bakterie.

5) J: M ě jde sp í-o to, jak si témata vyb íráte, řikal jsem nová, neot řelá..

G: máte na mysli ochranu nebo p írodu?

J: Te ě v tuhle chvíli jsem mi o samotná témata, jestli tam ěde o aktuálnost, novost..

G: no tak t eba ty m ry.. asopis Science to zve řejnil. A já mám s akademií v d takovou domluvu, ře kdyřl n co zve řejn ě Science, tak to není řlbost, je to -p í ková ov ěn á v c, která se dostala na vrchol. Tak to p eklopíme a nebo kdy psát o p írod ě, kdyřl jsou záplavy. Co to s tou p írodou d řlá, nebo pro ty záplavy tady vlastn ě jsou, jestli ta p íroda uřl není schopná vst ebat tolik vody jako p ed t iceti lety, jsou zkrác ěn ě toky. Tak ře t eba Otava nebo Vltava v řifn ěch řechách řifl nem ě ř 300 kilometr ale m ě ř jen 150 kilometr , se to urychlilo. Tak ře vlastn ě samoz řejm p í-ete o p írod ě, kdyřl p í-ete o t ch záplavách, ale samoz řejm p í-ete také o řlov ku, ře tu p írodu zni il, a proto jsou ty povodn ěst ř-ř.

J: Rozumím.

G: a kdyřl p í-ete o klimatu, tak zase p í-ete o p írod ě. Ale řít na to, to jsem vlastn ě sama řekla, v řir-řch souvislostech, ne psát, ře tady řl ěje n jak ěj mravene řek a jak je v zácnej, ale psát ře tam řl ěje, proto ře tam je řistá p íroda a podobn ě. Psát v souvislostech.

13) J: Ano, a jak se t eba díváte na ochranu p írody u nás v řeské republice?

G: To je taková v řecká otázka.

J: Jenom jak se vám to zdá, kdyřl t eba vy o tom řivotním prostředí p í-ete.. te ě je vlastn ě t eba aktuáln ě i to téma řřmav y a podobn ě.

G: No tak já jsem o tom k rovc ě napsal řlánk a jsem z toho tro-ku rozpadej, proto ře ten Krej řík, kter ýmu jsem v il, byl odvolanej, jo a na druh ý stran ě vnímám, kdyřl profesore Klaus, prezident Klaus, otevírá v ýstavu o řřmav a tak proná-ř, ře řlába není d řeffit ř-ř neř řlov k a okolo n ě jsou ty d eiva i a takový řhle, nebo Hejtman zahradník, vidíte ty jejich vypálen ý pohledy. A vy víte, ře ti lidé řht ř-ř v lese, na hranici řesa postavit sjezdovku. ře tam prost ě ř samoz řejm , ře lidé na řřmav musí z n ěho řl ět, nejde z toho ud řlat království jo, ale zase tam jsou řin ý řájmy. Krej řík to je vzd lanej řlov k, doktor p es řesnictv ě a vystudoval to, na rozdíl t eba od řStráskýho, kter e d řlal ministra dopravy, zdravotnictv ě a já nevim co je-t v-řchno d řlal, kter e ře řka má z řdivnej řhled jo. Já si myslím, ře ten Krej ř ě m l pravdu jenom prost ě nebyl řas, aby to ukázal. Já jsem řjednom s řtim Krej řím byl na pramenech Vltavy a tam je pokácenej řes, já řjezdím řhodn ě na řřmavu na b řřky , tam je pokácenej řes, kdyřl se bojovalo s k rovcem p ed t iceti lety. Tam dote řka není řes, jsou tam n jak ý takový náletový d řeviny, ob řas tam n co vyroste, ale je tam p edev-řím splavená zem . Tam máte řestu, kde jsou řstromy ponechan ý nastojato, ty řstromy jsou uřl zarostlý, do poloviny je tam d řflungle řzelená, proto ře ty řstromy řt ěnily ty mlad ý řsemená řky, zároveň řak se rozpádá j, tak to vytvá ř ě řřiviny, ale řhlavn ě to, řak tam jsou ty řko řeny, tak to neodplavuje řhlínu p ry . A tam na vlastn ě ě ř vidíte, co je řsprávn ý. A tak řStráský se rozhodl tak řhle, no. Tak ře te se to ve mn ě tak trochu řtlu e. V tom řosmdesát ým byla taková k rovcová řkalamita, ře z řty řřmav y nic nezbylo, tehdy vlastn ě vznikla ta řřmava taková, řaká je te ě, monokultura, která nemá v řbec co d řlat, řstromy, kter ý řnepat e j na řřmavu, řstromy, kter ý jsou b řřv ě řodku . Já se snařím v řit to mu Krej ř ěmu, ale te řkon řvidíte, ře řd je prav ý řopak, ře jsou řsiln ý řtlaky, ne v řřd ycky, ale kdyřl jsou řsiln ý řtlaky to řkácet, tak je ten řefekt. Uvidíme, jestli to bylo jenom řexperimentování, ře se řdomn ěváme, ře se ta řřmava zotav ě sama, samoz řejm , ře je řoslabená řemisema, ře řj musíme pomoci. Te ě ěde řjen o to, jestli řkácet, nebo do řlapa . Já tomu řStráskýmu nev ěim, ale zase to nem ře řovliv ovat řmou práci, ře t eba řStráky je řlhá . Jenom prost ě to musíme řsledovat, no. Je to prost ě řprobl ěm.

J: Hm, a jenom tak řhle z řprincipu, řchránil byste nebo nechránil? Myřlíte si, ře je to pot eba?

G: No tak to je jasný, ne..

14.)J: Já jenom jestli to platí nejen pro Třmavu, ale pro p íklad celé eské republiky. A to, fle se tomuto tématu v nujete, ovlivnilo to n jak Váš vztah k p írod , tomu flivotnímu prost edí?

G: To jsou takový otázky (smích). No jeffi-marna, tak jako m t eba zajímá bezpečnost, tak t eba jezdím, když je n kde n jakéj vále nej konflikt, tak tam jezdím. a vřdycky když p ijedu, tak to lov ka..tak lov k ekne, na co si tady st flujem, a fle je samoz ejm na co si st flovat, fle když se lov k dostane n kam, kde vidíte flebrající, zmrza ený d ti, a nebo zotro ovaný flenský jo, t eba Kuvajt, kde se prost chlapi válejí, vodní dýmky a flenský tam d ou jako souma i, tak ty hodnoty srovnáváte. No a pak samoz ejm m ta p íroda baví, ale ta baví snad kařdýho, jako t eba rád o ní pí-u, ale jako z hlediska toho.. ne fle bych psal denn o té p írod , ale snařím se psát o takových t ch zajímavostech, který t eba m flou být sledovaný, jako t eba ernající m ry.

17) J: ano. A te poslední sled otázek. Te je hodn aktuální environmentální výchova, na základních a st edních -kolách, máte s tím n jaké zku-enosti?

G: Já fle bych byl vychovávaněj?

J: Jestli vás t eba nezvou na debatu do -kol a podobn ..

G: já uřl jsem docela starej, environmentální výchova tehdy neexistovala. Já jako na diskuze do -kol, ob as jsem na n jaký diskuze do -kol zvanéj, ale to souvisí s jinou mou specializací, a to je bezpečnost, terorismus. T eba jak, jak.. to jsem byl te kon nedávno na Univerzit obrany. A tam se m ptali, ale to byla taková debata o bezpečnostních otázkách, i o tom, jak oni mají, jak oni se mají m nit. Nebo t eba tiskový mluv í od policie, od armády, takový otázky, prost aby vid li, fle ty noviná i nejsou jenom takový mago i, fle nehledají jenom n jaké senzace, protofle oni si myslí, fle pro ty noviná e je senzace na prvním míst , ale není to tak jo. Ale o p írod jsem je-t nidky nevykládal, nep edná-el, vřdycky v souvislosti s jinýma otázkama, o kterých ob as pí-u.

J: no ale podpo il byste tu environmentální výchovu, nebo?

G: ur it . Te jde o to, kdo tu výchovu u í, aby n co v d l. Já si myslím, fle t eba ten Václav Paub.., ne Chaloupek, jak má ty malý medv dy a vydru, on je lesník, fle jo. A to co n d lá, ty ve erní ky, jestli se koukáte?

J: Jojo, vid la jsem je..

G: to on d lá pro ochranu p írodu, nebo pro tolerantní, nebo pro uctivý chování spí-k p írod a ke zví at m, teda t ma ve erní kama no. On m tam kolikrát zval, on má na Rakovnicku chalupu, kde má v-echny ty zví ata, který on zachránil. Teda ty medv dy tam uřl ale nemá no.

J: on je má v n jaké zahrady nebo na hrad , ne?

G: Ne on je má.. oni jsou u.. v plze ský zoo, uřl to jsou teda p kný mackové. On mi vypráv l do telefonu, fle uřl je n jak rok nevid l, on byl jejich máma, kojil je, krmi, a fle se na n p i-el podívat a necht l d lat n jaký humbuk tak z stal v davu, aby se n jak nerozlítostnil. A oni se prej postavili na zadní a za ali úpln fun t a nasávat a oni ho v tom davu prost cejtíli a za ali hrozn vát, tak on teda jako vystoupil a jako to. Tak oni si to ty mezci pamatovali do te ka no. Touthle cestou bych tu výchovu d lal. T eba a tam jde n jaký lesník, který tomu rozumí, té p írod . Nebo a ty d ti nav-tíví toho Chaloupka, nebo a jdou t eba do zoologický zahrady, která je vlastn dneska taková, fle ty zví ata tam moc netrp j, nebo t eba a jdou do botanický zahrady, to co je t eba tady to esí ko ta botanická zahrada, to je tak n co úřlasnýho jo. A jít tam t eba v zim , tam vlastn se ocitnete uprost ed pralesa. Tak takhle jo, jo, ale jinak aby to n jaká ú a m la na-řrtaný, to ne..

J: takfle u it p íkladama, ne pou kama..

G: To si pamatuju, fle jsme m li p írodov du a na záv r byla jedna stránka o sexuální výchov , kde tam bylo takový nenápadný torzo flenský jo. Ona nem la v bec řládný prsa a pohlavní orgány tam byly za-umlaný a u itelka nám za ala n co vypráv t o v eli kách a ukon ila to řa takhle to je i u lidíō. Tak takhle ne no (smích)

15) J: Dob e, a uřl jenom poslední otázka. Kdybyste m l t eba porovnat stav flivotního prost edí na za átku po revoluci a te kon?

G: tak po revoluci se to hodn zlep-ilo, vy istila se voda, protofle vlastn hospodá ství, zem d lství krachovalo, takfle z polí.. Zem d lci nem li na hnojiva, pr mysl byl v útluhu a p íroda jela. Jenomfle zem d lci te ka uřl jsou bohat-í a z Orlické p ehrady je dneska stoka. Jako jestli se tam koupáte, tak se klidn koupejte, v n jakých t ch zátokách. Ale já jak te p ípravuju jeden projekt s tím Vojtou Koteckým, já nevím kolik desítek tun hospodá ských hnojiv, když nemluvíme o t ch flumpách a tak jo, odt e znovu do Orlický p ehrady. Takfle co se zotavil ten pr mysl a zem d lství tak paradoxn se zhor-ilo prost edí. Ale po ád to je lep-í, když se podíváte, v nacional geographic vy-la taková mapa, eskoslovensko bylo tehdy ervený místo (velký d raz na slovo ervený, pozn.) jo, a te uřl je jen sv tle ervený. Zlep-ilo se to jo. Ale na to vám t eba Klaus namítne, fle když chcete ochra ovat p írodu, musíte si na to vyd lat, samoz ejm to spolu souvisí, jo. Podívejte se t eba do Afriky, kde jsou hladomory, loví se gorily, ní í se p íroda, protofle ty lidi nemají co jíst, protofle ta ekonomika není silná. Aby se p íroda ochra ovala, tak jde t eba o to, aby odsí ení elektráren nebylo z roku nula p t, ale aby bylo co nejdokonalej-í a tak dál no. Je to propojený no.

J: výborn . Tak Vám mockrát d kuju za rozhovor.

Marek Kerles, Lidové noviny

1) J: Pane Kerlesí, moje první otázka směřuje k tomu, jak jste se dostal k práci novináře?

R: No tak to je složitý, počkejte.. Tak jak jsem se dostal k práci novináře. No v sedmadvaceti letech. To jsem byl v Holandsku, napřed jsem cestoval stopem a pak jsem zůstal dva roky v Holandsku, kde jsem dělal pro dopravce pro cyklisty a pro turisty v Amsterdamu a domluvil jsem se s jednou novinářskou tady z Jihočeských listů, že jí budu posílat příspěvky ze života v Holandsku. Oni mi to otiskovali a když jsem se vrátil, tak jsem tam začal pomalu pracovat a začal jsem pracovat v novinách.

J: A jakým tématům jsme se po nástupu vnovali?

R: To byl regionální deník, tam jsem dělal co bylo potřeba. Od násilných loupeží až po, po všechno.

J: A jak jste se dostal do Lidových novin?

R: Z Lidových novin jsem přel do Mladé Fronty Dnes, tady do regionální redakce, ta byla nově založená, tam jsem byl rok a po roce jsem šel dál místo a byl jsem v Praze, tak jsem se zeptal na práci v Lidových novinách. A tam mě vzali. Takže 14 let tak ka pracuju v Lidových novinách.

2) J: A kdy jste se dostal k tématu flivotní prostředí?

R: K flivotnímu prostředí jsem se dostal vlastně tak, že to je moje koníček. Zajímám se o to osobně, jako flivotní prostředí mám rád, všechno co se týká přírody a přírodních zákonů a procesů. Prostě je to téma, který mě baví, navíc jsem z Jihočeských Budějovic, což je nedaleko Národního parku Třemšava, hlavně je tady Akademie věd a Biologické centrum Akademie věd, kde se zabývají různými aspekty flivotního prostředí od biologie nebo parazitologie, takže mám k tomu tématu blízko i z hlediska zdrojů.

J: Rozumím. A jak si vybíráte témata?

R: No já pracuju jako krajanek, jestli víte co to znamená krajanek..

J: Určitě.

R: My máme redakci v Praze a v Brně a já jsem jediný mimopražský redaktor, kromě toho Brna, takže samozřejmě dělám všechno co se týká jižních částí Rakouska. Když se někdo dělá v Rakousku, tak dělám hodně Rakousko a zároveň dělám i flivotní prostředí, takže nejsem jako specialista, že bych v novinách.. jak to dělají v Praze, že někdo píše pouze jedno téma, tak já dělám navíc to flivotní prostředí. Hodně píšou o lese o sledcích globálního oteplování nebo o přírodě obecně. Z velké části dělám tohle téma ale rozhodně nejsem specialista.

5) J: Ano, to není mnoho novinářů, já jsem se s tím tématem vlastně setkala. Jaká jsou kritéria výběru zpráv? Je to například nějaká aktuálnost, nebo je to pro vás zajímavé téma a podobně?

R: No ta zpráva vflvdycky vychází z nějakého aktuálního tématu, víte jak to je. Když jsou povodně, tak se prostě mluví o tom, že je nějaká klimatická změna, tak jdou za někým, kdo mi poví, jestli ty povodně mají nějaké vedlejší příčiny a důsledky, potom se o tom hodně mluví. Teď je spor o krovci tady na Třemšavě, takže se tohle téma zobecní, píše se hodně o krovci, o budoucnosti lesa, o smrkových lesech a potom se to nějak nabalí. Vflvdycky je to odstartované nějakou aktuální událostí.

6) CJ: Rozumím. A Kdo jsou va-e zdroje? Na koho se obracíte, když píšete zprávy?

R: No tak konkrétně, jak říkám, mým nejvltím zdrojem je tady ta Akademie věd, biologické centrum Akademie věd, Jihočeská univerzita, v té Akademii věd je ještě několik dalších ústavů, které se zabývají jako tou přírodou, flivotním prostředím. Pak jsou to, to je takový osobní koníček, já se hodně zabývám lesnictvím a osudem lesa, ekosystém, takže zase mám zdroje na úřadu lesního hospodářství a myslivosti, hodně mezi lesníky a mezi vlvdci, který se zabývají lesem. Nejsou nahodilý, ufl mám za ta léta kontakty, se kterejma se setkávám, takže z tohohle zdrojů.

J: A jak se vám s těmi odborníky pracuje?

R: Pracuje se mi s nimi dobře, protože oni samozřejmě stojí o publicitu a když se vám tenlánek potom podaří zlidtit, napsat tak, aby jim ta publicita mohla být zajímavá, tak samozřejmě oni jsou k tomu vstřícní a není pravda, že by ty vlvdci nestáli o publicitu a jenom mezi tou odbornou veřejností se prezentovat. To není pravda, oni o tu publicitu stojí, ale často stává, že nějaký objev nebo myšlenka zapadne, protože oni jako ji nedokážou převést do té laické roviny tak, aby ji mohli číst i ty laický tenáři. To je takovej jako hlavní, nebo ne hlavní úkol novináře, ale pokud se někdo povede zlidtit, jako občas je s tím problém, protože ty vlvdci to zase někdy nechť zlidtit, aby to nebylo zase moc mainstreamový, boje se zároveň té reakce těch kolegů, musí se to zkombinovat tak, aby tenlánek mohli číst, jak laický tenáři, tak odborná veřejnost, když se to povede. Potom ty lidi mají důvěru a dávají i typy, že se objevila nějaká nová myšlenka a podobně.

6.a)J: Rozumím. A pracujete třeba i s nějakými neziskovými organizacemi? Oslovujete kvůli nějakým otázkám?

R: Pracuju hodně s neziskovými organizacemi, protože neziskové organizace jsou dneska běžnou součástí každého oboru, že jo. Když je to o Třemšavě, o lese, tak je to Hnutí duha, to je nezisková organizace, vysoce ekologická, Temelínské matky, což je děje v případě Temelína, to znamená, že já dost píšou o jaderné energetice, takže s těmi neziskovými se setkávám v každém oboru, tak s nimi spolupracuju.

7.) J: Kdyfl pí-ete zprávu, dáváte tam prostor více zdroj m, nebo to d láte t eba tehdy, kdyfl je to n jaké kontroverzní téma?

R: No dávám vřdycky prostor více zdroj m, protofle v t-inou, nebo tak ka ze sta procent, jsou ty postavený na n jakým konfliktu, na tvrzení, které se n komu jinému nelíbí a já pokud to je od neziskový organizace tak já cituju i odp rce, viz t eba te je to p ípad Třmava, fle jo, vřdycky se to snařím vyvařovat dv ma nebo t ema zdrojem, aby bylo co nejmíc zdroj poskládaných vedle sebe.

9) J: Vyjřfdíte do terénu?

R: Ur it . Vyjřfdím na Třmavu, do Rakouska a te docela ásto vyjřfdím i do zahrani í.

20) J: Takfle vy sledujete d ní na eské i sv tově úrovni?

R: No nevím jestli sleduju d ní na sv tově úrovni nebo eský, ale t eba te co se tý e toho environmental toho řivotního prost edí, tak te je takový velký téma, te jsem byl pozvanej v ervnu dvakrát za sebou na konferenci v Budape-ti o globálním otepolání a o tom, jak o tom globálním oteplování referují média. ili to bylo takový setkání, první bylo setkání evropských noviná , kte í pí-ou o tématu řivotní prost edí a globální oteplování a to druhý setkání bylo mezi asijskými a evropskými noviná i, které uskute nila asijskoevropská nadace a tam vlastn jsme si m li vym nit r zný zkou-enosti s tim, jak.. ten problém toho globálního oteplování, jak se s nim nakládá v jednotlivých zemích a jak se o n m pí-e. Takfle to pro m byla hodn zajímavá zku-enost, to jsem se setkal jako hodn kolegy z branfle z celého sv ta, s kterýma dneska m flu komunikovat, zase pro m není problém napsat do Thajska a jinam a zeptat se na ten problém z jejich pohledu.

18) J. A vzd láváte se n jak v této oblasti, vlastn í díky t m konferencím, nebo to bylo poprvé?

R: jak íkám, já se vzd lávám, protofle t eba ten les a v bec ten vývoj p írodních ekosystému, p íroda, zví ata, to je m j koní ek, takfle prost já se vzd lávám anifl bych t eba pracoval v novinách, m zajímavá v-echo co se okolo toho d je, takfle ne fle bych se zajímal kv li novinám, ale kařdá ta novinka m zajímavá i z mého osobního pohledu, takfle ur it se vzd lávám.

J. A odkud erpáte? Kde získáváte ty nové poznatky?

R: no tak prost n kolik hoin denn jsem po íta e a dívám se do zahrani ních novin, p edev-ím nem ckých, protofle ony jsou pro m hodn zdrojem pro N mecko Rakousko, protofle jak vám íkám, tak ob as jedu do N mecka nebo Rakouska, takfle pokud se tam objeví n jaká nová studie, která není u nás, tak se jí snařím p evést na ty eský podmínky, ptám se tady lidí, co na to íkají. Takfle sleduju ten zahrani ní tisk.

19 a 4) J: Ur it , a kdyfl sledujete n jakou tu kauzu, t eba povodn , vracíte s t eba po roce, jestli se ty v ci vy e-ily?

R: No, vracím se k tomu, ale tohleto afl budete v novinách taky, tak hodn záleří na postoji toho vedení redakce, prost kdyfl redakce má pocit, fle by se to m lo p ipomenout, fle je to d leřitá otázka, událost, nebo ufl je to taková událost, na kterou lidi zapomn li, ufl je nezajímá. Samoz ejm se snařím, pokud já mám pocit, fle by se to m lo p ipomenout, tak to nabřdnu, ale to kone né rozhodnutí záleří na redakci.

4) J: Ano, takfle vy si ta témata sledujete sám a dáváte je v debat ke schválení?

R: tak, p esn .

10. J: Kdybych se te zeptala, cítíte n jaký rozdíl mezi pojmem řivotní prost edí a p íroda?

R: Em, cítím, protofle p íroda, zase a to je z takovýho mýho pohledu, p íroda je to, fle prost já n kam vyjřfdím za p írodou, i kdyfl vim, fle ta p íroda m fle být okolo m . N kam za ní jedu, prost musím opustit sv j d m a jet n kam do p írody, kdefto řivotní prost edí je v-echo co m obklopuje.

11)J: Myslíte si, fle je p íroda ohrořená?

R: Myslim si, fle je ohrořený řivotní prost edí toho lov ka. Já nevím jestli je ohrořená p íroda, protofle p íroda vřdycky zvít zí. P íroda si vřdycky najde cestu k tomu, aby se vyvíjela svým zp sobem. Ta p íroda ohrořená není, ohrořený je prost edí ve kterém lov k flije a který m fle ovlivnit jeho existenci.

12)J: Dob e a kde myslíte, fle jsou ty hlavní zdroje ohroření?

R: No myslim si, fle ty hlavní zdroje jsou jakoby v nadm rný spot eb , v my-lence neustálého ekonomického r stu. To si myslím, fle nejde, fle je to nemysl, ale v-echny vlády ve v-ech demokratických zemích jsou zaloflený na slibu ekonomického r stu, nikolí ekonomické stability, nebo udrřitelného rozvoje, n jakého rozvoje, kterej by udrřel řivotní prost edí na stejné kvalit , ale máme za to, fle ten hospodá ský r st neustále poroste, poroste, poroste a to znamená neustále v t-í a v t-í spot ebu a já jsem p esv d enej o tom, fle tady t ch zdroj nemáme dostatek, abychom mohli mít jakoby nekone ný hospodá ský r st. ila ta spot eba, to bohatnutí tý spole nosti, samoz ejm bere n co i z toho řivotního prost edí a myslim si, fle se to n kde jako musí zastavit.

15) J: Hm, a kdybyste srovnal stav řivotního prost edí p ed dvaceti lety a te , myslíte fle tady do-lo ke zlep-ení nebo tady jsou vlivy, které jsou je-t hor-í nefl p ed dvaceti lety?

R: Tak já si myslim, fle.. já jsem Jiho ech, já jsem Bud jovi ák, tady to prost edí p ed t ma dvaceti lety bylo relativn dobrý a je relativn dobrý po ád. Kdybyste se zeptala n kde na severu, n koho kdo bydlel vedle chemi ky nebo uhlených dol , tak by vám potvrdil, fle to řivotní prost edí co se tý e kvality ovzdu-í, t hle aspekt , ty se nepochybn zlep-ily. T eba u nás konkrétn na jihu ech istota Vltavy je nesrovnateln lep-í. ili vizuáln a pocitov se to řivotní prost edí neskute n zlep-ilo, ale zase jsou n jaký aspekty, který to nahrazuju.

Teba ta automobilová doprava, že jo, já si pamatuju, že jsem byl dvakrát na kole na Slovensku, když mi bylo sedmnáct let a jeli jsme po silnici a potkali jsme ty i auta na cestě mezi Těboň a Jindřichovým Hradcem, dneska by to bylo sebevraždění. Takže ten automobilismus to životní prostředí, tak prostředí je zatížený tím automobilismem, tím mi exhalacemi, ale jakoby viditelně zase lov k tomu že se od toho jako oprostít, odstoupit se jít, kde cítí že to životní prostředí je lepší. Cofl jako obecně, se to životní prostředí jakoby zlepšilo, prostředí co se týká nových technologií, které umožnily třeba odsáňování elektrárny, umožnili lepší čistotu ovzduchu. Ten v český pokrok za to spím že, že pocitově a vizuálně je to životní prostředí lepší.

13) J: Když jste říkal, že si myslíte že p řroda není ohrožená, myslíte si, že se má nebo má chránit?

R: No ne, tam jde o to, co si představíme pod pojmem p řroda. Někdo říká pod pojmem p řroda je..., já se s tím pocitově neztotožňuju, pro mě p řroda není co když jdu kam vyjedu ven, vyjedu z města do p řrody, les, rybník, louky. Ale životní prostředí je věčně, když vyjdu tady na zahradu, jsou tady parky ve městě, jsou tady ulice, který jsou n- jakým způsobem zatížený, prostředí moje životní prostředí je uvnitř v domě, to životní prostředí já neztotožňuju s p řrodou a jestli je p řroda ohrožená, tak si myslím, že je ohrožená, že ta samotná p řroda, jak se rozumí a jak se dokáže vyvíjet, tak ohrožená není, protože prostředí lov k s tou p řrodou mě udělá, že zním sám sebe. Ta p řroda se nikdy nezničí, ta spíše zníčí toho lovka, pokud nedokáže flít v souladu.

16) J: Rozumím. A jak se díváte na situaci na Třemšíně ?

R: no na situaci na Třemšíně se dívám tak, je to, že ji sleduju od samého začátku a jak říkám, jsem Jihočech, takže tam často jezdím, myslím, že to je taková trochu zbytečná válka, která je plná p ředsudků a falešných argumentů. Myslím si, že prostředí obě strany, jak ty ekologičtí aktivisté a v dci, tak ta druhá strana, která je v rozporu s názory ekologických aktivistů a v dci, tak taky uflívá falešné argumenty. Je uflí je to taková válka, v níž třeba nejde ani o tu samotnou podstatu o toho lovce, nebo o to, zda mají být nějaké zóny bezzásadové nebo se zásahem lovka.

J: Hm, a vzhledem k tomu, že říkáte, že to tam znát, k jakému řešení byste se postavil?

R: No tak dneska je jasný, ale to zase úplně jinou debatu a jinou diplomovou práci, protože to je hrozně dlouhá ta debata, ale v podstatě jde o to, že dneska ty lesní ekosystémy, který tady byly donedávna jsou postavený na smrkový monokulturu, to víte. Je prostředí lidí dřív potřebovali dřevu, potřebovali rychle rostoucí a kvalitní dřevu a proto se prostředí sázeli takzvané smrkové monokultury. Smrky se sázeli v místech, kde ten výskyt toho smrku není p řirozený, prostředí uflí tam má takové teplotní podmínky, že je náchylný k různým poškozením, onemocněním a to se dneska objevuje jako problém nejen na té Třemšíně, ale i v hospodářských lesích. Ta stromová skladba se musí více blížit tomu p řirozenému prostředí, a to nikoliv kvůli tomu, aby ty lesy zůstaly zachovány, ale aby je i lov k mohl využívat. Uflí jsem kdysi psal články, že era smrkových lesů pomalu odeznívá, že dneska v hospodářských lesích dosazují směšené dřeviny, i když to jak by ten les měl vypadat za určitých teplotních podmínek v určité oblasti. No a Třemšíně má vlastnost, tam je taky z 85% uměle vysázený smrkový les, který tam vysázel lov k a zbytek jsou ty pralesovité zbytky a tam nahoru na hřebeni o něm se jedná jsou horské smrčiny. A tam za souasných podmínek tam v těch smrčínách, zase afl na malé výjimky, protože tam je zima, nemějí vyrůst nic jiného než smrk. Vlastně ten spor je, že ti v dci a ekologičtí aktivisté říkají, že tam kde nemějí vyrůst nic jiného než smrk, tak to tam necháme a necháme to p řirozenému vývoji, protože ta p řroda nejlíp ví, jak by ten les měl vypadat a vytvořit ho k obrazu svému. To znamená, že když tam lov k, a ekně, třeba i v dobré víře to osázní nějakou dřevinou nebo tam odveze dřevu, tak nikdo neudělá to, co by udělala ta p řroda, protože ta p řroda jako ví, jaký by měl z jejího pohledu být. A teď jde otázka kolik vlastně té plochy, já souhlasím s tím, že by se v národním parku nemělo kácet, že by tam mělo být dostatečný prostor p řrodě, p řrodním procesům z hlediska lidského poznání, jak ta p řroda sama s tím lesem zachází ale otázkou je, jestli by to mělo být na úkor, takovou touřkovou terapií, která se dneska uplatňuje, prostředí vyhlásí najednou nějaká bezzásadová zóna s tím, že ten lovce vyletí a způsobí nějakou lovčovou kalamitu velkého rozsahu. Vlastně že se jeden strom nechá stát a kvůli němu se musí pokácet deset dalších, takže myslím, že jako ty v dci a ty ekologičtí aktivisté by k tomu měli přistupovat s větší rozvahou a třeba rozložit postupně ponechávání lesa divočin do delšího časového období.

14) J: Mohu se zeptat, vy jste říkal, že jste měl k té p řrodě vřdycky blízko, ovlivnilo n jak to, že se tomu tématu v nujete n jak hlouběji vnímání p řrody, chováte se třeba n jak –etrně ?

R: Jako v mém osobním životě ?

J: Přesně tak.

R: určitě. Tak jako já se hodně pohybuju v p řrodě, mimo jiné nemám žádný, když auto máme, řídím flenu. Tak se snažím v maximální možné míře využívat ve vlastní dopravu, tím řídim odpad, nebo snažím se ho řídit, ne vřdycky se mi to úplně povede. Snažím se –etrně chovat v lese, chovám se –etrně k p řrodě, ale nejsem žádný radikální aktivista, který by nějak.. rozumíte..

J: Ano, využíváte těch věcí, které jsou na dosah.

R: Tak tak, používám věčny civilizací vymyšlenosti.

J: Jak se díváte na alternativní zdroje energie?

R: já si myslím, že to je taková trošku nepochopená věc v tom, že zase ta debata se točí, že ty alternativní zdroje energie jsou podporovány dotacemi a tím, takže jsou vlastně –patrně, protože ty klasický zdroje energie, jako jsou uhelné elektrárny, jaderné elektrárny, tak hospodářství samy na sebe a nepotřebují dotace a tohle jenom ubírá lidem z peněženky. A s tímhle já nesouhlasím, že konkrétně když jsem byl v té Budapešti, tak tam byla i česká agentura, že si sice nevzpomenou na jméno, no ale která se zabývá ne ochranou životního prostředí, ale globálními klimatickými změnami, tam prostě říkali, že i když ta čína není demokratická země, je to totalitní režim, a vlastně jako jediná země na světě staví v termínu pět let jeden jaderný blok a má velký potenciál v té jaderné energetice a chce budovat další jaderné bloky, tak stejně přiznávají, já nevím, že do dvaceti let, se jim nepodaří zvýšit podíl jaderné energetiky na celkové produkci energie až na 15%, to je maximum kolik může být. A oni tu energii musí někde vzít a proto oni sami, to málokdo v Evropě tady ví, investují do těch obnovitelných zdrojů energie, snaží se o vývoj a výzkum v tomto směru. Ale nikoli kvůli tomu, alespoň já si to myslím, že by chtěli chránit životní prostředí a bránit globálnímu oteplování, ale prostě proto, že hledají další zdroje, který tady nebudou. Věchách se ukazuje jako velké problémy, že třeba ve –dochází uhlí pro teplárny, a zase není to problém životního prostředí, ale nedostatku zdrojů, když si vyberáme ty uhelné zdroje, tak si musíme najít něco, co je nahradí a ta jaderná energetika sama o sobě není samospasitelná, není schopná pokrýt tu spotřebu ze 100%. Tak tam jdou nějaké dotace do těch obnovitelných zdrojů energie, a stejně tam nějaké dotace na výzkum, tak to není jen v rámci sledu ochrany přírody, ale je to prostě jen z pragmatických důvodů. Prostě každý zdroj, který lze využít pro potřeby ložiska a pro produkci energie je nutné využít, dneska nesmí se zanedbávat.

17) J: Rozumím. Můžete se zeptat, máte zkušenosti s environmentálním vzdáváním?

R: Nemám.

J: A znáte ten princip environmentálního vzdávání?

R: vy jste říkala environmentální vzdávání?

J: Ano.

R: Neznám, vůbec neznám, vůbec nevím co máte na mysli.

J: Já jsem se ještě chtěla zeptat. V tom environmentálním vzdávání jde vlastně o to, že třeba ve –kolách nebo v různých kroužcích probíhá výuka o tom, jak se –etně chovat k přírodě a podobně.

R: Aha, takže takové environmental education?

J: Ano.

R: Takže třeba u dítěte, jak to řídit odpad a tak?

J: Ano, i tohle se tam učí.

R: No tak osobní zkušenosti s tím nemám.

J: Myslíte si, že má smysl učít tohleto dítěti, nebo že je spíše –na té rodině, aby toto dítě naučila?

R: Já si dokonce myslím, že to je jeden z hlavních a nejdůležitějších úkolů té ochrany životního prostředí je to vzdávání těchto dětí. Já s tím osobní zkušenost nemám, nikdy jsem fládnou takovou debatu neabsolvoval. Vidím na svých dětech, že ty návyky k životnímu prostředí se prostě –. že ty výchova je odmalička hrozí – důležitá.

8) J: Ano a te – je –t –přátky k práci v redakci, sledujete pro jaké publikum píšete? Kdo jsou Va –i –tenáři?

R: Tak samozřejmě na tyto články v –ině dostávám ohlasy, a formou internetových diskuzí, pokud je ten –lánek na internetu, pak mám ve –ejnej email a ve –ejnej telefon, takže se mi lidé hlásí, takže jakous takous pověst, jaký mám ten –lánek ohlas mám.

3) J: A kdybyste se zamyslel, jsem nějaká témata, o kterých píšete nej –astěji, nebo která byste do tohoto tématu životní prostředí za –adil?

R: No tak určitě ten les, ten já považuju za indikátor životního prostředí, že co se děje v lese, protože ten les je opravdu indikátor, takže píšou o těch lesních ekosystémech, pak –téma o budoucnosti lesů, o změnách v těch lesních ekosystémech. Pak píšou o vodě, ta mě taky zajímá, takže voda, hrozící nedostatek vody, ne tady ale na celém světě. A hodně píšou, i když se to mě fládně zdá ne jako téma, který se sem hodí, tak píšou o jaderné energetice a energetice jako takové, i když teď –ufl nám tam nastoupil redaktor, který se v –nuje –isté energetice, tak ufl o ní tolik nepíšou.

J: Výborně. Tak to je ufl –echno. Moc vám za rozhovor děkuji.

Alexandr Petřelka, Právo

1) J: Pane Petřelko, já bych se Vás –edně zeptala, jak jste se dostal k práci novináře?

R: Já jsem se chtěla toulat po světě, kdysi v tu inkriminovanou dobu (1968), byl táta v Japonsku, on pracoval jako diplomat, on hodně cestoval po světě, takže ufl se to líbilo, já se chtěla podívat do Japonska, jenže ufl to ne –lo, tak se chci podívat do světa alespoň –es novinařinu. Takže jsem jeden z mála opravdu vy –tudovaných novinářů.

J: A poté jste ufl nastoupil přímo do práce, takže pracujete celý život v médiích?

R: No mám jsem krátkou přestávku.

2) J: A jak dlouho se v –nujete životnímu prostředí nebo přírodě? Já jsem si v –imla, že ty va –e články jsou o obojím.

R: No tak z tohoto pohledu hrozně dlouho, já mám vztah k přírodě. Já jsem byl pár let místostarostou Greenpeace České republiky, kdysi dávno jsem spolupracoval s SOP, ale jako novinář jsem začal, řekl bych, v novatě je to ve starém režimu, kdy jsem dělal v televizi, tak jsem prostě se snažil do novin přivést nové prostředí, přírodu a takovýchle záležitosti. A teď co jsem v Právu se tomu věnuju velice soustředěně, nebo jako odborný žurnalista asi deset let.

4) J: Jak se dostáváte k tématům, o kterých píšete? Záleží na nějaké dohodě, nebo si je vybíráte sám a podobně?

R: No co se týká výběru témat, tak ty si vybírám sám. A ten okruh zdrojů je daný dostupností informací z těchto veřejných zdrojů, z internetu, z různých serverů nebo různých institucí, nebo se přímo na mě obračej. Nebo do vlastního bádání se nepoužívám, já nejsem kolonista přírodovědců.

J: Takže vy sledujete dejme tomu Ministerstvo životního prostředí, různé servery a kde se objeví nějaká výzkumná zpráva?

R: Tak v tisku zahraničí, protože u nás toho není tak mnoho, protože já jsem od vředycky zahraničí, takže píšu hodně o světě.

J: Dobře, ale píšete i o české přírodě?

R: Píšu poměrně málo, protože máme bohatou síť vlastních zpravodajů, okresních krajských, který tuhle záležitost pokrývají. Takže třeba já teď mám sto chuťů něco o tom psát, ale máme tam svoje lidi, tak o tom nepíšu. Jsme dělali rozhovor s nějakými lidmi z Jihočeské Akademie, který ufl tyhle věci viděli a dělali na to výzkum, který jsem prezentoval, to především v domácím, kde se tomu věnujou například zpravodajové.

6a) J: Hm, a když tedy píšete o českém prostředí obracíte se třeba na nezávislé, které se tím tématem vnují?

R: hodně pracuju s Greenpeace, tu a tam se na mě obrací Hnutí Duha, abychom o něm napsali, ale řekl bych že ten přístup je dostatečně velký, takže si téma zvládnou obstarat sám.

J: Takže vy se k tématům dostáváte přes své kontakty, různé webové zdroje a podobně?

R: Dá se to tak říct.

J: A spolupracuje se s nimi dobře?

R: Bez problému.

6.c) J: A oslovujete přímo své práci odborníky z třeba vysokoškolské oblasti a podobně?

R: Také. Když jsem pracoval třeba v časopise akvárium, tak jsem se třeba obracel na ekology.

J: A jak se s nimi spolupracuje? Měl jste pocit, že byste třeba to jejich sdělení měl nějak přiblížit veřejnosti a podobně?

R: No to je samozřejmě velký problém týká popularizace vědy, protože třeba v době řekl bych kabinetních vědců, vám poskytnou hodně zajímavé poznatky, ale nemá tu praxi je podat tak, aby byly vlastně pochopitelné. Ti odborníci, kteří u vás nebo publikují v nějakých časopisech, to dělají tak, že často zásah netechnicky. Ale protože jenom vzhledem k okruhu veřejnosti třeba třeba se jako trošku potěbují vysvětlit termíny, který jsou poufletý a něco prostě opravit, ale není to tak náročné, taková velká redakční práce.

J: Takže vy se vlastně obracíte spíše na ty, kteří jsou zvyklí komunikovat s veřejností.

R: Samozřejmě, jde i to co nabízejí, ty kabinetní vědci je lepší nechat bádát, jako nemá tendenci šířit poznání do veřejných médií, do časopisů.

3) J: A jaká témata přidáte do tématu životní prostředí? Co tak třeba sledujete?

R: Myslím si, že poměrně všechno. Jsou mi blízký zvířata, takže zoologie, botanika, patří do té mého náplně i medicína a zdravotnické záležitosti, životní prostředí jako takový, globální problémy a vlastně přifila en k tomu patří i v smír.

19) J: Když třeba píšete o nějakém jevu, nějaké události, vracíte se potom k té kauze? Sledujete to delší dobu?

R: Spíše výjimečně, žurnalista v tiskem dle toho co posune nějaké poznání, nebo rozšíří to všeobecný povědomí a na to, aby bylo obyčejného veřejnosti informovat o postupech toho bádání, tak to je v tiskem odflitý. Takže se dá říct, že se k těm tématům vracím vředycky jako k těm novým, samozřejmě připomenu ty starší poznatky, ale že bych třeba sledoval kauzu třeba hemu kolika měsíců tak to ne, to se nedělá.

7) J: Když píšete ty zprávy, trváte tam na vyváženosti těchto zdrojů nebo například poufletete jednu studii o daném jevu?

R: Já se vředycky snažím o kompilaci, že si prostě vezmu přehled studií, přehled názorů a z toho něco objektivního se snažím vytvořit. On tam ten subjektivní pohled být nemá, vředycky se snažím o poufletování více studií. Aby to byl opravdu pouze jeden zdroj, tak to je výjimečně.

9 a 18) J: Takže tím, že se zajímáte hlavně o zahraničí, vyjídáte do terénu, třeba když se koná nějaká mezinárodní konference třeba o změně klimatu?

R: Byl jsem několikrát ale to není nic pravidelného. V tiskem to pořádá evropská unie pro veřejnost, kteří se zabývají touto ekologií a životním prostředím, takže jsou to spíše jako semináře, než jako asistence u nějakých odborných konferencí i jednání.

J: A m flete m íci, jak ásto se tyto konference od Evropské unie konají?

R: t eba tak t íkrát do roka, samoz ejm nejezdím na v-echny. Kdyfl je to t íkrát, tak jedu t eba dvakrát, záleffí na tom, kolik toho je.

10)J: Ur ít . Cítíte n jaký rozdíl mezi pojmy flivotní prost edí a p íroda? Te nesledují fládné definic, ale jak to vlastn vidíte vy sám?

R: No m to p íjde, fle flivotní prost edí je n co, n co.. s ím vlastn pracujuem, zatímco v p írod se d jí v ci bez nás. To je takový m j subjektivní názor.

11) J: myslíte si, fle je ta p íroda ohrožená?

R: Zcela ur ít .

12) J: M flete íct t eba hlavní oblasti, kde vidíte nejn t-í nebezpe í?

R: Sníflování biodiverzity, monokulturizace n jakýho zem d lskýho nebo lesního ekosystému, drancování p írodních zdroj , vytvá ení t ch kulturních pou-tí, m st, dálnic, to co v-echo kouskuje, rozdrobuje p írodu.

15) J: Kdybyste porovnal stav p írody dejme tomu po revoluci a te , myslíte si fle se stav zlep-il, nebo tady vidíte n jaké, t eba skryt j-í nebezpe í?

R: No v n kterých ohledech se to výrazn zlep-uje, nap íklad poku vim u nás t eba ochrany n kterých druh , t eba motýli, ptáci, a na druhý stran se to zhor-uje zejména tou industrializací, nebo roz-i ováním t ch mrtvých ploch, monokulturizací zem d lství t eba. Takfle jako nejsem schopnej íct, co p evafluje, jsou to trendy, n který v ci se zlep-ily, n který v ci se zhor-ujou.

13) J: Jak se díváte na ochranu p írody? Má smysl?

R: Já si myslím, fle v nás za íná p evaflvat je-t víc pocit, fle p íroda je n co mén d leflitýho nefl ná-lidskej rozvoj, lidskej blahobyt, lidskej pokrok, kterej tu p írodu vyuflívá. Samoz ejm není možný se vracet na stromy, ale ne si pod ezávat tu v tev na který sedíme. Takfle rozhodn íroda by se m la respektovat, nejen chránit ale i respektovat. Organismus nebo ekosystém, kterej tady fungoval stovky milionu let, kterj tu fungoval bez nás, a kterej my ni íme, bych ekl, fle ni íme samu podstatu.

16) J: mohu se zeptat, jak se díváte na situaci na Třmav ? Vy jste íkal, fle byste o tom rád n co napsal, ale fle máte kolegy, kte í se tomu v nují v míst .

R: Já se na to koukám jednozna n , p íroda si umí pomoci sama. Kdyfl jsme ji zkazili, lidi p ed sto lety, místo p vodn smí-enýho lesa, tam vznikl ten monokulturní smrkovej les, kterej je samoz ejm velmi zranitelnej, takfle to na ní t fle dopadá te kon. Ona to ufl je kolikátá k rovcová kvalita. Já vlastn rozumím t m lidem ze Třmavy, který prost cht j vykácet a zasatvit, ale to ufl je v zájmu celku, v t-ího spole enství nefl tam t ch, ono by bylo lep-í nechat to bejt, ta p íroda si pom fle sama. Dneska tam je možnosť vid t v t ch suchejch lesích, jak pod t ma mrtvýma stromami rostou semená ky, problém, kterej si ty, v t-ína na-ích lidí, nebo ty, který o tom rozhodnou spo ívá v tom, fle oni to cht jí vy e-í hned. P íroda má p ítom jiný asový m ítko. Zatímco tam prost ty lidi stojej p ed perspektivou fle p ítích dvacet, já nevím t ícet let, nebo padesát let prost ty lesy budou trp t a umírat, tak ale.. nebo kdyby se to nechalo na p írod , tak za sto stopadesát let, tam bude zdravej les. Zatímco te je t eba násiln odstranit napadané smrky a dát tam nový, takfle zase za padesát let bude v tom novém smrkovém lese, k rovcová kalamita.

J: Jak se díváte na možnost alternativních zdroj energií? Dejme tomu solárních, v trných.

R: Já v tom fládněj problém nemám, cokoli lep-í nefl fosilní paliva, jednak zne í-ujou flivotní prost edí, chápu fle alternativní, a slune ní enrgie je zatím mén efektivní, ale to se asem ur ít zm ní. A taky si myslím, fle není jiná možnost. Já jsem m l vnit ní stálý konflikt, kdyfl jsem byl v Greenpeace, já jsem íkal šjá s vámi spolupracovat budu, ale nebudu d lat nic proti jaderné energii, protfloe jsem p esv d enej, fle ta rizika, který nese jaderná energetika jsou jednonázov obrovský, ale v sou tu jsou men-í nefl fosilní paliva, p ína-ích jako problémech.

14)J: Ovlivnilo v nování se t mto témat m, ekologii, p írod , flivotnímu prost edí, vá- vztah k p írod ? Jestli jste t eba n jak ovlivnil své chování a podobn ?

R: Já musím íct, fle to mám obrácen , fle m j vztah k p írod m p ívedl k tématu a aktivn j-ímu p ístupu k flivotu. Samoz ejm , fle chápu n který souvislostí v p írod , který jsem jenom tu-il nebo se jim nev noval. Ale fle by na základ svý noviná ský práce v tomhleštom oboru n jak m nil své chování k p írod to ne. Ten vztah je primární.

17) J: Ano, ono to není úpln nej ast j-í fle ten vztah k p írod je primární. Sly-el jste o environmentálním vzd lání, které te probíhá hlavn na základních a st edních -kolách?

R: Málo, vím, fle to existuje, ale to je asi v-echo. Možná jsem n co sly-el nebo etl o n jakých sout flích nebo tak, ale nemám s tím fládné zku-enosti.

J: A z toho co jste etl, myslíte fle má environmentální vzd lávání smysl?

R: No ur ít musí být odborný, efektivn j-í by bylo seznámení se s tím, jak to funguje v praxi, n jak d tí p íblíflit té p írod a ukázat jim to, nefl p edná-et ve -kolních -kamnech. To samozrej m fle doplnit, ale d leflit je víst je k n jakému inn j-ímu vztahu k poznání p írody bezprost edn , cofl možná je ú inn j-í je v té p írod nefl ve t íd .

17. a)J: Nebyl jste t eba na -kolách na n jaké besed jako noviná , který se v nuje fivotnímu prost edí?

R: Ne.

18)J: Vzd láváte se n jak vy sám v té oblasti fivotního prost edí? Jsou to p edev-ím ty stáfle a odborné lánky,ze kterých erpáte?

R: To nejde jenom takhle íct, ale jsou to tedy t eba ty seminá e, který po ádá evropská unie, jsou t eba n jakýmu ur ítýmu druhu témam, o alternativní energetice a podobn . To jsou n kolika denní seminá e.

J: Nenapadlo vás t eba p íhlásit se na n jakou p írodov deckou fakultu í podobn ?

R: To jsem si íkal, fle v d chodu, p í téhleté práci na to není as.

J: Výborn , tak to je v-e, já bych vám velice ráda pod kovala za as, který jste mi v noval.

Respondentka1, iDNES.cz

1)J: Mohu se zeptat, paní Procházková, jak jste se dostala k práci noviná ky?

R: Já jsem to studovala. Studovala jsem flurnalistiku v Brn a environmentalistiku k tomu. Takmi to tak navázalo.

J: Ano, takfle máte n jaké p írodov decká vzd lání, dá se to tak íct?

R: Tak ur ít , n jaké botaniky, zoologie jsme tam m íli, takfle n jaké základy bych m íla mít.

J: Vy jste studovala u Hany Librový?

R: Ano.

J: Aha, tak to máme sousední obor, já chodím tady v Praze na sociální a kulturní ekologii.

R: No vidíte.

2)J: Jak jste se za ala v novat tomu tématu fivotního prost edí v médiích?

R: No, ufl n jak p í studiu jsem tak n jak pochopila, fle se tomu v nují bu vylofen asopisy, které jsou k tomu ur ené a v médiích ufl toho moc není. A vlastn í témata, které jsme nastolovali b hem studia na té environmentalistice, tak jsme e-ili ty média, jak o tom pojednávají. A tak m ínapadlo, fle prost tohle by m íbavilo, fle bych se cht íla uchytit n kde, kde se tomu dává n jaký prostor a fle bych o tom ráda za ala psát, kdyfl bude prostor. M íto hlavn í baví ta p íroda, to byl taky d ívod.

J: Vy jste se ufl od za átku v novala tomuhle tématu?

R: No, jakofle v tý novina in ?

J: Ano.

R: No ani tak ne, já jsem spí-zkou-ela, co m íbude bavit, takfle jsem jako pro-íla klasickým rádiem zábavním, které bylo rockov í zam ené, takfle s tím v bec nesouviselo. Pak jsem zkou-ela regionální deníky, takfle to byly spí-e takový ty témata ulice, ale v ídlycky to bylo domácí zpravodajství, ale hodn ízam eno na ten region, na to místo. A vlastn ípak jsem se dostala do Mladý Fronty v Brn , ale tam teda taky do regionální redakce a vlastn íafl tady na idnesu jsem vychytala v podstat írank, který byl volný a kde jsem dostala tu moínost o tom psát. Já jsem samoz ejm íi v tom regionálním hledala n jaký takový t eba vyhlá-ený program, nebo t eba n jak hodn íVeronika sdruení. V ídlycky kdyfl bylo n co zajímavého ekojedli ky po Vánocích, nebo krkavci kdyfl tam p ílétli, to byl fenomén. Tak jako jo, to jsem si v ídlycky hlídala a snafila jsem se sem tam íi v rámci tomu regionu to v ílenit, ale afl tady jsem se s tím fivotním prost edím, ministerstvem, státním fondem, tady na to byl neví t-í prostor.

J: A jak dlouho se v nuje tomu tématu?

R: Na idnesu jsem p íes druhý rok, to jsem od za átku tenhle rank vyprosila, tak to je tak dva roky co se tomu tak n íjak v nuju, intenzivn ív nuju. Nebo jako prost ífle by mi to pat íilo. Kdyfl je tam prostor, tak to padne v ít-inou na m í.

J: Tak to je fajn.

R: Joo, ono je fajn, kdyfl se to takhle skloubí, ona t eba ta evnironmentalistika m ístra-n íbavila, ale je fakt, fle jsem asi nebyla typický student environmentalistiky. Já si nedovedu p íedstavit, fle bych se ú íastnila boje za k írovce, ale podporuju to prost íjiným zp ísobem. Nejsem postojem typický environmentalista, ale tohle se m ílíbí no. Víc jsem asi tíhla k té flurnalistice, fle jo od za átku, nefl abych se v novala tomu environmentálnímu. Ani si teda nedovedu prakticky p íedstavit, jako co bych musela d ílat, aby m íto uflvívalo a uflvívalo rodinu, t eba. Proto jsem se íi vydala tímto sm írem a ne na tu environmentalistiku.

4)J: Hm, a jak vlastn íp ícházíte k t ím témat ím? Je t eba n jaká redak ní rada, kde vám jsou n jaká témata p ísouzena nebo si je hlídáte sama?

R: Hlídám si je v ít-inou sama, protofle kaídný z nás vlastn ímusí v p ílce týdne odevzdat plán na p ít-í týden, ale protofle mám je-t ízdravotnictví, tak je fakt, fle to má u nás v ít-í prostor a bylo tam te ív souvislosti s íSD kujeme, odcházímeo a novými reformami daleko ívíc jaksi témat, takfle t eba te íka jsem to upozadila, ale hlídám si to, projííídím pravideln íweby ministerstva, fond , ufl mám n íjaké typy, ufl t eba mám nakontaktované lidi, takfle dávají v íd ít, nebo t eba kdyfl vyleze n íjaké téma v rámci mediální agendy t eba v íetce nebo jiném médiu tak prost íp íemý-ím, jak to posunout dál a navrhuju to sama v íté redakci. Bu íto projde nebo to neprojde.

J: Ale témata si tedy vybíráte sama.

R: V t-inou jo, jako jasn fle posílají, ani ne tak PR agentury, ale t eba strana zelených, nebo n jaké ekologické organizace sami, ale to jsou témata, která v t-inou kdyfl t eba nejdou pochytit n jak aktuáln zpravodajsky tak se to je-t t eba dá napsat na v du. My máme takové odv tví v da, a nebo o víkendu, kdy je tro-ku v t-í prostor pro tadyty men-í témata, ale ty témata co si vyhledávám sama mají v t-í -anci uchytit se p es týden..

5)J: Dob e a jaké znaky mají témata, která vy vyhledáváte? íkala jste aktuálnost..

R: Ur it aktuálnost, to je vlastn na idnesu hodn d lefitý, potom jak velkou skupinu lidí to zasáhne, a musí to být, kdyfl to eknu takhle hloup , tak to nesmí být moc v decké, protofle ti lidé tomu rozum t nebudou a já to neprosadím, ani kdyby m to sebevíc bavilo. Takfle jednodu-e lidsky napsatelné, dotýká se to t ch lidí, baví je to, cofl jsou hodn v ci.. t eba k rovec, který se te dotýká Třmavy a lidé jsou na tohleto velice citliví, takfle to je samoz ejmé. Ale dejme tomu n které chrán né druhy zví at, na-e programy v Africe, tak to zajímá, to si t eba lidi o víkendu najdou. Takové ty kauzy, tak ty jsou samoz ejm hned schválené a i docela tené, co souvisí s ministerstvem flivotního prost edí a se státním fondem. To se ufl se nabídne t m tená m samo o sob . Takfle tak no. Asi i v souvislosti kdyfl je to provázané s t mi institucemi a bohufel negativní, tak to ufl je jasn dané téma, které se musím napsat, na rozdíl od ostatních, která by t eba uhnuly, protofle mám n jakou kapacitu jiných témat, tak tady tohle dostane prioritu a i ten -éf ekne šjasn , tohle napí-eme hnedě.

6) J: Koho oslovujete, kdyfl pí-ete reportáfle, nebo zprávy. Na jaké zdroje se obracíte?

R: To stra-n závisí reportáfl od reportáfle. Zkuste to tro-ku specifikovat.

6.a,b,c a 7)J: Obracíte se t eba na n jaké zelené neziskovky?

R: To asi bude nejlep-í uvést na p íkladu. Kdyfl t eba.. ono hodn záleflí, hlas toho subjektu, kterého se to týká, tam musí zaznít, pak samoz ejm nejlep-í je mít hlas protistrany a je to vyváfené a nejlépe je-t n jakého odborníka nebo lov ka, který stojí mimo a m fle se k tomu vyjád it. Jde o to, aby si z toho ten lov k, a já doufám, fle se mi to da í, dokázal ud lat názor sám, ty hlasy musí oba dva zaznít vícemén ve stejném prostoru a musí tam být p ípadn n jaký oborník nebo neutrální lov k, a si to tená p ebere v hlav . V t-inou je to minimální pfladavek na ty dv protistrany, t eba i nevím, nejen u reportáflí, ale kdyfl je t eba i n jaké prohlá-ením, já nevím, na ministra, na mistrestvo, tak tam musí, tak hodn bojuju o to, aby tam zazn l i ten hlas toho ministerstva. Tam teda neradí reagují, protofle tam prosazují hodn pozitivní v ci, ale kdyfl je n co negativního tak mám pocit, fle to neumí tak dob e zpracovat. fle si t eba neuv domí, fle by bylo pro jejich dobro, aby rychle reagovali, aby zaujali n jaký postoje, jo.

J: Tam tro-ku vážne komunikace..

R: Te asi tro-ku odbíhám, tak kdybych odbíhala od tématu tak m ur it zarafte. Vím jaké to je, kdyfl mi lidé odbíhají od tématu.

6.c)J: Ne, v po ádku. Obracíte se tedy i na odborníky, t eba vysoko-kolskými profesory?

R: Snafím se. Akademie v d je na to výborná, i t eba sami ty neziskovky ví, fle je dobré, kdyfl nám noviná m dají n jaké téma, ufl se snafí rovnou dodat hlas toho odborníka. Já se vfldycky podívám, kde d lá ten lov k, nebo jaké má zku-enosti a v t-inou si ho ufl ohlídám na dal-í v ci, fle ho ráda potom oslovím sama. To ur it , ta kapacita tam asi musí být. I ti lidé na to více dají, kdyfl je tam odborník.

J: A jaké je s nimi spolupráce?

R: V t-inou dobrá. Oni jsou, jako jsou to v dci, takfle jsou samoz ejm opatrní na to, co eknou a cht jí to ur it vid t, protofle mají za to, fle to ti noviná i zjednodu-í, ale to oni musí, aby to lidi pobrali. Takfle mi zjednodu-ujem a oni se snafí tam nacpat co nejvíc toho v deckého, tak je to takový boj. Ale jsou velice ochotní, snafí se tu v du zpopularizovat nebo vysv tlit, to ur it , protofle ví, fle je to pro dobro v ci, ale jsou takoví ur it .

6.a)J: Mm, takfle u t ch neziskovek to spí-e funguje tak, fle oni vám dávají n jaká témata, nefl fle byste se vy obracela na n ?

R: Ur it se obracím, t eba te ten k rovec, i se e-í n co jiného, t eba kdyfl národní park vydá n jaké prohlá-ení, konkrétn t eba pan Stráský, tak ufl vím, fle je jako fajn, se na n obrátit, i na toho koho povafují za odborníka t eba Hnutí duha nebo té Veroniky, nebo já nevím greepeasák , který se soust edí na jedno téma, tak mu prost brknu. Protofle vím, fle to sledují, mají k tomu agendu zpracovanou, zmonitorují i ostatní v ci a jsou schopní to vst ebat, i kdyfl teda jednostrann , n který lidi to takhle berou. I takhle já je oslovuju sama, ale samoz ejm oni víc posílaj. Kdyfl n jaké téma zpracovávám, zvlá- to v t-í, tak se snafím, aby tam zazn la i oni, tahle strana. Ne fle bysme m li n jaký p átefský vztah nebo tak, my se nevidáme, netykáme si nebo tak, ale ufl o sob víme a v t-inou to takhle funguje, fle kdyfl pot ebuju tak dám v d t a oni jsou ochotní, t eba seflnou i to, co pot ebuju, t eba seflnou ty informace k tomu tématu.

20)J: Jaká témata sledujete, domácí i zahrani ní? Vy jste se mluvila o n jakých projektech..

R: Takhle, tím, fle jsem prioritn jako domácí zpravodaj, tak by to m lo mít n jakou souvislost s domácím. Takfle t eba kdyfl pí-eme, psali jsme t eba o t ch nosorofcích, co odjeli do Afriky, psali jsme hodn -loni to byly n jaký ty gazely nebo antilopy. I i t eba kdyfl se te vezme to Somálsko, ten hladomor, tak t eba i ty environmentální v ci co tam e-í, tak to musí mít n jakou spojitost, t eba fle tam máme v dce, fle tam n kdo d lá n co zajímavého atak. Samoz ejm , takhle, je-t kdyfl byla rubrika v da a technika, kterou ufl nemáme, která se

rozplynula do toho zahrani ního a áste n do toho domácího tak tam to bylo v podstat tak, fle tam jsme si vybrali na víkend téma š tygr usurijský v ohrožení, je jich p t setō, a to bylo úpln jedno, jestli k tomu má co íct kdo od nás, tak se to psalo i tak. Te je fakt, fle je to tro-ku upozad né tím, fle ta rubrika zanikla.

19)J: Kdyfl sledujete n jakou kauzu, vrátíte se k ní pozd ji? T eba po roce?

R: Snařím se. Nemusí to být takhle pozd , spí-zkou-ím najít i n jaké dal-í. Kdyfl vyjde n jaký problém najevo, tak se to snařím zpravodajsky pochytit, p emý-lím, jestli t eba by se k tomu dal ud lat n jaký rozhovor, pozvat n jaký odborník. Kdyfl t eba je kauza Pruné ov, tak si pohlídám kdy kone n rozhodnou na tom krajském ú ad , jestli se teda bude stav t nebo ne. Jo, fle se snařím takhle hlídat. Ta kapacita je celkem -patná, m samotnou mrzí, fle na n jaká témata potom nemám as, nebo na n zapomenu. Tak si je t eba napí-u do kalendá e, ale snařím se k tomu vracet.

18)J: Vzd láváte se n jak v téhleté oblasti? Vy jste íkala, fle máte environmentalistiku, ale sledujete t eba n jaké zahrani ní studie, stáfle a podobn ?

R: Takhle jako obecn , fle bych to d lala úpln bez souvislosti k n emu konkrétnímu tam to ne, to bych prost nem la -anci stíhat. Ale takhle kdyfl tomu vyjde n jaká studie, nebo kdyfl. já nevím, te vy-la na ro ní zpráva od Nika, od ministra řivotního prost edí o stavu řivotního prost edí, tak ne fle bych to nastudovala, ale snařím se to takhle tro-ku vst ebávat no. Ale fle bych se vzd lávala intenzivn a bez ohledu na téma, to ne.

9)J: Jezdíte t eba do terénu, kdyfl je n jaká kauza? Jela byste t eba na Ťmavu?

R: No tady to je tro-ku problém v tom, fle bych samoz ejm jela, ale my máme regionální reportéry, t eba konkrétn u nás je to Va-ek Janou-, který na té Ťmav intenzivn makal ufl p edtím nefl se spustilo tady tohle, takfle tady ta konkrétn Ťmava je rozdl ná tak, fle já d lám ty celostátní v ci, vyjád ení odborník , takové ty spory a on konkrétn si hlídá ty kauzy tam, takfle on si vyrazí do toho terénu. No a je-t idnes je v tom specifický, tím fle to je web a jako letí to hned na net, tak moc to není, fle bysme se hýbali poternu, tam to dva dny nabírali a pak o tom psali, tak to není. Takfle spí-ne, spí-sedim v redakci.

J: Takfle telefonujete a pí-ete.

R: Nono, bohufel teda.

10)J: Kdyfl sledujete řivotní prost edí a p írodu, cítíte mezi t mito dv ma pojmy n jaký rozdíl?

R: Jo, ur it . Jako p ijde mi, jo, t eba otázka Ostravy, tam se e-í to řivotní prost edí lov ka a to je m sto, bohufel, to s p írodou nemá v bec co d lat. Ale jo cítim tam rozdíl, ufl asi v tom prostoru, kde se pohybuje ten lov k a v tom smyslu, fle t eba to řivotní prost edí se týká zne i-t něho vzduchu, který dýchá a pot eba e-it dopravu, malé zne i-ovací zdroje jako jsou domácnosti a odpady, pra-nost ulic a takovéhle v ci. Takfle tohle t eba beru jako řivotní prost edí, ale sly-íme ten rozdíl ve vztahu k té p írod . Tohle je ur it na dlouhé povídání, tam je spousta takových mořností, nebo já nevím, jak to íct.. úrovní, kde to je mořné rozd lit a ur it to nevnímám jako synonymum.

J: A co tedy vidíte pod pojmem p íroda? Nemusíte to n jak definovat, ale t eba co vás napadne práv pod tím slovem?

R: Tak vylofen jako p íroda nevím.. To jsou otázky tedy. Tak jestli to mám takhle íct, tak prost zelená krajina, rostliny, zví ata asi v tom nejjednodu-ím slova smyslu. To je pro m p íroda. P írozené prost edí, prost ne tady tohle (sedíme ve m st , v kavárn , poznm.).

11)J: A máte pocit, fle ta p íroda je n jak ohrožená?

R: Jako já si myslim fle tady ten problém je, fle se moc chováme sobecky na to, jaký máme vlastn mořnosti. Jsme dost sobe tí, dost náro ní na to kde řlijeme a co chceme a myslim si, fle bysme, jako bez toho, anifl bysme n jak velice omezili, tak bychom dokázali řlít skromn ji a tro-ku opatrn ji v í té p írod . Takfle jo, cítím to a v t-inový faktor je lov k podle mého.

12 a 16) J: Nebojte, tohle v mé práci nebudete, m flete být v klidu. A povafujete n co z té p írody za ohrofen j-í? Nebo t eba i z pohledu p írody, řivotního prost edí?

R: A vezmeme to tady u nás, jako lokáln , a nebo t eba v rámci zem koule?

J: V rámci republiky.

R: V rámci republiky, jo. Tak prost .. já jsem nad tím nikdy takhle nep emý-lela. Asi to ovzdu-í, nejen na Ostravsku nebo v severních echách ale i v rámci m st. Já t eba sama pocházim z malého m ste ka, z Moravy je-t k tomu, takfle já t eba fakt poznám, kdyfl p ijedu sem do Prahy po víkendu, já to prost cítím, fle je tu ten vzduch hor-í. Takfle ur it ovzdu-í, v souvislosti s tím, se to podepí-e na spoust v cí, to normální lov k jako nevnímá, kdyfl o tom nep emý-lí. T eba alergie u d tí, to si myslim, fle je fakt docela pr ser. A potom teda jasn , fle ty ohrožené druhy, o tom se mluví a m to samoz ejm trápí, ale myslim si, fle problém je v tom.. Práv emocionální tak jako vy-ílení kolem Ťmavy. Já si myslim, fle tam opravdu je e-ení, které má jako, já nevím jak to íct íct.. kařdá ta strana má svoji pravdu, kousí ek tam je, ale oni nejsou schopní se domluvit a v-echo jde do kytek. Takfle to já si myslim, fle je fakt stra-ná -koda. Já jsem na Ťmav byla, to je fakt krásné místo, v im, fle to jde e-it, kdyfl se to umí e-it jinde a i u nás to jde. Takfle tím si myslím, fle ten park je vářn ohrožený, nejen tím, fle se tam bude káčet a nebo fle se to nechá být, ale kdyfl se nedohodnou a nenajdou to e-ení zav asu. Tak tedy to ovzdu-í, ta Ťmava a ur it m docela trápí a myslim si, fle na to se dost zapomíná, ale je to i dost

t flké prosadit do médií, tak je takové to roz len ní krajiny silnicemi, silni ní sítí. Stra-n málo je tu ponecháno, jo n jaké ucelené plochy pro cokoli, pro vesnici, pro pohyb a v neposlední ad pro ty druhy, pro zvířata a rostliny, protofe my ufl jsme v podstat jak v N mecku, protkaný t ma silnice a tak. Takfe tyhle t i v ci jsou problém, no.

16)J:D **kuju, vy jste mi zároveň áste n odpov d la i na mou dal-í otázku a to, jak se díváte na situaci na**

Úmav .
R: To je fakt t flko íct, kdo má pravdu a jako na em to stojí. Já si myslím, fe na neochot domluvit se, najít n jaké rozumové e-ení na míst emoce. Asi je to zpolitizované. Nevím, taky do toho tolik nevidím. Ale jo, tam se prost melou ufl emociáln , tam ufl nejde o to, jaký to e-ení je. Já si myslím, fe ekology je dost sly-et, fe mají ve spoust v cí pravdu, bohufel je fakt, fe nemají takovou sílu, i p esto co se tam te kon d je, ale mají málo síly na to, aby to t eba pan ministr vzal a ekl si šano, oni mají pravduo. Ono je t flké takhle uvařovat. Ale jako rozhodn ned v uju panu Stráskému v ele parku, nemyslím si, fe je odborník, nemyslím si, fe d lá správnou v c ani fe ví, co d lá, zvlá- kdyfl s ním lov k mluví a on mu ekne vřdy n co jiného, to ho taky samotného nep esv d í. Taky si myslím, fe lidi, kte í se snaflí tu p írodu tolik nezasáhnout, fe nemají podporu v sou asném vedení ministerstva řivotního prost edí. Je to stra-n komplikované, to se prost nedá n jak víc..

13)J: To je v po ádku, takhle to sta í. Já nepot ebuju n jaký komplet rozbor té situace, spí-e jak vy to vidíte. Myslíte si, fe se má p íroda chránit?

R: Ur it . Jen je tam hrozn d leflit kde. Nebo takhle, aby s tím souhlasili lidi, kte í tam řijou, protofe si myslím, fe to je ta nejv t-í podstata toho a oni toho nejvíc zm flou. Ale ur it by se m la chránit. Je -patn , kdyfl se na to nedbá a jedeme si bez ohledu na, co po nás z stane.

17) J: Máte n jakou zku-enost s environmentálním vzd láváním? Setkala jste se s ním n kde, dejme tomu na úrovni základních a st edních -kol?

R: Na základkách je-t ne, to je tím, fe je-t nemám d ti, a vlastn nefl jsem já vylezla základku tak se to tam ne e-ilo, maximáln pár v t jako, fe řvyná-ejte skloo v rámci p írodov dy jo. Ale a na st edních -kolách taky jsem se n jak nepotkala s tím, fe by se to n jak e-ilo. T eba tak ob as eho si v-ímám, jak je u nás v mladé front stránka řStudenti pí-ou novinyo, tak mi p ijde, fe se tím zabývají. To moje generace, no moje generace, m je 27, mám co mluvit, fe jo. Ale my jsme to je-t takhle ne e-ili. Jako kdyby se ty témata u nás, ne fe odcházely, ale kdyby nebylo poci ováno, fe by byla pot eba to u it. Já jsem se s tím po ádn setkala afl na vý-ee. Takfe jo, ekla bych, fe tam posun je, ale tím fe nemám d ti, tak to nemám jak srovnat, u té st ední a vysoké nevim nakolik.

J: Hm, myslíte si, fe má smysl to environmentální vzd lávání?

R: Ur it , jako ono je fakt na kařdém lov ku, jak se k tomu postaví a nemá smysl n co nutit, pokud to ned lá z p esv d ení, tak to smysl nemá. Ale stejn tak jako by si m li lidé, podle m m li mít mořnost vybrat nábořenství, tak si m flou vybrat, jestli budou chránit p írodu nebo ne a jak se k tomu postaví. Takfe podle m by o tom m li v d t, ur it by pak v d li, takhle to je, je to v deky dokázané, máte mořnost d lat tohle a tohle, tady se to d lá takhle a tady se to d lá takhle a vy si na to ud lejte názor. To je je-t asi poz statek socialismu no, u nás se to fakt ne e-ilo na t ch -kolách. Ale je to -koda no, protofe lov k úpln u el, fe jo. V rámci biologie to bylo jen pár hodin n jaké ekologie nebo tak, takfe lov k kdyfl se do toho pak dostal, tak hled l no.

J: A zm nilo vás to setkání s tím environmentálním vzd láváním?

R: Asi jo, tro-ku. Jako je fakt, fe tím t eba pani Librová je prost výborná, ale ob as tam byli lidé, kte í p edná-eli extern a byli hrozn vyhran ní a já nemám ráda, kdyfl je n kdo vyhran ý na jednu stranu i na druhou a já se vřdycky naopak zarazím a íkala jsem si, jak to je a nechala jsem to na sebe vřdycky p sobit a pak jsem si na to ud lala ten názor. Ale ur it , protofe m ufl ta biologie na st ední bavila, takfe jako hrozn m to bavilo, t eba ta zoologie a botanika a tady ty konkrétní v ci, ekologie. A p i-lo mi to minimáln hrozn zajímavé. Nevím, jestli bych se tím dokázala uřivít, to íkám po ád, ale a taky nevim, jestli chci, protofe mi p ijde, fe ti lidi to mají hrozn t flké, fe bojujou za n co, jsou ásto neuznávání, bojuj s v trnýma mlynama, je fakt t flké tu spole nost o n em p esv d it. Ale jako hrozn se mi to líbí a ovlivnilo m to i v chování doma, musím íct.

J: M flou se zeptat, jak jste zm nila svoje chování?

R: No t eba doma, já jsem z men-ího m sta tak jsme nerecyklovali, bylo to tím, fe automaticky jsme m li kompost a plasty automaticky -li pry , ale nic jinýho, nebyla tam ta pot eba. Babi ka je-t pářivala plasty na zahrádce, co si pamatuju. Takfe ur it t íd ní odpadu, v-ude ekologické flárovky, jako auto máme, protofe ásto jezdíme na Moravu, ale te jsme to p etáhli na plyn. A jako snaříme se tak uvařovat. Te t eba za izujeme s manřelem byt a on jen na -t stí stejnýho raření, mořná je-t tro-ku víc nefl já, ale t eba neexistuje, abychom m li vinylovou podlahu, to ufl by bylo t eba moc jo, to je prost d evo, korek, bambus, ale nic jiného. Takfe jo, snaříme se takhle p emý-let. Ono to asi moc neovlivní, ale jako nám je takhle líp. Jenom kv li tomu osobnímu poci tu stojí za to.

15)J: Ano, a kdybyste t eba porovнала stav řivotního prost edí p ed dvaceti lety a te , myslíte, fe do-lo ke zlep-ení, nebo fe se t eba n co zhor-ilo?

R: Myslim si, že vzduch je určitě lepší, a to vím, protože jsme o tom zrovna psali a mě překvapilo, že se to hodně posunulo. Tak určitě tady byla prostě, já nevím, vymyslete potom nějaké slušné slovo, ale byli jsme tady fakt zavinění po tom socialismu. Je fakt lepší, že ti lidé začínají přemýšlet jinak, pomalu, ale jde to. Co mě trochu trápí jsou ty silnice a dálnice, ono se to musí vyřešit, otázka je jak. Ale asi se to lepší, lidí o tom začíná víc přemýšlet, takže jo.

J: Takže myslíte, že i ve společnosti se rozmáhá takovéto zelené myšlení?

R: Hm, ekle bych, že ano. I když mě přejde to hrozná odrážka ta současná politická situace, když třeba přichází. Mě to tak přejde, že ty lidi mají úplně jiné priority, když přejde vláda, která nastolí reformy a je nutné řešit, tak ti lidi najednou se obrátí na ty základní životní potřeby a tohle neřeší, takže řeší jestli budou mít jako jak zaplatit doktora, jestli v pohodě zvládnou zaplatit elektřinu, nájem a blablabla. Ale v momentě kdy, a to byla vlastně vláda předtím, že jako ta společnost byla relativně spokojená, nic se relativně neřešilo a ti lidi, protože třeba v dle, že by se to mohlo řešit tohle téma, protože nic horšího nebo aktuálnějiho nás nepálí. To je fakt, že ty lidi jsou zabraní do toho řešení, úspor, lov k tomu negativně vnímá, takže ta přiroda je upozadná. Ale všeobecně se dá říct, že jo, že se s tím zabývají. Uf jenom ten trend, já nevím, biopotravin, to je řešené, nebo teda úflesně, i když prostě trochu přestalo, ale každý přemýšlí jinak, že lidé přemýšlí nad tím, co dávají do té pusy. Ono to asne není dobré, že je to bráno jako vyřešení, že je na tom ta značka bio je to dražší a je to takové celé vyřešení, ale na druhou stranu je to věc, která pomáhá, že lidi i bez ohledu na tohle, někteří že teda jako uvážují víc nad tím co jí. Tak to pomáhá tomu smyslu, tomu proč to vzniklo.

J: A jak se díváte na alternativní zdroje energie? Těeba solární a větrné?

R: Tak já jsem byla dřív strašně podporovatel toho, ale teď mě třeba trochu zarazili ty názory, že to samozřejmě nese nějaká negativa. Tak jasně, vědycky když se něco přefene, tak je řešené. Těeba ty solární megaparky, myslim si, že by to takhle být nemělo, že by tady měla být víc nějaká rovnováha a myslim si, že by to mělo být víc rozložené do té krajiny, nemělo by to působit nějak násilně. A je to navíc tu pitomou nálepkou, že, nevím, jak s to povedlo, ale jako že když alternativní energie, tak si připlácíme za energii, což není pravda. My vlastně doplácíme, protože ES kompenzuje své ztráty, to není jako, že by ta energie byla dražší, jenomže lidi to tak bohužel vnímají. Takže já třeba uznávám, ale vadí mi dvě věci. Když u nás něco nastane, tak se to maximalizuje, to je epka, solární parky a větrné, větrné ani ne, tady na to nejsou moc podmínky, ale solární docela jo, což jsem si všimla. A druhá věc jsou ty daně, které jsou s tím spojené a které to podle mě zbytečně degradují. Ale jako panel solární bych si nechala na stěchu přimontovat, když bych měla možnost.

8)J: Je třeba k vaší práci v médiích, sledujete publikum, pro které píšete?

R: No já bych ho ani nesledovala, protože na to nemám čas, ale oni mi přicházejí do mejlu, takže musím (smích, poznámka). Ne takhle, samozřejmě když přijdou nějaké reakce, tak na to odpovídám a jako občas tu i ty diskuze pod článkem, jak na to ti lidé reagují, co si o tom myslí. Je fakt, že proti takovýmhle věcem jsou dost vyhranění, ale teda jsou tam i horší reakce. Takže jo, občas jo, když je na to čas, právě tímhle způsobem pomocí diskuzí a reakcí do mejlu, nejčastěji.

J: Takže třeba nemáte nějaké průzkumy, kdo jsou vaši čtenáři?

R: To ano, ale jako všeobecně, ne že bychom zkoumali kdo čte, kdo sleduje životní prostředí a kolik jich je, to ne. Díky bohu, to bychom neunesli tohle.

J: Myslíte jako, že jich je málo?

R: Myslím si, že jich není tolik, aby to přešvihlo šéfredaktorku, abysme o tom psali.. To jsou v té době ty víkendové záležitosti, nebo témata, která se prostě chytají, když je na to nějaká nálada všeobecná. Když se třeba řeší dřívější věci ve smyslu nebo reformy, tak si to nikdo nerozklikne, alespoň podle tenosti. Je jich málo i než třeba u zdravotnictví a třeba takové ty stránky ze sněmovny, že tam někdo něco nechal, bohužel.

J: Mofná že si lidé musí odpovídat nad tímhle zprávami.

R: Asi jo no.

3)J: Čeknete mi je třeba, jaká hlavní témata používáte? Čekala jste třeba ministerstvo životního prostředí, státní fond, máte je třeba nějak jiná? Například dopravu nebo podobně?

R: No to hodně záleží na té aktuálnosti, co se semele, tak to má absolutní prioritu, takže.. ta Třímava, v souvislosti s tím ministerstvem tak nějaké projekty, dotace, když jsou velké dotace, ale to ufff potom řeší i trochu ekonomika. A no, ten státní fond je téma samo o sobě, navíc je tam.. Píšíme i, jak máme tu českou společnost ornitologickou, tak oni dělají sledování toho ptactva a tak jako ten fenomén ptáků hnízících ve městech, jejich ubývání, tak to je myslim taky docela zajímavé. No v té době kauzy spojené s nějakým místem, třeba se přestěhovala Ostrava, hlavně jo, potom Prunéřov. Prostě takové co se hodně týká konkrétní skupiny obyvatel.

14)J: Vy jste čekali, že ufff ve vztahu k přirodě, já bych se chtěla zeptat, zda máte pocit, jestli tato práce není jako pozmínání vztahu k přirodě?

R: Ne že by jako ta novina byla pozmínání?

J: Ano, dostáváte se k tématům, k lidem.

R: Ale jo. On lov k je třeba z též koly chtějí se staví trochu idealisticky, já jsem se vědycky snažila stavět k té společnosti realisticky, ale ono to není tak úplně mofné, dokud to lov k neochutná a tak. Ale je fakt, že

lov k má trošku jako ideály a představy a kdyby to viděl, jak to funguje ve skutečnosti, tak ho to promění. I jak jsem říkala, z pohledu té solární energie, lov k si za neuv domovat i ta negativa, která tam jsou, a nebo i tu tma, jako tam je velký rozdíl. Kdyby jsem řekla že –koly tak tam bylo úplně jasné stanovisko nekáčet, nekáčet, nekáčet, nekáčet. A te kdyby to sleduju, tak i ti v děci se hrozí líbí v těch názorech, ufl taky nejsem právě tak přesvědčená, že to –ení je nejlepší. Je to –ení, které bylo provedeno za Bursíka, ale nebylo to úplně nejlepší –ení té situace po tom orkánu, protože to právě způsobilo to, co je tam dneska a je to chyba. Nemlo to být absolutní –ení. Takže jo, snažím se na ty věci dívat jako subjektivně, snažím se na to udlat n jaký názor a ufl to neberu jako něco absolutního, co se nemůže změnit. Snažím se to vidět z obou stran.

J: Takže vám spadly klapky takového toho idealismu..

R: Jo, to určitě. Lov k by se snažil o tom mluvit n jak rozumově, a kolikrát jsem se kvůli tomu třeba pohádala s kámožkou o tomhle v hospodě, tak to jsem byla asi hodně ovlivněná, ale jo, te to vidím realisticky.

J: Tak te jsme vyřepaly všechny otázky rozhovoru a já vám za n j velice děkuju.

Adam Tmra, Reflex

1)J: Pane Tmro, já bych se vás zeptala, jak jste se dostal k práci novináře?

R: Hm, já jsem na gymnázium v posledním ročníku jsem dostal pozvání od jednoho redaktora, tehdy českého rozhlasu Ústí nad Labem, že RO sever, abych tam dělal eléva přes léto, kdy mají nízký stav a ono se to tam teprve formovalo, to byl ještě 98 rok, doba velkých možností, takže jsem se uchytil v rozhlase. Pak jsem teda začal studovat evangelickou teologii a v rámci toho jsem dělal, tak jako přičimrdával pro český rozhlas jako tady na Vinohradech. Pak mě ten samej lov k co mě přitáhl, mě vyzval, abych šel dělat do centrální redakce Deník bohemia a no a pak, kdyby jsem se.. protože oni mě z té –koly vyrazili, protože jsem na ní kašlal, tak jsem zjistil, že v Respektu sháním redaktora, tak jsem se přihlásil tam a teprve s tím nástupem do Respektu jsem se začal cítit jako novinář, předtím jsem to nebral moc vážně, to stálo zprda.

J: A jak dlouho jste v Respektu?

R: Já jsem v Respektu od roku 2007, nebo 2008, já vám to přesně neřeknu. Kdyby mi potom polete mejl s tím máhle datama, protože já si to přesně nepamatuju.

2)J: A vy se te zabýváte čím v tom Reflexu?

R: Respektu..

J: Ano, pardon, v Respektu.

R: No já kdyby jsem tam nastupoval, tak jsem říkal, že.. No víte já jsem takovej univerzální voják, já se zabývám vším, ale mim zájmem je občanská společnost, vzdělání, vzpoury, ekologie a tak no.

J: Ano, takže od začátku přebíráte na poli toho flivotního prostředí?

R: Tak, přesně.

4)J: Jak si vybíráte témata? Jsou vám třeba nějak dána, nebo?

R: My máme zásadu, že každé tvrzení ve mě dávám soupis témat, který bych si třeba v Respektu chtěl říct, nemusí to být témata, který chcete psát, nebo umíte psát, a pak je vlastně porada, kde se o tom diskutuje a n jak se to rozhodne. S tím, že teda –ěfové si udělají předporadu a řeknou nám, jestli se do té skladby hodí tohleto, tohleto, nebo tohleto. A pak je to na té poradě domácí rubriky, jejíž jsem členem, tak se to je to do e-í, n co se změní a tak.

J: takže se mě můžete stát, že píšete tématu, které v bec nebylo vaším nápadem, ale navrhl ho třeba kolega..

R: Ano, přesně tak.

5)J: Na co se zaměřujete, když si témata vybíráte? Máte nějaká kritéria?

R: No to je vlastně docela dobrá otázka. Já ty témata moc vymýšlet neumím, musím říct. Já umím psát n co zadaného, prostě to musím udlat. Já nejsem úplně, je to docela náročné. Ono i t kon v létě, kdy se nic neděje, je to docela náročné. Možná kdybyste se mě zeptala n kdy na podzim, nebo na jaře, tak bych mluvil jinak, ale te jak je ta okurková sezóna tak nevím, kde přesně brát. A spíše jako kritéria, aby to bylo prostě inspirativní. Mě je jedno o čem to je, ale musí tam být n co nového, zajímavého, n co co mám pocit, že se tam dá objevit n jaká inspirace pro mě a pro toho čtenáře. Proto třeba mě te kon nepíše o tma, já jsem to jenom trochu okomentoval na webu.. My te tomu, ale teda budeme v novat komentář, já bych n co o té tma napsal, ale co, že jo. Všechny argumenty tam jsou ufl e-ény, dělat reportáž z blokády není zase takovej trháček, protože tu, to ufl není poprvé, to ufl není ním moc překvapivý. Tak si říkáte, co no, že tam je te kon t flký najít n jakou inspiraci, třeba kdyby n kdo přišel s ním překvapivým, takže já jsem vám spíše odpověděl obecně. Jinak teda řepám z webu, z toho co mě řeknou lidi, z toho co si pře tu v jiných médiích, z toho, co si pře tu v zahraničních médiích, nebo si přiu nápady, jako úplně n jaký asociace a pak si to projíždím a třeba se mi to sním spojí.

6. a)J: Jaké používáte zdroje v těch svých reportážích?

R: No, v zásadě každou tou prací si udělám re-er-e pomocí NewtonMedia, co se o tom tématu napsalo, v t-ínou tam zadám ty ty hlavní deníky, časopisy, já nevím, Týden, Ekonom, plus kdyby je to specializovaný a týká se to dopravy, tak si tam třeba zadám n jaké automobilové časopisy, to pro tu, abych jednak neopakoval to,

co ufl bylo objevenýho, spí-to t eba jenom p ipomn l, jo, tam lov k najde n jaký zajímavý data zajímavé tipy. Potom ufl jsem si vytvo il ur itou databázi kontakt , co mám v mobilu a pak prost sháním no, ptám se kdo mi co doporu il, obvolám sociologii, jestli jsou k tomu n jaký výzkumy a nevím jestli jsem vám p esn odpov d l.

J: Ano, a na koho se obracíte, co se tý e ochrany flivotního prost edí?

R: Co se tý e ochrany flivotního prost edí, tak je pro m vlastn jako dobrým zdrojem, takovým spolehlivým zdrojem Duha, která je jako i operativní. Ale te mi zrovna volali n jaký výzkumníci z Factum invenio, který zkoumali, jak jsem spokojený s tiskovým odd lením ministerstva flivotního prost edí a já jsem zjistil, fle se na n jako v bec neobracím, protofle to znamená, po-lete nám to mejlem, pak n jaký takový sloflitý odpov di, pak zavolám do Duhy, kde mi na to okamflit odpoví ten, kdo má to téma nabudovaný, nebo m p epojí, odkáfle na n koho jinýho, kdo to má na-tudovaný jo. Takfle já spolupracuju, co se tý e toho flivotního prost edí mám ty zdroje úzce v neziskovkách.

6.c)J: Ano a oslovujete t eba n jaké odborníky t eba z hydrometeorologického ústavu, nebo n jaké vysoko-kolské profesory?

R: No, abych se p iznal, jako oslovuju, ale zároveň to pro m v esku není moc spolehlivej zdroj. Oni jsou takový t flkopádný, nemaj as, není to jejich odbornost, nebo mluv j obecn . Jako p emej-lím, jestli v tý oblasti flivotního prost edí je n kdo, kdo tedy, kdo by m n jak.. Já si myslím, fle tady je spí- dobrý, fle p es ty neziskovky je zpracovaných hodn dobrejch studií, jo vlastn hotovejch, takfle vlastn tam se to erpám, no. Ale musím íct, fle moc ne, fle ty profesory, musím íct fle moc ne no, kdyfl te ka p emý-lím, jestli mi to nevypadlo, ale..moc ne no.

7)J: Dodrflujete ve svých reportáflích hledisko dejme tomu nestrannosti, objektivity, nebo t eba v rámci reportáflí máte pocit, fle byste to m l podat se svým názorem?

R: My to máme psát nestrann . Cofl neznamená, fle v tom není názor. Ono je t flký jak tohle vyváflit no. lov k má, kdyby vy jste byla obhájce toho, fle se na Tamav nemá kácat, a já si myslel to samé, tak jako cíl toho rozhovoru, kterej vedeme, je abych byl co nejmíc skeptických, abych vás co nejmíc prov il, a to samý na tu druhou stranu. Ale zároveň z toho má být patnej n jakej názor, nebo ten lánec musí mít takovej n jakej p íb h, nem fle to být, oni íkaj, oni íkaj, ale ten názor tam musí být takovej spí- azením t ch fakt zji-t nejh, nefl fle bych já napsal, fle kácat se nemá.

8)J: Ano doba e. A sledujete pro jaké publikum pí-ete? Máte p edstavu o tom, kdo va-e lánky te?

R: Jo tak ty tená i Respektu jsou takový, spí-jako podle, doufám, fle to moc nep evrátím, ale podle pr zkumu jsou to spí-lidi bohat-í, vzd laný, se sklonama jako k alternativám v-eobecn , p e porody, ekologii afl já nevím.. no liberální, svobodomyslný, takfle takový ty m stský prafláci. Takfle to jsou asi oni. Jinak jako ob as mi n kdo napí-e n jakou poznámku mejlem ale fle bych byl v n jakým úzkým kontaktu se svejma tená ema, to teda ne, na to jsem tu asi p íli- krátce, jako kdyfl je n kdo, kdyfl ufl to jméno je jako zna ka a víc jako mu lidi pí-ou a obracej se na n a tak no.

19)J: Kdyfl sledujete n jakou kauzu, vrátíte se t eba po roce, jak byla vy e-ena, nebo se k tomu nevracíte?

R: Hm, a myslíte t kon v tý oblasti ekologický jo?

J: Ano.

R: Já sem tam do tý doby musím íct nesledoval fládnou kauzu, já jsem tam, jak jsem vám na za átku íkal, fle chci, aby to bylo inspirativní, já nejsem jako investigativní noviná e, já pí-u o zajímavých v cech, co lidi d l aj a tak. Tam jako úpln není d vod se vracet. Ale myslím si, fle jako v t ch lánkách..

J: Já jsem te etla Vá- lánec o nedostatku vody v královéhradeckém kraji..

R: No, to jsem vlastn napsal te kon, ale k tomu se jako ur it vrátím.. to by cht lo projít ty lánky, jak jsem je nepsal, ono by to z nich ur it vyllynulo, protofle já jsem se t eba k n emu vrátil nebo rozvíjel, ale já si te nevzpomenu co. Já jsem psala, t eba o prolomení limit , a jo, tam se dá íct, fle to sleduju, je to ta ambice, ale vy se k tomu, m flete vrátit t eba po t ech letech.

3) J: Hm. Jaká témata za azujete do oboru flivotního prost edí? Vy jste te íkal limity..

R: No dneska tam pat í energetika, v podstat , doprava, v-echny tyhlety rezervace, ochrana p írody a konflikty zájm kolem toho, to znamená národní parky a rezervace, psal jsem o tom sop, kdy si lidé po tom britským vzoru kupují kus n jaký zajímavý louky, jako ob anský sdružení se o staraj, jako tohleto do toho spadá. A pak takový ty obecn j-í filosofický témata, jednak jako jak tu p írodu chránit, jednak ale jako aby z stala p ístupná lidem, fle jo. Jak tohlesto skloubit.

10)J: Cítíte n jaký rozdíl mezi pojmem flivotní prost edí a p írody? Te nemyslím v rámci n jakých definic, ale jak to vidíte vy.

R: No tak p íroda je pro m les, kdeflto flivotní prost edí je tohleto v-echo (ukazuje kolem sebe..), to je m stskej vzduch, kdybych to m l takhle intuitivn nast elit. Takfle já spí-pí-u o flivotním prost edí nefl o p írod .

11)J: A kdyfl vy se tomuto v nujete, sledujete kauzy s národními parky a podobn , máte pocit, fle je p íroda ohroflená? Nebo kdyfl jen jdete po krajin a díváte se do krajiny..

R: No stoprocentn je no. Zároveň s ní na-e civilizace. Jako jasn no, jasn . To je n co, co já do t ch novin nepí-u, o tom ale jako p emý-lím stále víc jako, siln jc. fle ten ná- koncept je trvale neudrflitelnej a fle n jaká

trvalá udržitelnost, fle jo, o který furt flvaní Rynda, já o tom za ínám furt siln jc pochybovat, protofle pro m je to jako velice silný uskromn ní se, to my si nep ípou-tíme flejo, protofle my po ád musíme mít ten r st fle jo. To je sranda, jak hnutí duha na tomhle p istoupila, fle íká fle ochrana, fle ta ekologie, ochrana p írody, nízký emise, fle to zvý-í po et pracovních míst a budeme tady díky tomu je-t bohat-í jo. Cofl je jako pravda jo, ale já mám pocit, fle nejde skloubit tu p edstavu, fle vlastn m fleme bejt po ád bohat-í a zároveň fungovat n jak udržiteln , bude to chtít n jakej krok zpátky. Ale to já do toho asopisu v bec nepí-u, to je jen takový pozadí. Takhle o tom, p emej-lim no, to je spí-na esej, ale zatím to nemám promy-lený tak, abych o tom tu esej mohl napsat no.

12) J: Ur it , m zajímá, co vy si myslíte sám osobn . M flete mi íci, myslíte si fle j n jaká ást ohrofen j-í, je n co na co bysme si te m li dávat v t-í pozor?

R: No, p ímo n jakou oblast? Mám t eba pocit, fle je hodn -patný ovzdu-í. Já jsem tako psal o Ostrav , asi dvakrát, a nebo t íkrát, cofl si myslím, fle nebyly zrovna dobrý lánky, fle o tom pak psala kolegyn Procházková a ta to podala líp, teda. A t eba si myslím, fle tady je to ovzdu-í na úrovni Ostravy, tedy jen ty m í e nehlásej tu nejv t-í úrove hnusu, ale o stupe nífl jo a my tady to ovzdu-í máme úpln stejný jo. Tak bych ekl, fle to ovzdu-í je -patný v t ch velkých aglomeracích a dál-í v c je, fle hodn myslím si fle, je hodn ohrofená p da, tady mám p em na zem d lských parcel na stavební, za to se platí peníze asi z roku 93 jo. To je hrozný takovýto rozlejšvání civilizace do tý krajiny. Ono nás to vlastn ani nijak neohrofuje, to není ohrofení, ale je to podle totální iracionální zálefitost, fle jo. Tohlesto rozlejšvání pak ohrofuje i lidi, ten z psob fití v tomhleston. To jsou takový ty v ci, který mi p íjdou. A pak mi p íjde, fle je ohrofená civilizace jako celek, fle prost v n em fljeme na dluh, fle ty problémy n jak odsouváme do budoucna, fle se to n jak vy e-í, fle jo. Ono se to dá jako ilustrovat na jadernejch elektrárnách, u kterých se do dne-ka neví co s tím odpadem jo. A tak jako to se n jak vy e-í, fle jo (*ironicky, pozn.*). Ono je to nebezpe ný, nemáme na to na sv t fládný trvalý úlofi-t , kde to m fle t ch tisíce let vydrflet a ufl jsou plány na to, jak to recyklovat..

15)J: Kdybyste srovnal t eba stav p írody p ed dvaceti lety se sou asností, myslíte, fle se n jak zlep-ila, nebo toho flivotního prost edí, myslíte, fle se zhor-uje nebo zlep-uje?

R: No co se týká toho flivotního prost edí, tak se zlep-ilo, fle myslím, fle se flije tak jako p íjemn jc. A co se týká té p írody tak nevím, já o tom nemám fládná data. Tak p da mízí rychlejc, vzdch je hor-í nefl jsme ekali, eky jsou asi íst-í, bych ek, se mi zdá, podle v-eho. No ale jo, i ta p íroda je na tom líp, by to není, musíme íct by to není zálefitost n jakýho p írozenýho vývoje nebo volný ruky trhu, fle jo, ale velmi p ísnejch zákon pro n jakou kvalitu flivoty, který byly jako nastaveny v n jakých 90 letech, fle jo, a na který je te spí-velkej tlak, aby se zm k ovali, aby nebyly tak tvrdý, fle jo, ze strany tý politiky.

14)J: Máte pocit, fle to fle se tomu tématu v nujete, fle vás to ovlivnilo i v soukromém flivot ? Jestli se t eba chováte více ekologicky.

R: já myslím, fle ufl bylo p edtím, fle ufl kdyfl jsem do toho vstupoval, já jsem dlouho bral ekologii jako v c, která ma za a) moc nezajímala a za b) byla trochu pra-t ná, prost e-ej nesmysly, fle na západ kde m li kapitalismus a to flivotní prost edí vypadalo daleko líp nefl nás, tak jsem si íkal, fle kdyfl budeme mít kapitalismus, tak tam taky jako dojdem no. Já jsem se k tomu dostal p es n jakou filosofii, kdyfl jsem za al nahlíflet ekologii jako v du o vztazích, o tom jak se jednotlivý subjekty navzájem ovliv ujou, jak se vytvá eej n jaký dynamický a zároveň stabilní systémy, tak p esto jsem se pak dostal k tomu, fle jsem za al t ídit odpad a p estal jíst maso z velkochovu. Jako ale jestli m to psaní o tom, o n em p esv d ilo, myslím, fle asi jsem si víc vyjasnil názor na tu atomovou energetiku a na ty problémy, který sebou nese, fle p edtím jsem byl takovej víc tolerantn j-í v í tomu, a nevím jestli.. taky jsem si vyjasnil otázky zm n klimatu a co se s tím jako dá nebo nedá d lat, ale to bylo asi tady p edtím nefl jsem nastoupil do toho Respektu, takfle ne fle bych n jak jako.. on to lov k nijak bohufel nesleduje o nás, ale t eba v zahrani í taková velkorysá ekologická legislativa, p es tu energetiku, hledání ístých neatomových zdroj , programy jak to zm nit, p esn jak prom nit celý to fungování, od toho centralizovanýho, kde máte vlastn tu obrovskou státní spole nost, nefl prost n jakej systém dynamickejch místních sítí, cofl je vlastn hodn komplikovaný a nikdo to zatím nevymyslel, ale zdá se, fle to je ta budoucnost, fle ta energetika m fle fungovat jinak, nefl fle je tady velká elektrárna, která n co spalujea pak to rozesílá t ícet kilometr daleko. Tak to byl pro m t eba objev b hem tý práce.

J: A jak se t eba díváte na alternativní zdroje energie? Solární, v trnou?

R: No zdá se, fle je to budoucnost. M je to sympatický i kv li tý decentralizaci. fle je to chytrý. Je vlastn pot eba se podívat jako kriticky, protofle t eba ten projekt, já nevím jestli jste o tom sly-ela, kdyfl jsem byl v N mecku na tý cest , tak plán od toho Desertecu, který ud lá obrovský systém panel na Saha e, to teda nejsou solární to je ten druhej typ, kdy se oh eje voda a ta jde potom do turbín, ale v podstat to jde p es ty desky, takfle energii jako bere ze Slunce, takfle bude jako zásobovat Evropu. To si íkám, fle to je p esn ten projekt, kterej nemá bejt, fle se n jakým tlustým kabelem potáhne elekt ina do Evropy, abychom my tady mohli vesele svítit, jako. A budou to tam asi hlídat armády, nebo já nevím jo, nebo tak (*smích, pozn.*). jo je spousta takových divných nápad , ale je to asi sm r kterej má bejt no, m je to hrozn sympatický.

9)J: Pohybujete se ásto v p íroda? Vyjífíte v rámci reportáflí do terénu?

R: Jo, já se snažím. Teď jsem strávil ty tři dny na Kivoklátsku, kde vzniká národní park, spal jsem tam, chodil jsem s lidma po lesích. To je hodně leflitý, to Respekt poskytuje, ono nás tam je teda málo, ale je hodně leflitý s tma lidma bejt, povídat si s ním a ty zajímavý věci prostě vypadnou z lovk a t eba po hodině, a to po telefonu nedáte tohleto jo. Lovk musí být ve svém prostředí, musí povídat, pak to je jako dobrý no. Takže v podstatě věchny ty, poduk se nejdená o nějaký systémový záležitost typu jadernejch elektráren, u kterých pracuju jak od stolu, tak se snažím hodně vyjít t no. Cofl je příjemný no, flem to nutí tahlesta tématika, musíte se podívat na nějaký kus parku, týp řrody. Prostě se snažím vyjít t maximálně no, i když teda já vyjít dím, musím no.

J: pohybuje se v přírodě ve svém volném čase, nebo se pohybuje někde jinde?

R: Jo, já teď zároveň mám rád místo a myslím si, že bych třeba tady v Praze trávil víc času, kdyby byla nějaká zábavnější, že miměm je takový to místo typu Vídně a Berlína, kde vlastně můžete být třeba o víkendu a nemáte potěbu nějak prchat ven, jsou tam alternativní hospody, tam se můžete fléte válet s d tma a je to příjemný, jste s d tma v centru města. Já tu přírodu zase tolik nepotřebuju, ale na druhou stranu tam vyrábím. Teď třeba vyrábím na 14 dní, jestli teda nebude pokračovat blokáda Ťmavy, tak pojedu, ona asi skončí, tak pojedu třeba na 14 dní do Polska, východního, k takový jako 160 kilometru dlouhý nezregulovaný řec. Jako nevím co tam je, ale tohle mě láká. Rád tam strávím 14 dní, ono tam asi nic není, ale já budu spokojenej.

20)J: A vy vlastně jste říkal, že pracujete v domácí rubrice, takže nesledujete nějak své dny?

R: Sleduju to nějak bokem no, nesleduju to úplně. Na to vlastně máme Martina Uhlíře, kterej je v dec a kterej myslím se vyzná v těch klimatickejch studiích a závěrech těch panelů, on to umí líp analyzovat a tak. Já jsem já dleám spíš—to, když vzniká český národní park nebo to no. Ale samozřejmě to sleduju tu diskuzi kolem jaderné energetiky nebo věchno no. Ono vědycky sledujete co se dělo v zahraničí, jak to tam věej, protože tam se vědycky najde nějaká inspirace nebo tak no, ale jako bokem no, nepřít o tom.

16)J: Mohl byste mi teď říci, vy jste se o tom ufl trochu zmínil, jak se díváte na tu Ťmavu?

R: No tak tam je, z toho se stal, to my podle mě teprve zjistíme jo, proč je to tam takhle divoký, protože z toho se stalo prostě speciální politikum. Ta Ťmava je.. myslím si, že tam je i trochu chyba na straně ochrany přírody, která je taková docela nepřátelská, zjevně cejtíte, že ta Ťmava.. jednak cejtíte jak jsou mocný, že tam mají ty svoje dřípky, jezdí tam s nima jako flé, jak tam jsou asfaltky, na který nemůžete fléte, protože tam je zrovna ta první zóna jo, to musí evidentně někoho nasírat jo. A další problém je s tím, že ty první zóny tam jsou tak jako nesmyslně rozdrobený, tady se kácí, tady se nekácí, nebo teda ty bezzásadové zóny, to rozdělení na první a druhý zóny a tak. A zároveň si myslím, že se tam promítá ten emocionální vztah těch lidí k těm lesům, jak je zafili. Je zajímavý, jak jsem byl třeba na tom Kivoklátsku, tak tam věichni, řádní ekologové, ale ty starostové těch kivoklátských obcí, jak tady ti lesáci kácej, jak je to hrozný, a jak je dobře, že tady ten národní park mořná bude, že se bude mít kácej jo. Lovk to pak prochází a říká si, kde se tady proboha kácí, vědy je tady pár pasek, ale jako dobrý jo, tak co mají za problém. Jenže on když je lov k zvyklej chodit k nějakému potoku mezi stromy a bylo to tam skvělý, že jo jako dítě, a jako dospělej tam bere svoje děti, a oni to prostě porubou, nalofej a odvezou a vás to hrozně zasáhne jo. Takže na tom Kivoklátsku to jsou naopak ty lesáci, který vadí. A na ty Ťmav to jsou jako ty ekologové, který to nechaj uschnout, jo. Oni ze zelenejch smrků udělaj jako ty mrtvý stromy jo a to neměje přenýst přes srdce ani pomrhně vzd laněj a chytřej lov k jako Petr Pithart, který v tomhledstom podléhá těm emocím. Tohle jsou vysoký zelený smrky a my to musíme zachránit, takže porazit nemocný stromy a místo nich vysázet malý smrky, z kterých jednou budou ty vysoký zelený smrky. Takže je to ten, no, je to ten emocionální strach, kterej je pro mě pochopitelnej, cofl chápu víc. A co chápu mí, co bych byl takovej ostěj, je nepochopení těch principů národního parku, kde má tu volnou ruku dostat tas příroda, aby se tam nějak vyvíjela. To znamená, že se tam nezasahuje, že jo. Já nějak ty manageři mořná jo, ale v zásadě dát jí co nejvíce prostoru. A jako spousta lidí nechápe a má pocit, že se to furt musí nějak řídit a ovlivovat. My říkal jeden lesák, a sympatickej chlap, jo, kterej věchno vidí vzorov, že ty suchý lesy, to ufl není les, jo. Ale to ufl je podle mě trochu hloupost, jo s tím nemůžu vyslovit souhlas, takže tak. A myslím si zároveň, že politici, který nemaj rádi ochranu přírody, protože maj pocit, že nějak omezuje lovka, cofl je Klaus, řást ODS ale jo to jsou takový ty lidi, který maj pocit, že je třeba přírodu pořád kontrolovat a ovládat no, si udělají z ty Ťmavy takový bojiště, kde se to snaží prolomit jako takovej precedent, že na štomhletem přikladě tady ty ochráně e pust jě, cofl ten Stráskej předvádí a Stráskej je podle mě fanatik, to není nič jiněho než magor.

J: Tak on je to předseda Klubu českých turistů no..

R: Ale to se, on má tu přírodu rád, to já bych věbec nepochyboval, ale je vělice nepokornej, nerespektuje zákony, nic, tak jak on na to jde. Cofl by bylo mořná zajímavý, udělat takovou analýzu, my mořná budeme dělat rozhovor s jedním klukem, když on to dělá s Bohuslavem Binkou, když prostě ty ekologové se od začátku 90 let, když se tak jako hodně přivazovali a byly radikální, tak v podstatě dneska nemáte jedinou tiskovou zprávu od ekologů, který by nebyla vyfytrovaná odkazama, to je jak vědecká publikace. To máte vě jednom odstavě ku těm odkazem na nějaký tě analýzy, nebo něco jako flé jo. Zatímco ty takzvaný racionální ekonomický liberálově vě ele s Klausem ty mají prostě jenom ideologický proklamace a vě ruce nic. Ty prostě říkaj, že lyfla nemá mít př ednost př ed zájcem, vlastně obráceně, zájce nemá mít př ednost př ed lyflou. Já vě vlastně pravda je, že vlastně ta

ekologická scéna se přesunula k takovému úřednický serióznosti, tyhle hlasatelé ekonomického pohledu na svět, se z nich stali totální ideologové. Strášeje je toho geniální příklad.

13)J: Myslíte si, že příroda má být chráněna? Mají vznikat další rezervace, národní parky?

R: No, oni mají vznikat, když se na tom shodnem. Nemá cenu, aby vznikali, když s tím nejsme srozuměný, což je trochu problém týkající se úřadů. Ta úřadovna je hrozně velká, tak a je menší, to klidně může být. Ale podle mě se to dostalo do situace, kdy to je jako kulturní dictví. Mě prostě nezbouřáme Malou Stranu, i když je vlastně strana nepraktická pro námoderní styl života, ale naopak ji jako chráníme. Tak podobně je to s touto přírodou, ať na tohle u této přírody to je třeba nebereme tak samozřejmě. Víme, že to je Malá Strana a že se tam nemají postavit velké baráky, nějaké krabice, jsou s hodně volným prostranstvím, ty debilní kostky, který je nesnáším, protože se po nich blbě jezdí na kole, tak si řeknu, že tam patří, že jo. Myslím, že pro národní přírodu byla tato příroda jako fakt ohrožení, že jako to jít do Krkonoš bylo o drfku, dneska si zavoláte a je tam vrtulník nebo něco takového, ale opravdu to byl zdroj jako ohrožení a je třeba po furt přetrvává, proto ta ochrana přírody není tak jednostranná, protože jsou jen zlomky toho našeho území, zvláště když to vezmeme v takovém velkém kontextu. Myslím, že bychom měli vyuffit toho, že jsme měli ty vysídlené Sudety a je třeba hlídány, nepřístupný kvůli těm hranicím a udělat z toho takový poklad, že jo. Kdyby se propojil Bavorský les se Šumavou tak by vznikl raritní kus divočiny v celé Evropě, která je brutálně zastavěná. A na tom by se mimochodem daly vytřískat i ty prachy. Takže v tomhle si myslím, že to má vznikat, ale že se o tom má vést další debata, že zároveň se ty parky mají dělat tak, aby to bylo zdrojem co nejméně konfliktů. Oni se třeba s měmi flou rozířovat, což je krásnější příklad toho Kivoklátska, když se podíváte na návrh toho parku, tak na území parku leží jedna obec, všechny hranice jsou nastelené tak, aby plánovaná zastavěná plocha obce do toho nepadala, jo. Takže je to dělaný pragmaticky a to si myslím, že je rozumný, plus že se to později může rozšířit. Ale jo, takže já si myslím, že má být chráněná a že má být flou. Mě si myslím, že bychom se měli naučit docela divočinu. Což je třeba zajímavá debata tady ve Víně, tady tím směrem je vlnske park, což byl kdysi park zámeckej, protože tady je zámek, že jo. A tam pak ten zámek někdo dostal, ale park pustnul. Tady jsou jezdci, co si pamatují fakt jako hezký park a teď je to džungle totální a jsou lidé, kteří říkají, že by to chtěli obnovit, vysypané cesty, aby se tam dobře jezdilo s kočárkama a tak. Já jsem měl nejdivnější názor, že v pláněm případě, od té doby co jezdím s kočárkem, tak jako ufltroku jsem vymyká, že by to tam možná mohlo být trošku přístupnější. Takže si myslím, že děláte ty divočiny, toho a si příroda dělá co chce. To je takovej myslím krok, který tahle civilizovaná společnost je třeba musí udělat, aby ty parky a tyhle věci mohli vznikat. Mě jo, tak se bez milosti bourali staré domy a ufl se nebouraj a v celku o tom není velká debata. Respektive je, ale ufl se to pere jako zlé ekonomické zájmy a zachování staré hodnoty, tak to takhle podle mě bude i u této ochrany přírody, postupem času.

17)J: V současné době je diskutované téma environmentální výchovy, máte s ním nějakou zkušenost?

R: No, spíše minimální, psal jsem třeba o přírodních dětských hřištích. Což teda nevím jestli mám říkat, co to je.

J: Můžete přiblížit.

R: No je to samozřejmě v Německu. Německo je skvělá země, kdy oni se snažej vyrábět věci tak, aby co nejvíce připomínalo přírodu, kde se jde nějak přirozeně realizovat. Prostě se zjistilo, že ty houpačky a oplocené hřiště jsou stavěny z hlediska těch dospělých, aby měli dobrý pohled o těch dětech a aby ty děti se jako zabavily a zároveň se jim jako nic nestalo, což je potom hrozně monotónní, není to ono, že jo. To je třeba v padesátých letech, to mi říkal soused tady, že je dcery si hrály na jedné silnici u rybníka na asfaltce, skočily do rybníka a pak se na ní slunily, celý víkend a projelo tam jedno auto, což dneska není představitelný. Mě ta svoboda toho pohybu přirozeného a té realizace je malá, takže oni se snažej dělat něco takového. Jsou tam útráky, klády, stromy na který se dá líst a tak a má to pro to dítě takovej ten přirozený volný svět týkající přírody, který je vlastně těm dítěm vzácnější díky tomu, jak jsou ty místa dneska konstruovaný. A zároveň musím říct, že z mého hlediska, novina škola, je environmentální výchova v české straně neatraktivní téma, že zas mi někdo bude vykládat, jak je dobrý já nevím co, nebo flou mě přijde, to je potom problém neziskovek jako občanských, takovejch těch výchovnej, že řeknu vidí, že jsou to producenti letáků a takových těch přefekanejch věcí o tom, co se má a nemá, ale jako není to nic flivotného, nic inspirativního. Mě přijde lepší vzít Igiho (syn novináře, poznámka) do lesa a den tam být, než ho vzít k Toulcovu dvoru, ale zase jako velké respekt k Toulcovu dvoru jo. Ale to možná říkám jako řeknu poučeně, jako když to někdo bude objevovat tak dobře, že ta environmentální výchova tady je. A přemýšlím, jestli v rámci tomu nejsem moc skeptický. To je takovej novinářský pohled, nebo nenarazil jsem v oblasti environmentální výchova nenarazil na téma, o kterých bych si řekl, o tom chci napsat.

J: Aha, a z vašeho osobního pohledu?

R: Z osobního hlediska, ale jo. Jako z osobního hlediska budu asi rád, když bude tady Igy procházet nějakou environmentální výchovou, jo, ale podle mě je nejlepší environmentální výchova poslat děti do lesa, nechat je tam dělat co chtějí.

J: Hm, takže nedávat žádné poučky ve škole.

R: Noo, tak, ale vlastně zase pro lidi, kteří jsou vystresovaný z toho, co všechno se může stát, jako dětem stát, jo. Ale tak jo, já jsem se taky naučil jít proto, že mi to někdo řekl. A maso jsem taky přestal jíst asi po nějaký

padesátý diskuzi o tom, jestli je to správné nebo ne. Takže environmentální výchova je třeba. Jenom mi připadá, že ty české environmentální vychovatele jsou takový primitivní, že jsou takový.. já si na to přesně pamatuju, když jsem psal o těch periodických hitích jo, tak jsem k tomu měl takový materiál z Německa, který byl prostě skvěle sepsaný takovým tím způsobem, že to začalo způsobem š. Malá Dolní vybíhá za dveřmi kolky a skočí do bláta a ráchá se v něm, a teď přibíhají další děti a ušlechtilá prostě konkrétní příklad a pak se rozvíjela diskuze. A na jakéž Toulcův dvůr, který měl k tomu taky něco, materiál začal š. Jiří Jan Amos Komenský říkal, že výchova je velice důležitá a podle prostě evropské úmluvy z roku 2003, ta souhlasí jak je důležitá, že děti mají být v kontaktu s přírodou.. a že přesně je to v takovýhle hrozným úřednickým duchu.

18 a 17)J: Vzděláváte se nějak v oblasti životního prostředí? Vy jste říkal, že třeba nějaké studie a neprobíhají u vás nějakou stáří nebo podobně ?

R: Já jsem byl třeba na týdenní stáří v Německu v novějším tím alternativním zdrojem energie a to musím říct, že to vlastně byla velká naležárna, ve který já jsem se ve výsledku nevyznal, kde vlastně jsem si uviděl, že mi něco chybí. To kolega Uhlíř z toho udělal velký téma, ono to bylo hodně odborný, ale on z toho napsal 24 000 znaků s mezerama. A já musím říct, že v obecně nevím, ale tady cítím, že mi chybí vzdělání nebo tak.. Já jsem měl docela, to co mě ovlivnilo hodně, já jsem se účastnil je třeba před svou novinářskou kariérou, který se jmenoval "Koda ekologického myšlení, což dali dohromady lidi jako prostě, který se zajímali o ekologii a pak dávali..

J: Jojo, tu větu znám, ona se tomu věnovala jedna moje spolužačka ze školy..

R: No tak jestli znáte Martina Macha..

J: No znám, on je o rok výš než já..

R: No tak to je vlastně můj kamarád, on tady ve Vlně bydlí taky.. A jsem si vlastně prošel všechny ty příklady a já tam byl vlastně i jako lektor, v době kdy jsem měl takovej úřadový základ a tak.

J: Takže vy vlastně máte zkušenosti s environmentálním vzděláním i zkušenost ze strany lektorování.

R: Jo, takže já jsem vlastně environmentální vzdělávací..

J: A jak se vám vlastně s tím spolupracovalo, nebo s těmi lidmi?

R: Pracovalo, to jsem tam uhlíř, člověk se vlastně učil nějaký toleranci, že třeba ty lidi se chovají pitomně a že to člověk nějak nemá víc profítvat, ale vlastně ono to bylo postavení na tom, že to nemá být jeden kurz, ale že se s těmi lidmi budeme sektávat dýl a myslím si, že z toho období mám jako takových pár dobrých přátel, jedna holka mi teď volala, Bára Hanfllová, možná znáte.

J: Znáte no, to je moje spolužačka.

R: Super no, prostě můj kamarád, jeden kluk, který se teď poutá na "Mav" ke stromům, který je silně kovanej, tak to je taky jeden z absolventů, potom jedna holka Blanka Dobešová, ta psala pro nás, pro Respekt, třeba trendy o ekologickém pohledu. Takže vlastně díky tomu i navázanej, který třeba budou je třeba v oblasti vědeckých směrů něco znamenat a to bylo dobré. A spolupracovalo se mi s nima, já musím říct, že jsem zároveň téma pro sebe objevoval jo. Zjistil jsem jak je vlastně ta ekologie jako zajímavá i filosoficky.. a já jsem říkal Machovi, jestli by mě vzal, že bych jim s tím pomohl a on mě vzal a já jsem to objevoval zároveň s nima. Mě se na tom líbilo, že je to dneska.. že je to hodně abstraktní přemýšlení o tom, na čem je svět založený, co je podstatný, správný, jestli je mí správný. Na té ekologii to je viditelný. My to nějak vnímáme profítváme a zároveň je tady schopnost vysokého zobecnění v cí, který se mě tak jako týká, což ale není úplně ten novinářský pohled ale záležitost nějakého filosofického uvažování.

J: A kdyby to environmentální vzdělávání probíhalo formou, jakou probíhalo v té době ekologického myšlení, myslíte že by to bylo lepší?

R: Ona byla dost zášklivá. On je hrozný problém, jak se vrátím k těm letákům, já mám možná k tomu hrozný předšudek, možná kdybych se vrátil a narazil na nějaký dobrý vzdělávací kurz tak by to bylo jiný, jo. Ale já jsem stejně furt hluboce přesvědčený, že nejlepší environmentální vzdělávání nechat člověka, aby si sám sehnal jídlo a aby prostě byl v lese.. Podle mě nejlepší environmentální vzdělávání je právě uvidět si přesně to, co zdroj, který já spotřebuju a jejich cestu a náročnost cesty k nám. My jsme dávali třeba takovou eticky spornou věc, že my jsme vlastně studentům dali, že jsme jim místo oběda dali králíka živého a ekli jsme jim šibu to ho kuchnete a bude to v oběd, a nebo ho nekuchnete a nebudete jíst dvacet čtyři hodin, ale pak se o něj musíte starat. Nevím jestli je nutný volit takhle vyhrčené metody, ale něco v tomhle smyslu. Prostě zjistit si cestu tadytoho piva, z čeho je vyrobené.

J: Tak výborně, to uflje k rozhovoru vě. Mockrát vám děkuji.

Marek Věhla, Respekt

1)J: Pane Věhlo, moje první otázka směřuje na to, jak jste se vlastně k novému in dostal?

R: V roce 93 jsem se přihlásil na konkurz a od té doby jsem v Respektu, přihlásil jsem se kvůli tomu, že mě to zajímalo, neměl jsem nějak přesně jasně představy a zajímalo mě to, být novinářem zajímalo.

2)J: Ano a jakým tématem jste se věnoval?

R: Ze zaátku to bylo flivotní prost edí, pak energetika a v ci co s tím souvisely, politika. Oni vlastn v noviná i v Respektu nemají na starosti jen jednu v c, pí-í se r zné v ci.

J: A vy jste si to flivotní prost edí vybral sám? fle vám bylo n jak blížké?

R: no tady to funguje tak, fle to funguje na základ osobní aktivit , fle vám to je blížký. Myslim si, fle to je d leflitý.

J: A mohu se zeptat, máte v oblasti flivotního prost edí n jaké vzd lání?

R: Já mám mechanizaci zem d lství vzd lání, to je spí- technický vzd lání a tak jako normáln , tak prost n kam chodim, ale fle bych já n jak studoval to ne.

4 a 5)J: Ano a jak si vlastn ty reportáfle vybíráte? Jsou vám n jak navrflená na porad nebo si je vyhledáváte sám?

R: dneska to ufl je jiný, dneska ufl p ece jenom ty v ci tolik nepí-u, d lám n jaký organiza ní v ci víc. Ale obvykle jsem si to vybíral nebo mi to n kdo doporu il, tak st ídav no, ale spí- jsem si to vybíral z n jakých aktuálních událostí, co se d ly, tak kdyfl se n co d lo na Tmav , tak pí-eme o Tmav , s tím fle se snaflíme psát tro-ku jakoby jinak nefl pí-ou ty noviny, jako s n jakym v t-ím p esahem, n jak jakoby obecn v d t, jak to je, cofl je p íjemný.

J: Hm, takfle nejen podat kusé informace, ale podat to n jak jinak..

R: Ano, aby tam byl n jaké p íb h, o kterým m fleme psát, jako n co v em to je d leflitý, fle nás t eba zajímá, v em o ovliv uje na-e flivoty, fle jo, podívat se i do politiky, prost n jak obecn ji o tom psát.

5) J: Ano, takfle jaká jsou va-e kritéria, pro si ta témata vybírat? T eba ta d leflitost, aktuálnost nebo podobn ?

R: Zajímavost, ta je d leflitá, fle jo.

9)J: V rámci reportáflí vyjídíte v n do terénu? Podívat se na v ci v míst ?

R:No snaflim se.

J: Takfle vyjídíte pravideln ?

R: Skoro nikdy se to nepí-e z kancelá e, jakmile to -lo, tak jsem jel, te t eba na tu Tmavu nemusim jet, protofle vím, jak to tam vypadá, ale kdyfl pí-eme n co nového, tak pokaflde musíme jet.

6)J: Jaké jsou va-e zdroje?

R: Tak obvyklý, ministerstvo, ú edníci, kafldej kdo k tomu k tomu tématu má blízko.

J: Ano, takfle t eba i neziskové organizace v oblasti flivotního prost edí?

R: Ano.

J: A jak se s nimi spolupracuje?

R: Tak do e, je t o jejich práce, takfle do e no. Oni jsou.. nemusí být úpln p esní, mohou to mít trochu zkraslení.

7)J: Takfle vy v t ch reportáflích dáváte d raz na to, aby byly vyváflené, objektivní?

R: Jak ono objektivní, kdyfl je n co objektivní, tak musí být nezaujatý, fle musíme hlavn , vlastn m fle tam být názor ná- a m l by tam být i ná-názor, co si vlastn myslíme, kdyfl pí-eme, fle ob as se íká, fle by noviná nem l mít názor, cofl si myslím, fle je hloupost, fle by m l mít názor, fle by m l si m l na základ informací utvo it n jaký názor, a tu v c napsat. Hlavn ale ten názor musí být schopný zm nit, kdyfl zjistí n jaké informace, souvisí s tím tématem. Jo, co znamená, fle by m l být objektivní a subjektivní, jo to nevím co znamená, ale víc se mi líbí slovo nezaujatý, fle by nem l být p edujatý, zaujatý v i n komu n emu, fle by t eba ne vzal v potaz, n jaký informace co jsou d leflitý. Takfle nezaujatý, být p ípravený názor zm nit.

J: Takfle tam tedy m fle být prostor pro vlastní názor?

R: Jasn , já si myslím, fle m fle napsat, já si myslím, fle blokáda na Tmav je do e z t ch a t ch d vod . A z toho lánku ale musí být znát, fle nenadrfluju fládné stran , fle nezatajuju n jaké informace.

6.c)J: A kdybychom se vrátili k t m zdroj m, obracíte se t eba i na n jaké vysoko-kolské profesory, nebo odborníky z n jakých v deckých institucí, jako je t eba hydrometeorologický ústav?

R: To asi v-ichni, to ne jen já. To obvykle, kdyfl pot ebuju n jaké nezaujaté lidi a to oni samoz ejm jsou.

J: A jak se vám s nimi spolupracuje?

R: Do e, tam není fládný problém. Tak samoz ejm oni asto jsou p esv d ení o své pravd takovým zp sobem, fle oni nejsou t eba schopni otev en diskutovat potom jo, cofl ukazuje na n jakou jejich pýchu a hrdost, cofl ukazuje nevím.. to je celkov problém lidí na vysokých -kolách, fle si myslí, fle jsou nejchyt ej-í na sv t a te tomu t eba nerozumí a tak jo. Ale áky debaty, kdyfl je t eba lov k p esv d í fle maj diskutovat a dát n jaký podn ty do debaty, ale záleflí jak u koho, n kdo je p íjemný a vst ícný, n kdo ..

J: Máte pocit, fle kdyfl s nimi mluvíte, fle musíte pro toho tená e ty jejich my-lenky p ekládat, do n jaké laické e i? Nebo jsou jífl zvyklý vyjad ovat se i bez svých odborných výraz a podobn ?

R: Záleflí jak kdo, ten noviná má odpov dnost v í t m svým tená m, nemá zase tak velkou odpov dnost v í t m lidem s nimi fl hovo í. Musí se snaflit aby ty my-lenky byly srozumitelný pro tená e, cofl samoz ejm m fle jít na úkor jistý p esnosti a ty odborníci mohou mít pocit, fle to tlumo ení do tý novinový e i je na úkor p esnosti a pak ty citace nejsou úpln p esné, a je na noviná i aby odhad.. on nesmí napsat n co co není pravda,

nebo co ten lov k ne ek, ale zase nepovafluju za zcela nutný jít do úplný p esnosti, jestliže tomu t eba v bec není rozumn t. Tam je hlavní, aby bylo rozum t co ten lov k íká a bylo jasný o co jde a pak afl, to je jako hlavní úkol, a afl v druhé ad je naprostá p esnost. Ale jak íkám, stylizování tý odpov di, nebo n jaké podané informace, to se samoz ejm nesmí zm nit, musí tam být to, o em hovo í a tam ta p esnost musí být úpln hlavní.

J: Vy jste te narazil na tená e a na publikum. Sledujete kdo je va-e publikum? Sledujete n jaké výzkumy a podobn ? Víte, kdo je vá- tená ?

R: Zhruba to tu-ím, myslim, fle to vim, protofle jsem taky pracoval jako -éfredaktor a to jsem samoz ejm e-il víc, tohleto noviná zas afl tak e-it nemusí, to ho nemusí úpln zajímat, ale ist pracovn by si m l p i tom psaní trochu p edstavovat n jakýho svýho ideálního tená e, k n mufl se obrací. To má pro psaní, jak nechávat ty my-lenky proplouvat, jak poskytovat informace, do jaké obtížnosti nebo podrobností jít. lov k tedy musí mít n jakou p edstavu, koho tím oslovuje, ono samoz ejm se jinak pí-e lov kovi s vysokou -kolou jinak k penzistovi st edo-kolskýho vzd lání, jo. Ale je mofný oslovit oba najednou, na oba dva musí myslet, aby je to nenudilo a trochu tomu rozum li.

J: A kdybych se vás te zeptala, tak jaký jsou tená i Respektu?

R: tak t eba jsem si p edstavoval, kdyfl jsem psal, lánky, tak jsem si p edstavoval, mladou flenu na mate ský, která je n jak otev ená v í ekologii, jakoby e-í do flivota, p emý-í o sv t , není dejme tomu nevzd laná, má vysokou -kolou. To byla jedna z osob. Prost takovýhle lidi oslovit a t ch p edstav tam bylo víc. lov k se s nima u il pracovat, záleflí i na tom, jaké pí-ete lánky. Kdyfl to eknu obecn , tak jsou to lidi z velkých m st, nebo z m st, lidi se st ední a vysokou -kolou, lidi mezi 30 afl 40, ale te se to posouvá, to znamená mezi 30- 50, ale te p ibylo hodn dvacetiletých jo, který za ínaj íst Respekt. Takfle lidí z m st, vysoko-koláci, st edn bohatý a bohat-í, nebo lidi co jsou, jakoby, profesionálové, ve smyslu, fle n co umí a fle se tím fliví, plus te kon p ibývaj studenti hodn .

3)J: Hm, a jak témata máte v t ch reportážích nej ast ji? Vy jste zmínil Ťmavu, je t eba je-t n jaká dal-í oblast?

R: Tak to bylo o obnovitelných zdrojích energie, o zví atech jsem psal, o chovu hospodá ských zví at, o pokusech na zví atech, to byly ekonomický zm ny, to znamená zm na klimatu, jak se s tím esko vypo ádává, pak dal-í oblast byla doprava, jaký jsou rozm ry automobilismu a ím je nahradit, tak zhruba no.

20)J: A vy se v nujte d ní v rámci eské republiky nebo se na v c díváte z globálního pohledu?

R: Z globálního.

J: Takfle máte reportáže obojího typu? Jak z domova tak ze sv ta?

R: Jo.

19)J: A vracíte se po n jakém ase, dejme tomu t eba po roce po dvou k n jaké kauze, kterou jste e-il?

R: Záleflí jak kdy, n kdy jo. Te kos p emej-ím, on je problém fle já v posledních letech pí-u mnohem mí jo, fle ufl nejsem úpln jen reportér, fle bych se flivil jen tím. Te jsem vlastn psal, ale. Jako obecn Respekt se o to snaflí.

10)J: Dob e. A te kdybychom se zam ili na to flivotní prost edí a p írodu, cítíte n jaký rozdíl mezi t mto dv ma pojmy, flivotním prost edím a p írodou?

R: No tak to flivotní prost edí.. kdyfl se mluví o flivotním prost edí, tak se po ítá s n jakým -ír-ím prost edím, s energiemi a podobn . To se myslí hlavn flivotní prost edí lidí. A tu p írodou cháám jakoby ten magický sv t zví at a rostlin.

11)J: Máte pocit, fle je p íroda ohrofená?

R: Tak to ur it je. Je ohrofená tím, jak se parceluje a za íná tím být n kusy. V em je ohrofená, je ohrofená její rozmanitost, i tím fle se ty jednotlivý kusy zmen-ujou, je ohrofená.. Vlastn to ohrofení, já nevim jestli je ohrofená n jak dlouhodob , asi je, ale spí- bejvá to ohrofení n jakých lokálních míst, tohle.. na který je po ád velkej tlak, to ohrofení tady je. Na druhou stranu z globálního pohledu pat íme v dlouhodobým pohledu je to dobrý jo. M moc nebaví takhle o tom uvaflvat, protofle to jsou velký a ístý spekulace, jestli lidi budou tu p írodu ubíjet, nebo jestli ta p íroda ubije lidi jo. P íroda jsou i p írodní katastrofy a tam jako vidíme, fle lov k ji nem fle n jak svázat, takfle lov k jí asi existen n neohrofluje, ale jako lokáln p írodu ohrofluje. eská p íroda t eba je ohrofená, jestli je ohrofená t eba p íroda Zem , o tom moc nevim.

12)J: A kdyste bral eskou republiku, kde vidíte ty nejv t-í zdroje ohrofení?

R: Já jsem to íkal, parcelování, parceluje se p íroda fle jo, lidi ji upravujou. Rozumim takovýty indikátory jako je kvalita ovzdu-í, tam vidíme, fle dochází k n jakému zhor-ování. Dal-í problém je asi ochota tý zem nechat aspo ásti p írody nechat flít ji svým vlastním flivotem. Dal-í p írod neznamená. Ur it velkých problém je pouflívání chemických hnojiv, i kdyfl se to ur itý míry zlep-ilo, tak já si myslim, fle te je náb h zp t. Jako velký ohrofení p írody je vid t v intenzivním zem d lství nebo v rybá ství, vidíme, jak tam zacházej s rybníkama ty rybá i, tam taky dochází k ohrofení jakýsi lokální p írody. Kdyfl mluvim o p írod jako takový a ne o flivotním prost edí, tedy o lidech v tý zemi, tak já si myslim, fle jako nejvíc je ohrofená stavební inností, parcelováním

les , nebo les , té divoké, nezalidnéné, neupravené p írody stavbou silnic, kde vlastn mizí n jaký p írozený prostor pro zvířata- co je-t .. nevím no.

13)J: Já myslím, že sta í, to bylo široká odpov . A jak se díváte na ochranu tý p írody?

R: No tak, tak místa pro ochranu jsou t i flejo, je ochrana na úrovni státu, kde dochází k problému, že ten stát se nem že dostate n shodnout na n jaký dlouhodobý strategii, se nem že shodnout s t ma svýma kolegia, kdy na jedny stran je ODS a ODS to dlouho nepovažovala za d lefitou oblast, což dneska ufl neplatí, kdy se teda snaží ú ady obsadit svými lidmi, což považuju za nebezpečí, protože oni na ochranu p írody nemají fládný zájem, oni to vidí jako prostor pro rozvířování té ekonomické společnosti a p ícházení k n jakým výděl k m lidí, kte í tu pracují. Další v c je ochrana p írody pomocí organizací, o kterých si myslím, že je dobré že jsou, že fungují dobře. A další je laická ochrana p írody u tý je taky dobré, že je.

15)J: Kdybyste m l porovnat p írodu a flivotní prostředí te a p ed t eba dvaceti lety, máte pocit, že se zlepšilo, nebo že tady jsou jiné tlaky, které to flivotní prostředí ni í?

R: tak určit se to zlepšilo na té státní úrovni, tam se to zlepšilo díky novým zákon m, vstupu eska do Evropský unie, to je jasné, te je riziko, že se to stá í n kam k opa nýmu sm ru, ale je-t nad tím nesmíme lámat h l. V tomhle sm ru je to rozhodn lepší. Pokud jde o nevládní organizace, tak ty p edtím nebyly, ale rozhodn je to dobré, že se zasazují o ochranu p írody, takže je taky dobré, že to p íbylo. Lidí si asi, nebo ty mladá jsou taky mnohem více naklon ní ochranu p írody, než byly jejich rodi e. Co je horší je samoz ejm horší je, že ten stát jak bohatne, tak má více pen z na stav ní a na další aktivity, který ufl p írodu velmi ohrožují. Jsme na tom h . Sice na jedny stran dochází k tomu, že je tu istší vzduch, istší eky, í ale u toho vzduchu ufl to asi neplatí, ale obecn to lepší je, a zase na druhou stranu ta stavební innost jasn likviduje tu neobsazenou zvířecí p írodu. V tom stát je, kdo má peníze, tak se mu samoz ejm dá í víc. Tady z ejm je asi tý p írody víc než v Holandsku, my bysme ale asi radí flili v Holandsku, i když jako tý p írody je víc tady. Chce to najít n jakou st ední cestu.

14)J: Ovlivnilo vás v nování se tématu p íroda a flivotní prostředí t eba ve va-ích osobních postojích? Za al jste si t eba více v-řmat toho, jaké pouříváte technologie, chováte se více ekologicky a podobn ?

R: To asi ne, takhle m to neovlivnilo, to já bych si ty v c í etl a zajímal se o to.

J: Ano, protože to je prost va-e téma. A mohu se zeptat, chováte se v n em ekologi t ji?

R: No nic zásadního, nic jakoby náro nýho. T ídim odpad v rámci mofnosti, ale zase na to n jak úzkostlivej nejsem. Vyuffívám hlavn hromadnou dopravu, auto teda mám, ale vyuffívám ho spí-na ty delší cesty, pak nejím zvířata, to je taková osobní v c, že. Nemám s nima n jakéj úzký vztah, že bych se jima n jak moc zabíval, ale zároveň je nechci jíst, protože je to eticky naprosto neúnosný, jak se s nima zachází. No a tak kupuju ani kofe-iny, prost v c í co jsou ze zvířat, nechodím do cirkusu a do ZOO, protože to je ned stojný. Tak jako n kam nechodím a svému dít í bych nedovolil jít do cirkusu, ale do ZOO jo, ale já tam nejdu. Protože mi to p íjde takový hrozn pokleslý, protože jít do ZOO mi p íjde jako eticky pochybný. No co dalšího, no asi nic dalšího nenajdu. Oni to v mym okolí d laj takhle skoro v-řchni.

J: A m flu se zeptat, jak se díváte na alternativní zdroje energie?

R: Já si myslím, že to je dobré, že máme d m-anci alternativním zdroj m energie, jednak z ekonomického d vodu a jednak z n jaký obecný kvality flivota, že p íroda do spalování uhlíku je n jakým symbolem minulosti, kdefto ty alternativní zdroje jsou n jakou inteligencí budoucnosti, celkový prom ny ekonomiky a rozhodn to slouffí rozvoji společnosti.

13)J: Myslíte si, že má smysl ta ochrana p írody?

R: Tak to si musí kafldej p ebrat sám ve svý hlav , že to je n jaká forma, že to má smysl.

16)J: A kdybyste se zamyslel nad sou asným d ním na T mav , jaký na to máte názor?

R: No myslím si, že Stráský a vedení T mavy d lá obrovskou chybu, myslím si, že by T mavu m li, že by se m lo pokračovat v politice nezasahování v t ch prvních zónách. Myslí si, že se tam te hraje o to, kdo vyhraje, jestli ochránci nebo vyhrajou kraje, místní loby a Stráský, který má svou vlastní p edstavu o tom, jak má T mava vypadat. Tyhle lidí cht í T mavu p etvo it na n co co budou slouffit lidem, jenom lidem, že jo, nebo ty, kte í íkají, že T mavu je t eba nechat pro p írodu samu o sob . Tam vytvo it n co, co pat í jenom p írod . To , je celý, co s nima na kousku území, co si m fleme dovolit. V tuhle chvíli jde o to, kdo koho p etla í, kdo vyhraje. Tady preferuju ty ochránce, protože ta jejich cesta mi p íjde lepší, to co oni s tou T mavou cht í ud lat je z pohledu země d lefit j-í než tam postavit.. Nicmén já si myslím, že ten boj prost , že se nedá, že ty ochránce ta situace tla í, že se ukazuje, že ta taktika Bursíka a zelených je v zemi neudrflitelná a neakceptovaná dlouhodob , a že je t eba n jakéj kompromis ve smyslu zmen-ění toho parku a n jaké ustavení obcí vn parku a p edev-řm toho, co chránit a nechránit, a aby to co chránit bude podstatn lepší, než kdybychom se rozhodli co chránit. Tak já jsem proto, nebo já bych si p ál, aby ta blokáda v zásad pokračovala, aby ty kluci vyhráli a aby to vít zství vedlo k n jakýmu kompromisu, kde se uzná, že ten rozsah toho parku je velké, tak t eba zmen-ít, ale to co je zmen-ené potom víc chránit.

J: Ano takže zmen-ít a v t-ř ochranu.

R: V t-ř a d sledn j-ř ochranu.

17)J: V současné době je také hodně diskutována tematika environmentálního vzdělávání, máte s tím nějaké zkušenosti?

R: Nemám. Nevím.

17.a)J: Nečetl jste se, třeba by vás třeba nějaká neziskovka pozvala na besedu do školy?

R: Nevím, nečetl jsem se tím.

18)J: Dobře. Je třeba bych se tedy zeptala, jak se v rámci tématu životního prostředí vzděláváte? Byl jste třeba na stáži nebo si četli články a publikace?

R: Tu když si potřebuju něco přečíst, ale není to nějak kontinuální.

J: A odkud čerpáte ty články, jsou to třeba zahraniční články a studie?

R: Záleží, tu třeba třeba nějaký americký, německý, britský.

J: Výborně, to byla moje poslední otázka. Takže bych vám velice ráda poděkovala za rozhovor.

Ondřej Vrtík, Týden

1) T: Pane Vrtíku, moje první otázka směřuje k tomu, jak jste se dostal k práci novináře?

R: Původním vzděláním jsem biolog, a když jsem končil studium, přemýšlel jsem, co dál. Jestli půjdu na postgraduál a dál se budu zabývat v oboru, nebo nějakým jiným. A řekl jsem si, třeba se nechci specializovat po nějaké úžeji v tom svém oboru. Když to člověk chce dělat po odborníku, musí se specializovat na nějakou konkrétní věc a má v biologii a ve vědě obecně zajímalo především moc věcí. Takže jsem si řekl, třeba bych asi ve vědě nikdy nebyl žádná extraktáda, a spojil to s tím, třeba mě především bavilo psát a okolí mi tvrdilo, třeba se to dá přečíst. Takže jsem zároveň s posledním rokem biologie začal studovat žurnalistiku a tak nějak jsem se pak dostal o médii a začal psát o vědě.

1.a) J: A jak dlouho píšete? Nebo jak dlouho se v médiích pohybujete?

R: Od roku 2001.

2) J: A v rámci tématu se zabýváte i tím životním prostředím, píšete o životě?

R: Jak jsem vám psal, na životní prostředí se nespécializuji. Jestli mám nějakou specializaci, tak je to v daném nejširším slova smyslu. A do toho životního prostředí patří, byť z trošku jiného úhlu pohledu nevíte třeba novináři, kteří se tomu věnují primárně.

4 a 5) J: Jak se dostáváte k tématům, o kterých píšete?

R: Nevím, jestli se to dá zobecnit, protože to je pokaždé jiné. Někdy ta témata visí ve vzduchu, něco se ve společnosti děje a já mám pocit, třeba to lidi zajímá, třeba se to bude přečíst. Sem patří třeba z poslední doby kromě například Třmav nebo Fukushima a obecně debata okolo jaderné energie. Pak jsou témata, která nejsou aktuální tím, třeba by to vystihla nějaká konkrétní událost, ale jsou aktuální dlouhodobě. Občas třeba v redakci navrhnou, třeba bychom se mu mohli věnovat a je to téma, které je ve společnosti živé. To jsou třeba geneticky modifikované organismy, nebo různé aspekty sporu o globální oteplování, ale každé takové téma je zpravidla naroubované na nějakou konkrétní novou věc. Něčeho se chytím. Další témata vznikají na práci redakce. Někdo píše s tím, třeba by bylo dobré se na jakému tématu věnovat, tak se bavíme, jestli o tom napsat.

J: Takže témata si vybíráte sám a občas o nich píšete po nějakém návrhu.

R: Z větší části si je vybírám sám a občas po mě vedení redakce něco chce, ale mám naprostou svobodu v tom, jak to zpracuju.

5) J: A třeba jaká kritéria musí mít to téma, aby vás zaujalo blíž? Jestli je to aktuálnost, a nebo co dalšího?

R: Tak samozřejmě aktuálnost, my jsme zpravodajský týdeník plus web, který funguje jako zpravodajský deník, takže aktuálnost je zásadní kritérium. Ale aktuálnost má různé vrstvy. Jednak je to situace, kdy se něco stane, viz Fukushima, kdy v nich začne jít jádro. Nebo je to ve společnosti dlouhodobě a pak se stane nějaká aktuální drobnost, která umožní se tomu dlouhodobě aktuálnímu tématu věnovat, viz třeba geneticky modifikované organismy. Takže to je určitě ta aktuálnost a pak samozřejmě taky ten potenciál, aby to zaujalo veřejnost. Jestli tím u lidí nejsou otrávení, jestli je to možné napsat tak, aby se v tom zorientovali, jestli to není příliš odborné téma, které zajímá jenom pár specialistů. A pak je samozřejmě můj subjektivní výběr, jestli mi to téma přijde zajímavé a jestli mě samotného baví. A pak mám ještě jeden aspekt, který, myslím, másto ovlivňuje to, kterému tématu se věnuju: másto mám pocit, třeba nějaké téma je obecně nepochopeno, nebo je kolem něj spousta mýtů. Spousta lidí si o tom něco myslí a po odborníkovi o tom nic neví. Buď převládá nějaký věcný názor, nebo jsou to dvě nesmiřitelné skupiny, které jdou proti sobě a používají argumenty, které jsou z mého pohledu iracionální, a pak je to už jen ideologický spor. To je třeba globální oteplování nebo kromě. A já mám pocit, třeba je třeba posadit to téma na zadek a nabídnout nějaké argumenty, poskytnout fakta, aby o tom lidé začali přemýšlet. Jsou to témata, u kterých mám másto pocit, třeba si lidé přetahují ty i titulky, možná perexy na jakých zprávách, nejdou do hloubky, ale mají na to zcela jasný a vyhraněný názor. Taková témata mě zajímají. I novináři, kteří o tom píšou, mají másto dopředu nějaký názor, a třeba to napálí člověka z protistrany to nevíte, protože se nechce rozlišovat, a nebo to třeba naopak jen proto, aby se rozlišil. Já si samozřejmě o spoustě věcí taky něco myslím, ale snažím se to napsat tak, abych lidi, kteří si myslí něco jiného, nenařval hned dopředu, a zároveň abych to, co si myslím, měl podložené nějakými fakty. Přijímám jak publicistu, která je sice názorová, ale jsou

to texty, v nichž se snažím představit argumenty více stran a nevnučovat lidem svůj názor, tak komentáře. Na webu máme rubriku, která se jmenuje ŠO ima...o toho konkrétního redaktora a to je i váš názorový slánek. Když píšete materiál do této rubriky, tak když si o tom něco myslím, je to z toho slánku možná docela zřejmé, protože názor se úplně potlačit nedá. Ale snažím se to napsat tak, abych nehledal argumenty na podporu svého názoru, ale abych předvedl argumenty různých stran sporu. Z jejich konfrontace sice podle mého názoru vyplývá, kde je pravda, ale nechávám na vás, ať si to přebere sám. Dost možná si to někdo jiný přebere jinak. Snažím se tedy o objektivitu, ale netroufám si tvrdit, že výsledek není mým názorem ovlivněn. Nic jiného u této mediální teorie a nic jiného pak funguje v praxi.

3) J: A potom když. jaká témata byste zařadil do toho tématu životní prostředí? Vy jste říkal k rovec, Fuku-ima, Čína... máte nějaké obecnější kategorie, na co se zaměřujete, nebo ty v nich jak přičítáte? Nebo co celkově sledujete?

R: Nebych měl nějaké svoje téma, o kterém se snažím zjistit opravdu všechno a systematicky po tom jít, tak to v životním prostředí moc nemám, protože opravdu dělám primárně vědu, základní výzkum. Ale z těch věcí, které mě zajímají víc a píšete o nich asi relativně často, jsou to určité věci, které nějak souvisejí s etikou výzkumu a aplikací biotechnologií ve vztahu k životnímu prostředí. To jsou třeba ty geneticky modifikované organismy. A jakmile se objeví k dispozici GMO, což se snažím sledovat opravdu podrobně, tak se na to nabalují další věci, které s tím nepřímo souvisejí, třeba biopotraviny. A druhá věc je globální oteplování. Spíše bych asi měl říkat změny klimatu, protože globální oteplování je strašně nešťastný název. Je v tom problém něco nového a společností je podle mě rozdělená na dvě skupiny lidí, které uhlí se nedohodnou. A tam je trochu prostor to rozkopávat.

8) J: Vy jste říkal, že u těch článků dbáte na to, aby to zaujalo publikum. Víte, pro jaké publikum píšete?

R: Nemám v ruce výzkum, který by se dělal přímo na téma těch Týdnů, ale víme, že Týdeník tou spíše vzdělává lidi, spíše z velkých měst, hlavně v Praze, ale obecně v tématu spíše nefilozofuje. Drtivě v tématu na těch tématu má buď vysokoškolské, nebo středněškolské vzdělání s maturitou. Spíše střední generace, ale snažím se oslovovat i studenty.

9) J: A když píšete reportáže, vyrážíte do terénu nebo to píšete spíše pomocí telefonu, emailu, různé studie a podobně?

R: Nedělám v tématu klasické reportáže, kde je přítomnost v terénu klasický prvek, to dělají kolegové, kteří mají na starost klasickou publicistiku. Já píšete reportáže spíše výjimečně. Když je přítomnost a když je k tomu důvod, tak do terénu jezdím. Jestli uhlí jste mluvila s více novináři, tak vám asi říkali, jak to funguje v době ekonomické krize. Věchni se snaží dohlédnout co nejušpurněji, takže klesly po tyto novináře, na všechno je méně peněz, méně cestuje, je méně času na psaní. Takže vždycky je to zvažování, jestli se vyplatí jet. Když se něco děje v Brně a já bych tam jel kvůli tvrdějším rozhovoru, je pro mě samozřejmě efektivnější tomu člověku zavolat, takže se to buď snažím s ním spojit, nebo to děláme po telefonu. Když je to nějaké téma, kde není názor nebo informace, které mě budou od někoho získat, jsou pro moje téma opravdu klíčové, tak se s ním snažím setkat. Prostředí jde o to, co se dá v daném časovém horizontu zvládnout.

6) J: Jaké jsou vaše zdroje? Na koho se obracíte?

R: Myslíte konkrétní lidi nebo obecně?

6.c) J: Obecně, jestli to jsou třeba nějaké instituce, organizace, obracíte se na nějaké neziskovky, ministerstvo životního prostředí, nějaké v děle.

R: Zase nevím, jestli se to dělá nějak obecně, ale věkneme, že základem je věre vě literatury. Co se o tom napsalo, jednak v běžných médiích, ale pro mě je důležitá i vědecká literatura. Takže jdu pokud možno do primárních zdrojů, do peer-reviewed časopisů, kde si přečtu, co o tom bylo v poslední době publikováno. Pak si přečtu web pro tu věc, co se o tom napsalo v popularizačních vědeckých časopisech typu Scientific American, The Scientist, New Scientist. Ale tam uhlí to filtruju s tím, že třeba konkrétně New Scientist te sklouzává k vědeckému bulváru, takže tam to beru s rezervou. Zároveň uhlí za ty roky mám nějakou databázi v děle, se kterými se znám, takže u věc témat vím, komu volat, na koho se obrátit, ale snažím se i hledat nové lidi. Ono to je často tak, že člověk inspiruje nějak konkrétní setkání nebo třeba někdo napíše nějaký slánek do jiného média, takže pak oslovíte toho vědce a vyptáte se ho na jiné věci, protože vám jeho názor přičítá zajímavý, nebo se zabývá věc tím, o čem chcete psát a dote jste netušíla, že ten člověk existuje. A často je to tak, že zavolám těm lidem, se kterými uhlí se znám, ne proto, aby mi říkali, co si o tom myslí, ale aby mi doporučili někoho ze svých kolegů, který se na to specializuje. Takže vždycky primárně věre vě publikovaných informací, a potom oslovování konkrétních lidí u nás, případně obas odborníků z ciziny.

J: jak se vám spolupracuje s těmi odborníky?

R: Je to různé. Jsou lidé, kteří se s vámi odmítají bavit, protože mají špatné zkušenosti s novináři a nemají potřebu se k tomu vyjadřovat, nebo nechtějí z různých důvodů. Pak jsou jiní lidé, kteří se s vámi ochotně sejdou, ochotně vám něco věknou, ale nedokážou to zformulovat tak, aby si z toho novinář něco rozumného vybral, nebo to dá velkou práci. A pak jsou lidé, kteří přičítají věc a jak. Takže je to různé. Tak to v médiích funguje, že se časem vyselektuje skupina odborníků, u kterých novinář vě, že když jim zavolá, tak si na něj najdou čas a vysvětlí mu to tak, aby to pochopil. A on pak může snadno jít pátrat dál po dalších zdrojích. Ti lidé jsou schopni

vám to říct tak, že to můžete dát do citátu, a zní to atraktivně, vtipně, zajímavě. Nemusím to překládat do lidské češtiny. Pro články je dobré, když máte někoho, kdo vám řekne nějaký bonmot, který se dá vypíchnout, a pak se na to lidé chytanou. Obecně mám pocit, že se situace zlepšuje, že čím dál tím více v domě vidí, že komunikace s médiem a s veřejností skrze média je důležitá a že se o to snaží a hledají, učí se. Nedávno jsem přednášel na Akademii věd, tam požádali cyklus přednášek o tom, jak fungují média, takže i oni se snaží hledat způsob, jak komunikovat s médiem.

6.a, 7)J: Takže neoslovujete nějaké neziskové organizace a podobně ?

R: Ty taky, samozřejmě. Ale nepoužívám je jako primární zdroj informací, aby mi řekli, jak to je. Když budu psát o klimatu, tak mě zajímá na jedné straně pohled lesáků, na druhé jsou to biologové, geologové, pedologové, klimatologové, kteří k tomu mají co říct. A v tuhle chvíli neoslovím třeba Hnutí Duha, aby mi řekli, co se má dlat s klimatem, abych sám zjistil, co je správné, protože Hnutí Duha je dlouhodobě na nějaké straně sporu, sleduje nějakou ideologii. Když jsem psal jen komentáře na web, ale kdybych psal velké téma do časopisu, tak Hnutí Duha oslovím, abych tam měl ten jejich pohled. Nepoužívám je ale jako zdroj informací pro sebe.

J: ano, vy je berete jen jako jednu stranu v rámci sporu.

R: Ano. Poslední dobou, když jsem psal o geneticky modifikovaných organismech, tak jsem se bavil s odborníky na veřejnou etiku, s odborníky na biotechnologie, na genetické inženýrství, na genetiku, proto, abych získal o GMO informace. A oslovil jsem i Greenpeace, protože vím, že jeden z bodů svého programu má zaměřený na GMO, tak aby mi dali svůj pohled. Ale nebudu oslovovat Greenpeace proto, abych si sám ujasnil, jestli je to špatné, nebo dobré. Totéž platí pro firmy, které je vyrábějí.

10) J:A kdybych se tě zaměřil na přírodu a životní prostředí. Vidíte nějaký rozdíl mezi těmito dvěma termíny? Vy už jste to naznačil. Nepotřebuju slyšet nějakou definici a podobně, jde mi spíše o váš osobní pocit nebo názor.

R: Když se dneska řekne životní prostředí, tak si člověk automaticky představí ochranu životního prostředí. Nicméně životní prostředí je ekologický pojem - ve smyslu ekologie jako vědy, ne jako by řekl Václav Klaus ekologismu. životní prostředí konkrétního druhu. Samozřejmě v tom kontextu, ve kterém se bavíme, si životní prostředí vybavíme jako životní prostředí člověka a faktory, které ho ovlivňují. Od přemýšlení a zemědělství přes různé společenské trendy až po válku. A potom tedy hledání způsobu, jak ho chránit. A příroda je pojem je-tím mnohem obtížněji uchopitelný, v čem se vymezuje jako protiklad civilizace. Lidmi ovlivněná oblast lidských sídel a přemýšlová zóna proti přírodě, což je samozřejmě velmi zjednodušená definice, protože příroda existuje i tam, kde člověk není, a člověk ovlivňuje i to, čemu říká panenská příroda. Panenská příroda v tomhle smyslu neexistuje. Když mluvíme o životním prostředí, tak mluvíme primárně o našem místě v něm a o tom, jak ho ovlivníme. Pokud mluvíme o přírodě, zaznívá tam navíc i estetický nebo rekreační faktor. Příroda je něco, kam si chodíme odpočinout a existuje sama pro sebe a nezávisle na člověku, byť člověk ovlivňuje ována.

J: To určitě stačí, už jste toho řekl spoustu. Někdo říká, že příroda je pro nás les nebo tak..

R: Jasně, to je takový konkrétní pohled, který je úplně nejlepší, samozřejmě. Ale v tom případě bych musel mluvit dlouho. Ono se to všechno polarizuje, město je město a les je les, příroda je ale, i když tady necháme vodu v popelníku a týden si jí nevyměním, tak tam bude příroda, to byste se divila, akorát to tak nevnímáme.

11) J: Jasně, jde tedy i o samotné vnímání. A mohl byste mi říct, vy už jste na to narazil, máte pocit, že je příroda nějak ohrožená?

R: Samozřejmě, že je ohrožená. Otázka je, do jaké míry a co vlastně chceme chránit. Člověk přírodu ovlivňuje, to vám asi nikdo nebude rozporovat, ani ti nejlepší odpůrci ochrany životního prostředí. Spor se vede o to, kde leží ta hranice. Kam až v ochraně životního prostředí, která ze své podstaty musí nutně omezovat jiné lidské činnosti, zajít. Lidé se spí-li v tom, na co kladou větší důraz. Extrémní ochránci životního prostředí, u nás jich podle mě moc není, ale třeba v Americe nebo západní Evropě to jsou velmi fanatici, kteří opravdu hlásají návrat na stromy a zahození všeho, co jsme jako civilizace vybudovali. A na druhou stranu jsou lidé, kteří by kdyby se s nimi bavila do důsledků, tak by z toho svého názoru vycouvali, ale někdo říká, že svůj mediální obraz si vytvářejí tak, aby to vydalo, že oni jsou ti, kdo říkají, že chránit přírodu není potřeba, ona se o sebe postará sama, vliv člověka je marginální a pokud ji přemýšlíme, tak příroda se přemýšlela vždycky, takže není potřeba ji nějakým způsobem chránit, protože bychom ji chránili svou vlastní minulostí. Nehrozí žádná katastrofa, prostě se jen svět mění a je to v pořádku. Mezi těmi pólů se pohybují všichni lidé.

J: A jak to vidíte vy?

R: Já zase nevím, jestli jsem to schop říct obecně, protože mám pocit, že u konkrétních problémech je vždycky u mě postoj trochu jiný, na tom spektru posunutý jedním nebo druhým směrem. Ale někdo říká, že když vymezím ty póly, tak jsem někde ve středu. Já si myslím, že to, čemu říkáme pokrok, technologický pokrok civilizace, to se nedá zastavit. I kdybychom se o to snažili, tak v povaze člověka je zkoumat svět kolem sebe, přemýšlet ho. Hlásat nějaký návrat ke starým pořádkům je jednak naivní, protože to nejde, a jednak ti lidé, kteří to hlásají, by zjistili, že to nechtějí, protože mají nějaký idylický obraz malebné vesničky, kde sedlák promne mezi prsty zrající klas přemýšle a všechno je nádherné, svítí slunce, ale už nevidí to, že doma mu umírá dítě na tuberkulózu, protože

neexistovalo o kování, a v zimě mu poměl dobytek hlady, protože byla špatná úroda a tak dále. Na druhou stranu mám pocit, že lidstvo má potenciál přirodu a životní prostředí ovlivnit velmi dramatickým způsobem a dále to, že je dobré být si toho v domě a hledat cesty, technologické řešení, jak ten dopad minimalizovat nebo ho zachovat tak, aby byl dlouhodobě udržitelný, a obecně prostě vnímat to, co děláme, a studovat změny, ke kterým dochází a občas si prostě říct dost. A tam se dostáváme na tenký led, kdy teda má zasáhnout nějaká vyřízení regulace, jaká zasáhla v podobě zákazů freonů v dobách ozónové díry a teď se něco podobného děje u globálního oteplování. Sledování stavu životního prostředí je důležité, snaha o jeho ochranu také, ale vředy je potěšba si hlídat, aby náhle nepostoj nesklouzl ani na jedné straně k nějaké ideologii, abychom vředy vycházeli z faktů, které o světě máme. Abychom třeba neaplikovali koncept předčasných opatření úplně bezhlavě, jako se to děje třeba v případě GMO, protože ten princip by do děsledků znamenal, že neuděláme nikdy nic. Takže vředy hledání toho nejlepšího z možných řešení, by víme, že ani to nejlepší řešení není dobré, protože ve spoustě věcí, které lovíme, neexistuje dobré řešení. Vředy děláme něco, co je z nějakého důvodu špatné, takže musíme hledat cesty, jak zjistit, které z těchto řešení je nejméně špatné.

12 a 15) J: Kdybychom se zaměřili na Českou republiku, myslíte si, že jsou tady oblasti více ohrožené než jiné v rámci toho životního prostředí a přírody?

R: Já jsem teď možná trochu ovlivněn článkem, který jsem psal nedávno o proměnách české krajiny, kde Martin Konvička říká, že zalesňování krajiny za evropské dotace je největší zločin proti přírodě, který tato generace páčí. Já bych asi neřekl, že zalesňování je největší problém. Ale věkneme obecně, když to vztáhneme vysloveně na území České republiky, tak je špatný management krajiny a s tím souvisí podpora některých věcí v zájmu, údajně v zájmu životního prostředí, které podle mě škodí, konkrétně je to děraz na biopaliva z Evropské unie, když v děsledku se česká krajina mění v jeden zemědělský ráj. A s tím souvisí brutální pokles biodiverzity a stability krajiny, schopnosti udržovat se sama o sobě v nějaké rovnováze. Takže mám pocit, že naše krajina se mění v jasné vymezené parcely, buď pole, nebo hospodářský les, nebo sídlo a taková ta oblast rozvolněného města - Jiří sídlo tomu říká suburbium. Takže ubývá přirozených biotopů a pestrosti, mozaikovitosti v krajině, což asi jo, je to velký problém, ubývá biodiverzity. A je to problém i ve vztahu lovů k životnímu prostředí, protože když desítky kilometrů jede krajinou a vidí jenom dálnici, zemědělské pole a smrkový les, do kterého když vejde, tak vidí je spadané jehličky a jinak nic, no tak to se přirodou se ztrácí. Zapomínáme, že příroda není jakým způsobem funguje, a podvědomě ji vnímáme jako nějaký produkční systém, který je tady pro nás, aby produkoval biopaliva a peníze. Protože naše krajina byla zničená čtyřiceti lety intenzivního zemědělství po kolektivizaci a poté po revoluci se moc nezmenšilo, pole se ať na výjimky nerozparcelovaly. Negativních aspektů moc nebylo a zároveň přibyly nové, například solární elektrárny. A s tím souvisí i to, že lidé odcházejí z krajiny, maximálně mají někde chalupu, na kterou přijedou těmi zemědělskými poli, a pak v tom malém okruhu přestávají jednu jablko, na kterou koukají a mají pocit, že jsou v přírodě. Ale když se procházím místy, kde jsem chodil jako kluk a byly tam vyhlášené cesty, dnes ty cesty zarostají, protože lidé se stáhli z krajiny. Takže proměna krajiny je asi v největší problém, není to, o čem se v té době mluví. Dramaticky se zlepšila kvalita vody, ovzduší, v tom problém není, s jadernou energií nemám problém, s GMO nemám problém.

J: Ano, takže n co se zlepšilo, n co ne.

R: No jasné.

J: Jak se díváte právě na ty alternativní zdroje energie?

R: V principu je to asi dobrý nápad, snažit se tímhle způsobem přemýšlet, ovšem jeho implementace v praxi mi přijde velmi, velmi problematická. O biopalivech už jsem mluvil, to je dneska opravdu problém na úrovni celostátní i v rámci České republiky. Celostátní proto, že se neuvěřitelně rychle děláte přalisy, aby se tam přestalo pěstovat cukrová třtina nebo olejnatá palma, pak se přestane opustit a jde se o kus dál. Dochází k degradaci životního prostředí. Přestováním biopaliv se mění plocha na přestování potravin, tím pádem ceny potravin rostou, což má katastrofální děsledky v rozvojových zemích, to je druhý problém. A u nás je to prostě jenom nesmyslné rozhodnutí, které ničí českou krajinu, a studie ukazují, že v mírném pásmu, pokud jde o biopaliva první generace, zemědělství u nás nejšťastnější, je to velmi neefektivní systém, protože vynaložíte asi tolik fosilních paliv na obhospodaření polí a produkci biopaliv, jako kolik biopaliv potom získáte, takže je to dobrý byznys pro zemědělství, dobrá agenda pro úředníky v Bruselu, ale životnímu prostředí to nepomáhá ani za mák. Takže biopaliva mají podle mě velký potenciál, ale věkneme jejich další generace, možná, oproti s velkým otazníkem, to se ukáže. Hodně věším novým biotechnologiím a třeba produkci vodíku nebo i nějakých organických paliv v bioreaktorech pomocí geneticky modifikovaných organismů. Myslím si, že pro nás spíše budou vyrábět biopaliva upravené kvasinky a bakterie, než že budeme sklízet zemědělství na obrovských lánech. Solární energie totiž, prostě dotační politika vedla k tomu, že tady rostly jak houby po dětě solární elektrárny, které do budoucna způsobí velký problém ve stabilitě rozvodné soustavy, například. To, jaký v tom je byznys, to je další kapitola. Takže současný stav kolem alternativních zdrojů energie v rámci České republiky je podle mě tristní a je to problém, ale tím neříkám, že bysme neměli jít tímto směrem, protože nám nic jiného nezbude. Ale je otázkou, čemu budeme věřit alternativní energie. Já si myslím, že spousta ochránců životního prostředí by do nich nezařadila třeba termojadernou fúzi, protože ta probíhá v nějakém reaktoru a slušují se tam atomy, takže to

je vlastně jaderná energie a to je podle nich špatně. Z mého pohledu, kdyby se to podařilo dotáhnout, tak je to geniální zdroj energie, alternativní, chcete-li. Alternativní k tomu, co máme dnes.

14) J: Ovlivnilo v nově se tomuto tématu nějak váš přístup k životnímu prostředí? V rámci vaší chování, chováte se nějak jinak k přírodě a podobně?

R: Myslím, že ne. Pokud jde o konkrétní mikroživot jednoho člověka, tak silný vztah k životnímu prostředí jsem měl odmalička, to mi myslím neovlivnilo. Ale stejně to, že jsem pak studoval přírodu v době, s níž kterými v čem jsem dříve neměl sebemenší problém, přišlo mi to úplně jasné, teď vidím, jak kontroverzní a problematické mohou být. Já jsem dříve byl agilnější, Václav Klaus by mě nazval ekologistou, aktivně jsem se snažil chránit životní prostředí. Byl jsem členem českého svazu ochránců přírody, chodil jsem na brigády, na nichž se hubily náletové dřeviny v tisových porostech a stály studánky. Nic proti tomu a je to dobré. Hlavně na té mikroúrovni, pokud se to dělá v decky erudovaně. Díky tomu, co jsem vystudoval, jsem ale zjistil, že spousta těch, kteří po jině, často dlaných v dobré víře, přírodu paradoxně škodí i na té mikroúrovni. Takže paradoxně ochránci přírody opevněávají nějakou krajinu, protože si myslí, že tak je to dobré, a přitom ji škodí. Ale hlavně jsem zjistil, že v které postojí nevládních organizací jako Greenpeace, Hnutí Duha a podobně - životnímu prostředí stejně škodí, nežli by mu pomáhaly. Takže jsem změnil svůj názor na některé problémy životního prostředí, ale asi se nijak nezměnilo to, jak se sám v každodenním životě chovám.

16) J: A jaký máte názor na dění na území? A tebe se neptám novináře, ale jak to vidíte vy?

R: Kdybych to měl říct úplně jednoduše, tak pokud jde o aktuální spor u Ptačím potoce, říkám nekáčet. Nicméně to hlavně, co vnímám, a co mi vadí na současně situaci, je, že se ten spor vyhroutil tak, že je vnímán jako spor správy národního parku a Hnutí Duha, což podle mě situaci neprospívá. Spousta lidí ufl tím má ten problém vyřešený, protože buď sympatizují s Hnutím Duha, a pak si myslí nekáčet, a nebo Hnutí Duha považují za ekoteroristy, a potom říkají vystřel tu zelenou chamru a káčet. Zcela se v tom ztrácí, že v poslední době se to ufl za jině trochu objevovat, ale hrozí málo, to, co o tom říkají v děi, kteří území dlouhodobě studují, kteří studují ten biot horských smrčků. Přitom publikovali články ve vědeckých časopisech a mají na to názor podložený z mého pohledu argumenty, které by měly zaznívat. Takže já říkám nekáčet, ale ne protože to říká Hnutí Duha, ale protože skrz to, že jsem studoval hydrobiologii, vlastně ekologii vodního prostředí, a na území jezerech jsem dělal diplomovou práci, byl jsem tam v kontaktu s lidmi, kteří území znají jako komplex, poznal jsem všechny ty profese, které jsem zmínil. Myslím si, že mám nějaká fakta, která mi dávají důvod říkat, že tam, kde je opravdu přírodní smrčkový les a ne ty vysázené a po staletí ovlivňované monokultury v nižších polohách, tam by se zasahovat nemělo.

14) J: Dobře, a kdybychom se ještě vrátili k tomu chování v přírodě, vy jste říkal, že jste se už astnil akcí s ochránci přírody, to ufl te neděláte?

R: Když jsem byl na střední škole, měl jsem spoustu času. Pocházím z Vlašimi, kde místní sekce českého svazu ochránců přírody byla velmi aktivní a kde byli progresivní, dělali spoustu nových věcí a já si myslel, že má smysl se nějak angažovat. Pak, když jsem přišel do Prahy, tak sem na to jednak neměl čas, jednak mě za aly zajímat jiné věci, do Vlašimi jsem přestal jak pravidelně jezdit, takže ufl nemělo smysl se tam angažovat. A v Praze jsem se do něčeho nezapojil, asi i proto, že čím dál tím víc jsem tam viděl nějaké problémy. A přišlo mi, tedy později, když ufl jsem se rozhodl, že se stanu novinářem, tak mi přišlo, že by se novinář, který občas píše o životním prostředí, neměl angažovat v nějaké ochranné organizaci. Navíc tady nebyla žádná organizace, která by mi imponovala. Mělo například sympatizovat s názorem Hnutí Duha na území, ale nechci být jejich členem, protože bych měl velký problém s tím, co říkají o GMO nebo o jaderné energii. Já obecně asi nějak netouřím potom být někde organizován. Ale jsem možná pohodlný a jenom si nějak ospravedlil uju svojí lenost a pohodlnost, ale říkám si, že když o tom přemýšlím a snažím se o tom psát nezaujatě, snažím se opravdu nabízet své lidem nějaký materiál k zamyšlení, nežli jim vnucovat nějaký názor, takže tím třeba taky něco dělám. Ale zase na druhou stranu bych rád zdůraznil, že novinařinu nedělám proto, že bych měl potřebu spasit svět, nebo že si myslím, že by novináři měli spasit svět. On je to vlastně byznys, který si na sebe vydělává tím, že si lidé kupují to, co napíšíme, a že se na to dá povšit inzerce.

J: Dobře. A dejme tomu vyhýbáte se třeba jízdě automobilem, jezdíte více hromadnou dopravou a podobně?

R: Jíždě automobilem se nevyhýbám, nicméně auto nemám, takže jezdím velmi málo a nějak po něm netouřím a necítím potřebu ho mít. Co dělám, je taková ta domácí ekologie. Třídím odpad, to dneska ufl dělá skoro každý, a když jdu nakupovat, snažím se dívat, jak jsou věci zabalené a odkud jsou převezené. Když to jde, nekupuji věci, které se plavily přes oceán, přes plavbu, a jsou zabalené ve dřevě obalech přes sebe. Nicméně samozřejmě vím, že svým životem životnímu prostředí škodím, protože žádný člověk, který konzumuje věci nakoupené v supermarketu, se tomu nevyhne. Nemám to vyhraceno tak, že bych z toho měl nějaké spaní, že jsem ten člověk, který vede přírodu do záhuby, by lidstvo jako takové to možná činí. Nemyslím si, že bych v tom byl nějak výjimečný, flju asi jako většina lidí v městech, kteří trošku přemýšlejí o tom, co se kolem nich děje.

17) J: Dobře a tebe ufl poslední okruh rozhovoru. V poslední době je aktuální téma environmentálního vzdělávání, vy ufl se ve škole, v práci se mu neziskovky, máte s ním nějaké zkušenosti?

R: P ím é ne.

17.a)J: Dob e a nebyl jste t eba na besedách n kde ve -kolách a podobn ?

R: Na debatách, které by se týkaly vysloven íivotního prost edí, jsem nebyl, nicmén ím, fle m j bratr se v tom docela angafluje. Je to u ítel biologie a matematiky na základní -kole, a dlouhá vedl p írodov dný oddíl a zakládal pobo ku SOP v tom míst , kde flije, a jezdí r zn p edná-et o ochran íivotního prost edí. Environmentální vzd lávání je jist pot eba, otázkou je, jak bude d lané. To ale nesleduju. Nesmí to být op t n jaký ideologický výplach mozk , vldycky je lep-í u it d ti p emý-let, nefl jim vkládat do mozk n jaké hotové pravdy.

18) J: Vzd lává se n jak pr b fln v tom svém oboru, nebo je to vldy aktuáln k tomu tématu, kterému se v nujete?

R: Nevím, emu íkáte vzd lávání. Pokud jako vzd lávání ozna íte to, fle sleduju vývoj ve v d nap í obory na té úrovni, jak se to laicky dá zvládat, fle mám p ístup k Science a sleduju co je v literatu e nového, co by m mohlo do budoucna zajímat, fle odebírá m The Scientist, fle denn ívisím na webu a tu weby Nature, Science a podobných asopis , tu blogery, který se zabývají v dou, tak ano, v tomhle sm ru se vzd lávám. Ale fle bych chodil na n jaké kurzy, to ne.

J: M napadla t eba i stáfl k n jakému tématu..

R: Ne, n jaké dlouhodobé ne...

J: Dob e, to je tedy v-e k tomu na-emu rozhovoru. Já vám za n j mockrát d kuju.

Weikert Petr, Hospodá ské noviny

1) J: Pane Weikerte, cht la bych se zeptat, jak jste se vlastn dostal k práci noviná e?

W: Já jsem se k práci noviná e dostal tím, fle jsem ud lal konkurz vlastn kdysi v roce 2002 tenkrát to bylo u severo eských deník Bohemia, kde jsem vlastn za ínal a postupn jsem se p es práci v severních echách dostal do Prahy a p es Ned lní sv t a Týden sem do hospodá ských novin.

2) J: Ano rozumím, a jak jste se dostal k íivotnímu prost edí? Vy jste íkal, fle je to Va-e okrajov j-í téma (zmín no v emailu)

W: Kdyfl jste v jakékoli redakci, em, vlastn kdyfl tam p íjete, p ícházíte v t-inou po n kom, a nevím jsem m l to-t stí nebo tu sm lu, fle jsem se v ned lním sv t za al v novat politice, ale i t m nepolitickým témat m, která vlastn byla v tu chvíli volná, jedním z nich bylo i íivotní prost edí, ke kterému jsem vlastn ínklinoval i v t ch severních echách, protofle tam je to d leflité téma

1)J: Dob e, takfle dá se vlastn íct, fle v této oblasti sbíráte zku-enosti jíl n kolik let?

W: Ano, dá se íct, fle n kdy kontinuáln od roku 2002.

4) J: Dobrá, a jakým zp sobem si vybíráte témata? Je to na va-em uváflení, nebo jinak?

W: Funguje to vlastn tak, fle vezmeme-li to na Hospodá ské noviny, tak to vlastn funguje tak, fle kafldí tvrtek p ekládáme týdenní plán témat, o kterých si myslíme, fle budou p í-tí týden d leflitá. Jsou to témata, která by úpln nem la kopírovat b h toho p í-tího týdne. Kdyfl to eknu úpln zjednodu-en , není to kopie plánu etky (TK poznám.), ale jsou to va-e témata, která si musíte najít, na která musíte p íjít, která jsou svým zp sobem nová, objevná, mají potenciál k tomu, aby byla i na titulní stran nebo na p edních stranách, mají potenciál k tomu, aby byla citována. Takfle takhle to v t ch hospodá kách vlastn chodí.

A k t m samotným témat m je to vlastn tak, fle sledujete d ní v tom resortu, íli na ministerstvech, v nevládních organizacích a dáváte si sch zky s t mi lidmi a snaflte se p íjít na to, co je tam nového, zvlá-tního, zajímavého a to vám potom samo o sob svým zp sobem generuje ta témata.

3)J: Aha, a jsou n jaká témata ast j-í co se týká toho íivotního prost edí, nap . zne i-t ní ovzdu-í a podobn ?"

W: Jsou to témata, která p ícházejí tím b hem událostí, a jsou to vlastn emisní povolenky v dob , kdy se jedná o emisních povolenkách, a jsou to protipovod ová opat ení, protofle to jsou taky v ci, které tvo í p írodu a krajinu v dob kdy na to nejsou peníze, nebo se realizují n jaké v t-í projekty.

6.a) J: Dobrá, takfle vy jste vlastn íkal, fle sledujete d ní na ministerstvu, takfle n jaké vládní instituce pouffíváte jako zdroje.

W: hm, hm, ano.

6.c)J: Mluvíte i s odborníky z oblastí íivotního prost edí?

W: Jo ano, je to tak, ale op t tam tí odborníci, je u nich vlastn t flko íct, jestli to jsou nezávislí odborníci, vldycky to jsou lidi bu z ú ad , nebo z nevládních institucí, ob as jsou tam, pravda, lidi z vysokých -kol, který jsou asi jedním, moflná i jediným nezávislým posuzovatelem t hlet ch v cí. Pokud se vrátím k t m témat m, tak vlastn te se hodn e-í Tmava, takfle to jsou v ci, které p ícházejí.

7)J: Snaflte se udrfovat vyrovnanost t ch zdroj ? Obracíte se jak na ministerstvo tak t eba i na neziskové organizace?

W: No ur ít , to je dáno i v tom noviná ském kodexu, který jsme tady m íli, takfle ta vyrovnanost tam ur ít musí bejt.

10)J: Ano. Cítíte n jaký rozdíl mezi pojmem flivotní prost edí a p íroda?

W: No, to by bylo na hodn íroko debatu. P írodu vnímám tak jako útvar, jako n co flivého zajímavého, co samo o sob stojí, kdefto flivotní prost edí vnímám spí–jako téma, jako n co s ím se pracuje. P íroda se pro m stává flivotním prost edím v moment , kdy se s ní n jak pracuje.

J: takfle pokud se s p írodou nic ned je, tak je to pro..

W: tak je to pro m p íroda.

11)J: dob e, d kuju za vysv tlení. A máte pocit, fle je n jak ohrofená?

W: Tak ur it tam do–lo k výraznému zlep–ení od t ch devadesátých let, na to jsou tabulky, klesají hodnoty obsahu dusíku a v–ech dal–ích ukazatel , t ch je seznam. Na druhou stranu v poslední dob nar stá procento polétavého prachu, cofl je nebezpe ná v c, nar stá procento hluku, cofl je také nebezpe ná v c. Jde o to, jestli je ohrofená p íroda nebo lov k. Jak jsem íkal já, je ohrofený spí–lov k, ale p íroda sama o sob m fle být ohrofená inností toho lov ka takfle, jestli m fleme mluvit o ohrofení p írody, nemyslím si, fle by v tuto chvíli bylo n jak fatální ohrofení p írody jako celku. Jsou tam te samoz ejm aktuáln tahanice o té Třmav .

12)J: Mohu se zeptat, jako okruhy, místa by byla te podle vás aktuáln ohrofen j–í? Samoz ejm , fle se zlep–ují r zné v ci, ale jsou podle vás n jaké v ci, které jsou více..

W: V em je pr –víh jo? V tuhleto chvíli to vnímám velmi siln , aktuáln práv u té Třmavy, samoz ejm jsou v ci, o kterých jsme se jifl zmi ovali, jako hluk v Praze, kdy se sniflovali rychlosti, t eba 50 rychlost a tak. Jestli se dají do p írody zahrnout i v ci kolem Les eské republiky, i kdyfl to je vlastn hospoda ení s lesem, takfle je to n co na pomezí ekonomiky a p írody, protofle tam jde hodn o byznys a p íroda je v tomhleto pojetí, v pojetí hospoda ení les eské republiky, tak to je vlastn výroba, pr mysl. V tom jejich pojetí je les jinou formou pole, flejo. Vlastn zasadíte, sklídíte a takhle vlastn jedete po ástech, zasazujete a n kde sklízíte. A vlastn ta funkce p írody je tam sekundární, i kdyfl je d leffitý fle je n kde les, ale pro ty hospoda e tam to funguje trochu jinak, p i emfl to bysme zab edli i do ekonomických vztah o efl vám te asi nejde. Aktuáln je pro m hodn pal ivej ten problém Třmavy.

J: sledujete d ní i v okolních státech nebo se zam ujete jen na eskou republiku?

W: Jelikofl pracuji v domácím zpravodajství, tak se zam uji na eskou republiku, ale samoz ejm s p esahem. takfle paklifle se n kde jedná o emisních povolenkách, jedná se o tom v Bruselu, má to souvstafnost i do eské republiky, takfle jsou to tahleta témata, která na nás padají zvenku. ale t eba de–tné de–tné pralesy v Jiflní Americe, tak o tomhleto nepí–u.

J: Aha, a pí–e o nich n kdo u vás?

W: Jsou to v t–inou kolegové, kte í pracují v zahrani ní rubrice, ale oni nemají moftnost, být p ímo na míst , spí–sledují agentury a sledují d ní okolo toho, t eba kdyfl se koná n jaká konference a podobn .

16)J: Co je te v souvislosti s flivotním prost edím hodn tematizované, tak se probírá environmentální výchova. Setkal jste se n kdy s environmentální výukou v rámci své vlastní zku–enosti?

W: bylo to je–t v dob mého p sobení v severních echách, kde p sobí n kolik ekologických neziskových organizací, které se na environmentální výuku zam ují, nevím, jestli je–t funguje t eba ekologické sdružení sever. A ti opravdu chodili za d tmi do –kol a vysv tlovali jim, jak se ekologicky chovat, fle ekologické chování m flou ud lat i sami doma anifl by si to t eba uv domovali, t eba tím, fle jídlo a pití dopot ebují do konce, jo fle prost nevyhodí nápoj v polovin , fle ho dod lají, fle nevyhodí nevypot ebovanou zubní pastu, fle mohou pomoci recyklovat odpady a opravdu to bylo na d ti zam ené tímto sm rem, aby se ekologicky chovali. Cofl mi p ijde bezva, protofle jednou budou z t hle d tí ú edníci na ú adech a budou rozhodovat o na–ích flivotech.

16.a)J: Hm, ur it . A chodíte t eba na besedy do –kol?

W: Jestli já chodím na besedy do –kol?

J: Ano, jestli vás t eba nezvou na besedy práv k tématu flivotní prost edí.

W: nene, byl jsem ú astníkem n kolika debat, ale to tehdy kdyfl je t eba po ádala n jaká nezisková organizace. Jo a nikoli v pozici hosta nebo p edná–ejícího, ale v pozici lov ka, který se na v–e dívá z jiného pohledu.

6.b)J: Ano, takfle se dá íct, fle máte dobré vztahy s neziskovými organizacemi, kdyfl vás takhle zvou na besedy?

W: ú elem neziskových organizací je mít dobré vztahy v podstat s kaftdým a oni se o to velmi snafí a jsou velmi íkovní a velmi nau ení o tom, jak s noviná í pracovat, takfle tam není fládný problém s jakoukoli komunikací s nimi, dneska.

17)J: Vzd láváte se n jak v oboru flivotního prost edí? Vím, fle v zahrani í existují i n jaké sdružení, kde se noviná í vzd lávají, aby vlastn m li stále nové informace.

W: já jsem v esku nic takového nezaregistroval, musím íct. A moje vzd lávání v tomhleto oboru funguje práv p es to aktuální d ní, zpravodajsky.

16) J:Dobrá, m flete mi je–t n co blífle íci k té Třmav , která je te velice aktuální?

W:No, já si myslím, fle tam jsou ty vztahy hrozn dlouho vyhocené, fle posledních 20 let se hovo í o tom, co s tou p írodou tam ud lat a z obou stran padají pom rn fale–né argumenty a i v tuto chvíli to je, kdyfl se pan iditel Stráský prohlá–uje za zdroj ve–kerého zla, cofl tak úpln není pravda. Zárove tím nechci íct, fle politika,

terou pan Strásky na Třemšíně, je to nejlepší pro přírodu, ale není to jen na úkoru, protože.. chce sjednotit všechny první zóny národního parku, což je vč, která se do dnešního dne nestala. Chce nechat jednu zónu bez zásahovou, je pravda že teploty v místech první zóny, což je třeba ten Ptačí potok, kde jsou teploty aktivisté. Nehodnotím ho úplně stoprocentně negativně nicméně, aspoň tak jak to vnímám já, by ta příroda měla být ponechána pro přirozenému vývoji. Ono laicky, když se na to člověk podívá a vidí ten zničený les, tak to vypadá opravdu příerně, pamatuju obrázky svého dětství, když z elektrárny kolem Mostu a Litvínova zničili celé hory Krušných hor a byl tam rezavej les, ale to byly mladý stromky a bylo to zřejmě soběstačným imisemi. Teď je to vlastně zřejmě přírodou a já si myslím, že si ta příroda sama o sobě pomůže, ale není to vč na jeden lidský život ale vč na 150 let, ale i tak si myslím, že by se té přírodě trochu pomoci, třeba výsadbou listnatých stromů, která na Třemšíně chybí. A v tom má pan Stráský pravdu, to co tam fyzicky dneska na té Třemšíně stojí, není prales, ten je na Boubíně na pár hektarech, ale to co tam dneska stojí je hospodářský les starý třeba 150 let, protože ten přírodní les, ten silný a zdravý je zničený ten vytříbil v nějakém 17. A 18. Století a odvezli pryč, zobchodovali a vysadili nepřírodní druhy a smrkové monokultury, které tam nemají moc co dělat. Jsou tak náchylné na vtržené kalamity i na následně poté na kalamitou. A my teď stojí před problémem, co s tím lesem vlastně budeme dělat, abychom neopakovali chybu jako před sto lety, jestli vykáčíme smrky a budeme doufat, že to bude v pořádku, a nebo jestli necháme přírodu, aby si sama pomohla. Já si myslím, že by je správně, že bychom měli nechat přírodu, aby si sama pomohla, by to bolelo, by tam budou rozhodně velké ztráty a v tomhletoť rozumím těm obcím. Ty obce potěbují nalákat turisty, potěbují nějakým způsobem prosperovat, je bezva když si tam lidi staví domy a upíjí, kdo by šel do krajiny bez lesa, do krajiny která je zničená. Takže pokud stát chce zachovat přírodu, potom by obce měly zvýhodnit, ať už nějakými dotacemi nebo zohlednit v rámci rozpočtového zúčtování daní, ale i tak to bude stát dost peněz.

13)J: A myslíte si, že má cenu přírodu chránit tady u nás v České republice?

W: určitě, samozřejmě. Nezastávám názor pana prezidenta, který si myslí, že když roste ekonomika tak zároveň, že jsme bohatší, takže se i lépe chováme k přírodě. Takže rozhodně pomáhat, musí se navracet kde byla, protože posledních sto let se udělaly ohromné chyby, vysazovaly se monokultury. Takže se vracet tam, kde příroda byla, zadržovat vodu v krajině a jinde, sázet listnaté stromy a přírodní druhy, které tam tenkrát vlastně rostli. I když hospodářství s vodou se do značné míry zlepšilo, jsou tady i problémy s vodou a platí pro nás poměrně přísná pravidla, co se týká úpravy vod, protože jsme vlastně na zájmu toho toku. Na to jsem vlastně narazil teprve, když se jedná o té pražské ústřední vod, ta musí splňovat velmi přísná kritéria, protože jsem vlastně na zájmu, ta voda teče n kam, n kam, n kam, třeba v Hamburku nároky na ústřední nejsou tak přísné jako právě u nás.

6.b)J: Jednáte v rámci přípravy reportáží i třeba se zástupci správ národních parků a chráněných území?

W: ano, když se to týká těch konkrétních oblastí, tak je vždycky dobré mluvit s lidmi, kteří tam hospodáří a mají s tím co dělat, spíše než s úředníky z ministerstva životního prostředí. Vždycky je to lepší, oni mají konkrétní zkušenost.

J: a pracuje se s nimi dobře?

W: Jo, ano, dá se říct, že se s nimi spolupracuje dobře, vždycky samozřejmě je to na té komunikaci. A včinou to funguje tak, že přes ministerstvo životního prostředí, nebo přes nějakou tu správu, kde vám dají toho konkrétního lesníka a revírníka, nebo ochránce přírody v národních parcích a vy si můžete zajet na místo a on vám všechno ukáže.

15) J: A kdybyste mohli zhodnotit stav životního prostředí tady u nás, na jaké úrovni to zhruba jsme? Jestli je co zlepšovat a podobně ..

W: Já myslím, že jsme za posledních 20 let udělali úplně obrovský krok, kterej by se do značné míry, té přírodě vlastně pomohlo to, že se omezila výroba, že už nefunguje tolik podniků, ten tlaký prý mysl na severu země i severu Moravy velmi oslabil, takže i tohletoť co vlastně paradoxně vzalo lidem práci pomohlo zlepšit přírodu. Ten skok byl veliký a teď je vlastně na nás, abychom to udrželi, abychom tu přírodu chránili dál.

J: Výrobně. Já vám mockrát děkuji za rozhovor.

W: Nene, za málo, vážně v pohodě.

Příloha 3 o projekt diplomové práce

Projekt diplomové práce (DP) oboru sociální a kulturní ekologie:

1. Jméno studenta, tituly: Petra Doleřalová, Bc.
2. Osobní číslo (U O):
3. Rok imatrikulace na FHS (IZV) UK (bak. studium, jinak mag. studium): 2008
4. Datum zápisu na katedru sociální a kulturní ekologie FHS UK rozhodné pro datum obhajoby DP: 24. 9. 2008
5. Názvy všech předchozích bakalářských (magisterských) prací, kola, obor a rok, kde a kdy byly obhájeny:
řídovská menšina v Brandýse nad Labem v období první republiky (1918-1938)
6. Přední název DP:
Kdo jsou novináři a písaři o životním prostředí?
7. Obecný kontext (souvislosti tématu, širší rámec [zasazení šdo sv taď]):
V 60. a 70. letech 20. století došlo v západních zemích k výraznému vzestupu zájmu o životní prostředí. Na vzestupu tohoto zájmu se podílela i média, která upoutala zájem veřejnosti k těmto tématům. Na základě této zkušenosti začala média zavádět samostatné rubriky o životním prostředí, zároveň najímat novináře, kteří se tomuto tématu věnují.
Zprávy ovšem neodrážejí samotnou realitu, ale jsou konstruované. Na této konstrukci se podílí několik rovin, přes které zpráva musí projít: jedná se o rovinu organizace, rovinu mediálních rutin a rovinu novináře, na kterého lze pohlížet jako na gatekeepera.
8. Předmět zkoumání (vlastní předmět práce [zasazení šdo v dyď]):
Předmětem zkoumání budou novináři celostátních deníků a týdeníků i internetových portálů, kteří se věnují životnímu prostředí. Cílem bude vedle základních demografických údajů, také zjistit hodnotových a profesních hledisek novinářů. Hodnotová měřítka budou zahrnovat především oblast životního prostředí a ochrany přírody.
9. Hlavní vstupní hypotéza nebo hypotézy (2-4 na výběr): pro práci 102, možno však formulovat výzkumné otázky, event. jen výzkumný problém:
Výzkumné otázky: Jak se novináři dostali k tématu příroda a životní prostředí? Jaký vztah mají novináři k přírodě? (vnímají ji jako ohroženou, je dle nich potřeba ji chránit). Jak si novináři volí jednotlivá témata reportáží a zpráv?
Hypotézy: Jako zdroj vyúsňávají novináři z velké části státní a veřejné instituce, menší prostor pro vyjádření dávají neziskovým organizacím apod.
10. Metodologický postup: metody a techniky, které budou v práci použity:
V práci bude použito několik metod o kvantitativní a kvalitativní povahy. Kvalitativní metodou budou *polostrukturované rozhovory*, které provedu se zhruba 15 novináři i -respondenty. Oblasti otázek jsou následující:
 - demografické údaje o věku, vzdělání, ..
 - profesní hodnoty a postupy o zdroje, citace, ověření informací, kdo zadává práci, ..
 - hodnoty samotné o především ve vztahu k životnímu prostředí o pro práve daná oblast novinařiny, vztah k přírodě, názor na její ohrožení a ochranu, vztah k neziskovým

organizacím, trávení volného času o podílení na životě obce, kde volný čas tráví, kde dovolené

Kódování rozhovorů : po otevřeném kódování utřídím jednotlivé výpovědi metodou kontrastní a srovnávání.

Další metodou je *analýza diskursu* inspirovaná metodou A. Bella. Tato metoda poslouží k analýze vybraných článků novinářských pro ověření jejich výpovědí v rozhovorech.

11. Cíl DP (kromě ověření hypotéz a teoretického přínosu například praktický přínos, vypracování metodologie, základ pro řešení problémů v praxi atd.):

Cílem diplomové práce je provést první hlubší analýzu novinářských zaměřených na oblast životního prostředí.

12. čím budou rozšířeny dosavadní znalosti (v decká španá hodnota DPö):

Dosavadní znalosti budou rozšířeny právě o hlubší analýzu novinářských, fládný podobný výzkum zatím nebyl v ČR proveden, naproti v tuzínska výzkumu médií se zaměřuje na kvantitativní výzkum médií.

13. Jaké bude (bude-li) jejich teoretické zobenění a přínos:

Bude možné provést podobný výzkum i pro jinou oblast zájmu médií a novinářských o nich píšící o kriminalita, ekonomika, sport, kultura, atd.

14. Struktura DP (především obsahové názvy oddílů a kapitol):

- Cíl, podoba výzkumu a výzkumné otázky
- Režim
- Metodologie
- Výzkumná část
- Závěr

15. Především bibliografie k tématu:

Hendl, Jan. 2008. Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. Praha: Portál.
Miovský, Michal. 2006. Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu. Praha: Grada Publishing.
Foret, Martin; Lapík, Marek a spol. 2008. Média dnes. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
Hansen, Anders. 2010. Environment, media and communication. Oxon: Routledge.
Berkowitz, Dan. 1997. Social meaning of news: a text-reader. Thousand Oaks: SAGE Publications, 1997
Kunczik, Michael. 1995. Základy masové komunikace. Praha: Karolinum.
McChesney, Robert W. 2009. Problém médií: jak uvažovat o dnešních médiích. Vě : Grimmus (první vydání)
Librová, Hana. 2003. Vládní a váhaví: (kapitoly o ekologickém luxusu). Brno: Doplněk.
Prudký, Libor a kol. 2009. Inventura hodnot: výsledky sociologických výzkumů hodnot ve společnosti České republiky.
Guerrier, Yvona; Alexander, Nikolas a spol. edit. 1995. Values and the environment: a social science perspective. Chichester: John Wiley & Sons.

16. Předpokládaný vedoucí DP:
Mgr. et Mgr. Arnošt Novák

17. Důvod volby tématu (dosavadní znalosti, zázeší, praxe a zájem studenta):¹

Jinonice 28. úervna 2011

diplomant

vedoucí DP

vedoucí katedry SKE

¹ nepovinné